

PROJEKT

KONCEPCE ROZVOJE PODNIKÁNÍ

V OLMOUCKÉM KRAJI

OBSAH

Seznam obrázků	5
Úvod	7
A. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	10
1. ZÁKLADNÍ VÝVOJOVÉ TENDENCE	10
1.1 Přehled veličin a vývoj uplynulého období	10
2. VYHODNOCENÍ ZÁKLADNÍCH VÝVOJOVÝCH TENDENCÍ	12
2.1 Stěžejní oborové oblasti	12
2.1.1 <i>Osídlení a struktura center</i>	12
2.1.2 <i>Sektorová a odvětvová struktura</i>	15
2.1.3 <i>Výkonnost</i>	17
2.1.4 <i>Lidské zdroje</i>	18
2.1.5 <i>Výzkum, vývoj, inovace</i>	20
2.1.6 <i>Vývoz</i>	21
2.1.7 <i>Investice a financování</i>	23
2.1.8 <i>Infrastruktura a využívání ICT</i>	25
2.1.9 <i>Ekologie</i>	26
3. VYHODNOCENÍ AKTUÁLNÍHO STAVU, VČETNĚ SCHVÁLENÉ DOKUMENTACE OLOMOUCKÉHO KRAJE	28
3.1 Zhodnocení	28
3.2 Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje (PRÚOOK)	29
4. POPIS VÝVOJOVÝCH OBOROVÝCH TRENDŮ	31
4.1 Hlavní nedostatky současného podnikatelského prostředí podle vlády ČR a MPO	31
4.2 Vliv vstupu ČR do EU na MSP podle vlády ČR a MPO	33
4.3 Technologické trendy podle vlády ČR a MPO	35
4.4 Globální souvislosti	37

5. KOMPETENČNÍ VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH STUPŇŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY	38
5.1 Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky	38
5.2 Zákon 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání	43
5.3 Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje	45
5.4 Podpora regionálního rozvoje poskytnutá krajem	46
6. VYHODNOCENÍ ÚČINNOSTÍ STÁVAJÍCÍCH PROGRAMŮ, OPATŘENÍ A ZÁSAHŮ VEŘEJNÉHO SEKTORU	49
6.1 Záměry v oblasti Politiky podpory MSP a vlády ČR	49
6.2 Programy podpory s využitím prostředků strukturálních fondů EU	51
6.3 Programy podpory z prostředků státního rozpočtu	56
6.4 Programy podpory České exportní banky a Exportní garanční a pojišťovací společnosti	57
6.5 Programy komerčních bank	57
6.6 Přehled aktivit kraje pro podnikatele	58
6.7 Hodnocení	59
7. SWOT ANALÝZA	61
B. VLASTNÍ KONCEPCE	65
1. FORMULACE A STANOVENÍ ODVĚTVOVÝCH CÍLŮ ROZVOJE	65
1.1 Východiska	65
1.2 Cíle	66
1.3 Koncepční podmínky	66
2. IDENTIFIKACE CÍLŮ VYŽADUJÍCÍCH SPOLUPRÁCI	72
3. SPECIFIKACE PROGRAMŮ A OPATŘENÍ	73
4. KVANTIFIKACE NÁROKŮ NA FINANČNÍ ZDROJE URČENÉ PRO REALIZACI CÍLŮ KONCEPCE	76
4.1 Současné možnosti financování	76

4.1.1 Krajský projekt pro posílení absorpce SF v rámci Opatření 3.3 SROP	76
4.1.2 Technická asistence SROP	76
4.1.3 Operační program Rozvoj lidských zdrojů v opatření 3.1 a 3.3	77
4.1.4 Krajský rozpočet	77
4.1.5 Orientační předpoklad	77
5. OČEKÁVANÉ DŮSLEDKY PROGRAMŮ A OPATŘENÍ	78
6. ÚZEMNÍ ROZMĚR KONCEPCE	79
7. LEGISLATIVNÍ A NELEGISLATIVNÍ SOUVISLOSTI	80
C. AKČNÍ PLÁNY	81
A. VYTVOŘENÍ REGIONÁLNÍCH PODPŮRNÝCH FINANČNÍCH ZDROJŮ	83
B. VSTUP SILNĚJŠÍCH DEVELOPERŮ A INESTORŮ, KTEŘÍ NABÍDNOU NOVÉ PODNIKATELSKÉ PROSTORY	89
C. PODPORA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ A VÝCHOVA PODNIKATELSKÉHO DUCHA OBYVATEL	98
D. TECHNICKÉ, PRŮMYSLOVÉ, JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ NA ŠKOLÁCH A CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	105
E. INTERNACIONALIZACE, KLASTRY A SÍTĚ V MÍSTNÍM PODNIKÁNÍ	112
ZÁVĚREČNÉ SHRNUÍ	119
PŘEHLED ZKRATEK	121

SEZNAM OBRÁZKŮ

1. Podíl sektorů na hospodářské výkonnosti I.
2. Podíl sektorů na hospodářské výkonnosti II.
3. Vývoj hospodářských odvětví
4. Mapa bilance dojíždky za prací (ORP) z roku 2001
5. Mapa nezaměstnanosti na počátku roku 2004
6. Ekonomické subjekty podle kategorie počtu převažující činnosti OKEČ k 31.12.2003
7. Ekonomické subjekty podle převažující činnosti OKEČ v Olomouckém kraji k 31.12.2003
8. Rozdělení firem se zahraničním kapitálem
9. Stav přímých zahraničních investic v ČR k 31.12.2002
10. Struktura obchodních vazeb
11. Hlavní investice podniku
12. Problémy s personálním obsazením, závazek za podporu
13. Tuzemské výdaje a zaměstnanci výzkumu a vývoje v roce 2002
14. Struktura vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva (EAO) podle šetření v roce 1991
15. Struktura vývozu podle SITC
16. Financování investic, získávání informací
17. Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku v roce 2002
18. Emise základních znečišťujících látek v roce 2001
19. Výzkum a vývoj, plánování nové produkce
20. Podpory pro malé a střední podniky v roce 2003
21. Srovnání vybraných regionů NUTS II zařazených do cíle 1
22. Závazky podniků

23. Pomoc formou
24. Rozdělení spotřebitelů a dodavatelů
25. Důvody investic
26. Poskytování informací, krajská podpora
27. Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců
28. Zaměstnanost v odvětvích s vysokou a vyšší technologickou náročností v roce 2002
29. Orientační předpoklad optimálního průběhu financování
30. Prognóza ukazatelů ekonomické výkonnosti za odvětví
31. Prognóza přidané hodnoty v běžných cenách v mld. Kč
32. Stárnutí obyvatel v kraji k 1.1.2004
33. Prognóza výkonnosti podle kvalifikační struktury v Olomouckém kraji
34. Regionální prognóza výkonnosti

ÚVOD

Tato koncepce nemá přímou oporu v žádném zákonu. Za podporu podnikání odpovídá Ministerstvo průmyslu a obchodu. Důvodem zadání jsou stále horší výsledky "krajské" ekonomiky vůči ostatním krajům a celkové zaostávání v tempu ekonomických proměnných. Kraj je ve stínu některých známějších strukturálních potíží v České republice, a tak mu žádná z koncepcí a žádný významnější program nepomáhá. Kraj si musí pomoci nejvíce ze všeho sám a jasná koncepce podnikání má napomoci. Zadání koncepce se zaměřilo na **průmyslové podnikání**, speciálně na zpracovatelský průmysl. K doplnění informací bylo provedeno dotazníkové šetření.

Účastnilo se ho 300 podniků zpracovatelského průmyslu, stavebnictví a opravárenství.

Územní pokrytí podle pověřených obecních úřadů

	Obyvatel	Počet obcí	Počet oslovených podnikatelů
Olomouc	157151	45	39
Prostějov	89508	61	43
Přerov	72207	50	35
Šumperk	64737	27	30
Zábřeh	33814	28	17
Hranice	34870	31	16
Litovel	23425	20	11
Uničov	22982	10	11
Jeseník	22255	9	12
Šternberk	19615	18	10
Lipník nad Bečvou	15334	14	10
Mohelnice	18761	14	10
Javorník	12773	13	10
Kojetín	12484	9	10
Konice	11582	21	10
Hanušovice	8394	8	10
Němčice nad Hanou	8434	14	10
Zlaté Hory	7223	2	6
	635549	393	300

Pozn. Hlubočky jsou zařazeny pod Olomouc. Vojenské újezdy nejsou zahrnuty.

Oborová struktura

Zpracovatelský průmysl	Počet dotazníků	Stavebnictví	Počet dotazníků
Průmysl potravin. a tabákový	26	Hlavní dodávky	44
Textilní a oděvní průmysl	25	Řemesla + instalace	8
Výroba kovů a kovodělných výrobků	56		
Výroba strojů a zařízení pro další výrobu	24		
Výroba elektrických a optických přístrojů	20		
Ostatní	97		
Celkem	248 kusů	Celkem	52 kusů

V malých obvodech je počet průmyslových podniků nízký, totéž platí o některých oborech. Dané rozdělení tedy nešlo kombinovat s dalšími hledisky, například velikostí podniku.

Rozdělení oslovených podle počtu zaměstnanců, které vyplynulo z oslovení podle předchozích hledisek:

1÷9 zaměstnanců	75 podniků
10÷49 zaměstnanců	133 podniků
50÷99 zaměstnanců	35 podniků
100÷249 zaměstnanců	30 podniků
249 a více zaměstnanců	28 podniků

Šetření obsahovalo 27 otázek a celkem 183 variant odpovědí.

Ukázalo se, že podniky takový rozsah i typ otázek vnímají citlivě, protože dvě třetiny z nich na některé z otázek neodpověděly.

Přesto je výsledek šetření velmi konzistentní ukázkou podnikatelského prostředí v kraji. Pro analýzu a výběr koncepčních návrhů poskytl mnoho cenných informací. Shoda podniků na většině postojů umožňuje napříště organizovat šetření v rozsahu řádově stovky podniků.

Ukázalo, že postoje podniků a jejich problémy jsou bez ohledu na územní obvod velmi podobné.

Záměrně je součástí textu přepis částí státní koncepce. Konfrontace s realitou Olomouckého kraje naznačuje, že jde o cestu, která se ukazuje jako málo účinná a neefektivní, a to nejenom v Olomouckém kraji, ale i v krajích ostatních. Její páteří je mnoho agentur, úředníků a rozdrobené zdroje, které jsou tisícinami hodnot, které podniky vytvořily a odvedly.

Součástí koncepce jsou návrhy, které vsadily na dlouhodobé faktory konkurenceschopnosti:

- navýšení investičních zdrojů do zdravých podniků;
- zapojení silných investorů (bank a fondů);
- udržení kvalifikace pro nosné průmyslové obory;
- jazykové schopnosti obyvatel;
- mezinárodním kontaktům a síťování podniků;
- výchova k podnikání.

Obdobný přístup byl (dle Světové banky) v posledních dekadách úspěšný v různých částech světa. Získá-li politickou podporu, bude vyžadovat velmi korektní a dynamickou komunikaci s podnikatelskou obcí.

Všechny návrhy počítají s realizací v období 2007-2013, kdy by se z velké části realizovaly s evropskou podporou v řádech miliard Kč. V letech 2005 a 2006 je prostor pro přípravu, vyjednání zdrojů, politický marketing a nalezení účinných forem spolupráce všech aktérů. Protože nové plánovací období SF začíná od 1.1.2007, musí kraj k přípravě "miliardových" projektů přistoupit účelně a důsledně. Má-li být koncepce připravena ke schválení v krajském zastupitelstvu na podzim 2005, měly by součástí schválení být i první kroky akčních plánů a pravidla pro přípravu v příštím roce. Jen tak lze ostatní kroky přípravy stihnout v roce 2006. Podrobnější návrhy kroků obsahuje rozpis akčních plánů.

A. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

1. ZÁKLADNÍ VÝVOJOVÉ TENDENCE

Podnikání bývá ve struktuře a výkonech hodnoceno různými proměnnými. Pro krajskou analýzu jsme zvolili dostupné veličiny, které umožňují srovnání s kraji České republiky a zčásti se zahraničím. Současně to jsou proměnné používané v rámci politik Evropské unie pro oblasti hospodářského rozvoje, zaměstnanosti, vzdělávání a výzkumu.

Hlavní veličinou je HDP, který umožňuje přímo, nebo ve vztahu k dalším proměnným, srovnávat výkonnostní hlediska krajského hospodářství a podnikání.

1.1 PŘEHLED VELIČIN A VÝVOJ UPLYNULÉHO OBDOBÍ

Všechny podstatné vývojové trendy jsou v následujících grafech.

HDP v roce 2003 dosáhl 120 mld. Kč., což je pouze 4,8% HDP České republiky. Dlouhodobě HDP kraje kolísá okolo 4,8%. V roce 2002 a 2003 byl přírůstek HDP 3 a 3,8%.

HDP v přepočtu na obyvatele dosáhlo necelých 192 tis. Kč (obrázek 2) .

Roční přírůstky bývají do 10 tis. Kč na obyvatele. Vůči českému průměru HDP/obyvatele jsme od roku 1999 klesli z 78,3 na 76,7%. Vzhledem ke zpomalení ekonomického růstu EU ve stejném období vzrostl stejný ukazatel vůči EU 15 z 49 na 59% a vůči EU 25 z 54 na 56%.

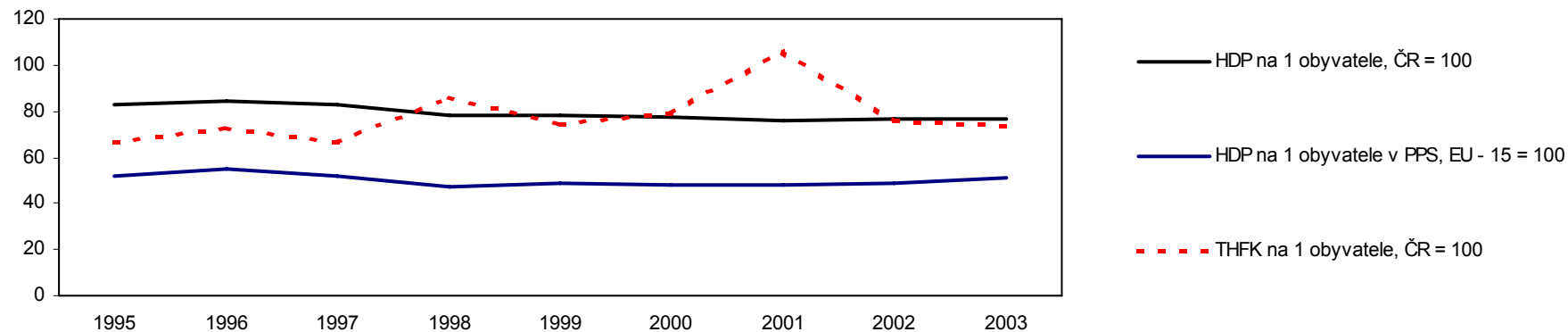
Jediné pozitivní konstatování je u zátěže HDP škodlivinami. Ve většině druhů je zátěž podprůměrná a celkem je pod 60% průměru ČR.

Hrubá přidaná hodnota všech odvětví, a sečteno i sektorů, je pod průměrem ČR. V přepočtu na pracovníky je stav obdobný, nejhorší je v zemědělství. Nižší daňová výtěžnost a vyšší počet pracovníků znamená celkově horší úroveň než u HDP na obyvatele. Od roku 1999 do 2003 klesl podíl kraje na HPH z 5,3 na 4,7% (obrázek 1).

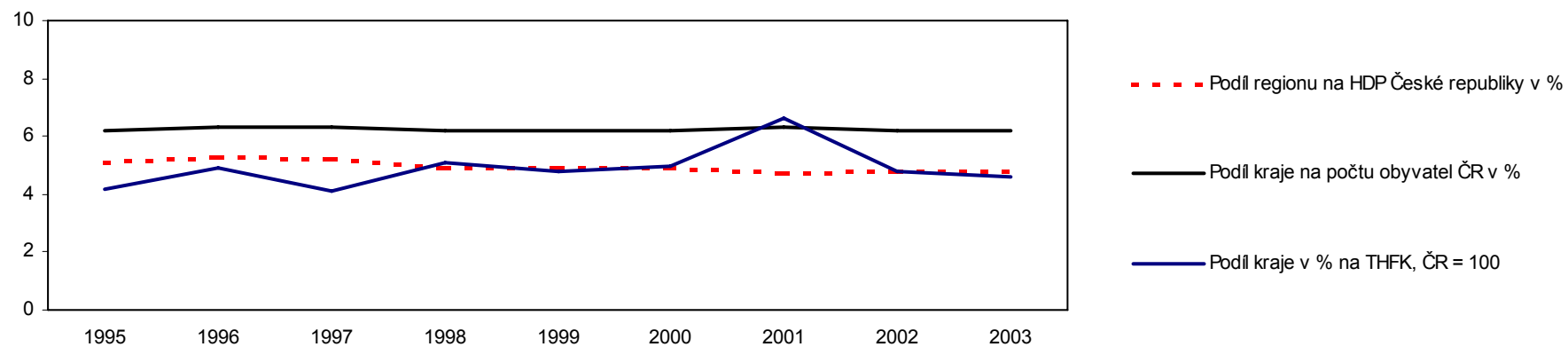
Kraj má trvale třetí nejvyšší nezaměstnanost, v posledních třech letech neklesla pod 10%. Během devadesátých let zaniklo v kraji 40.000 pracovních míst.

OBRÁZEK 2: PODÍL SEKTORŮ NA HOSPODÁŘSKÉ VÝKONNOSTI II.

Srovnání vývoje HDP/obyvatele Olomouckého kraje s průměrem ČR a EU (15 členů) a tvorby Hrubého fixního kapitálu/obyvatele s ČR

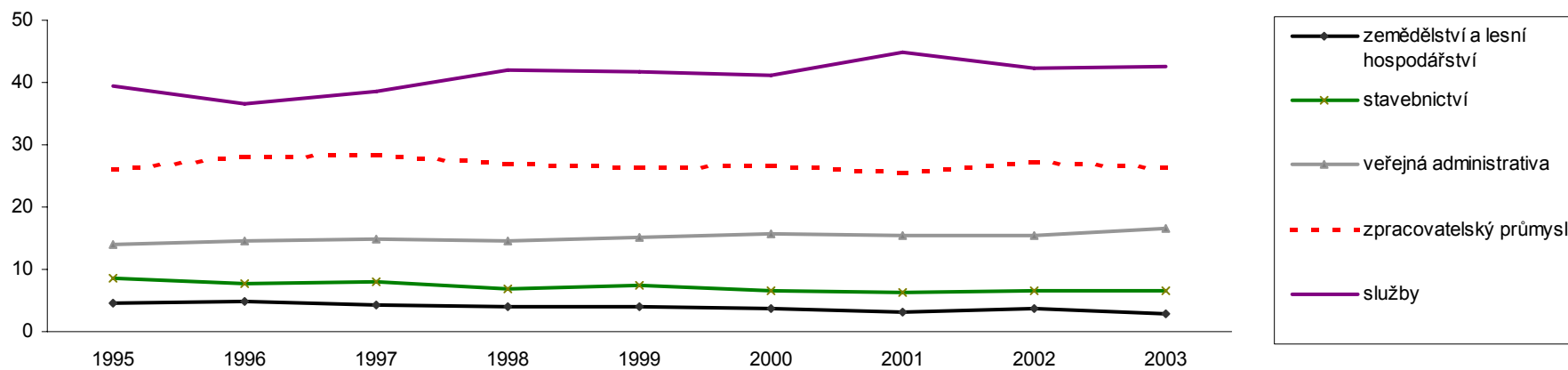
Srovnání vývoje různých makroekonomických ukazatelů s ČR

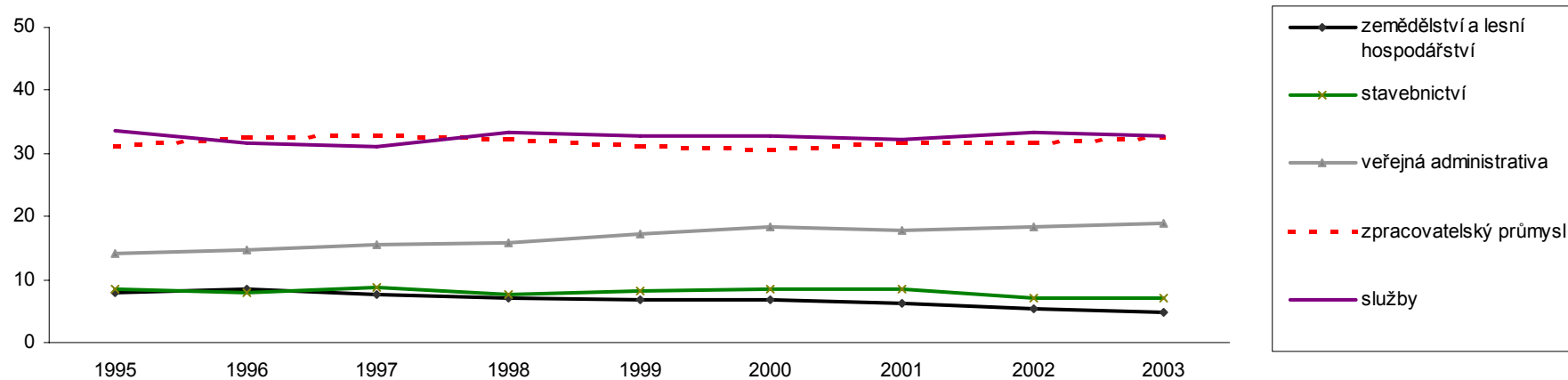
Zdroj: ČSÚ, dopočet Metod Konzult IPM

OBRÁZEK 1: PODÍL SEKTORŮ NA HOSPODÁŘSKÉ VÝKONNOSTI I.

Vývoj hrubé přidané hodnoty v České republice podle vybraných odvětví (v %)

Vývoj hrubé přidané hodnoty v Olomouckém kraji podle vybraných odvětví (v %)

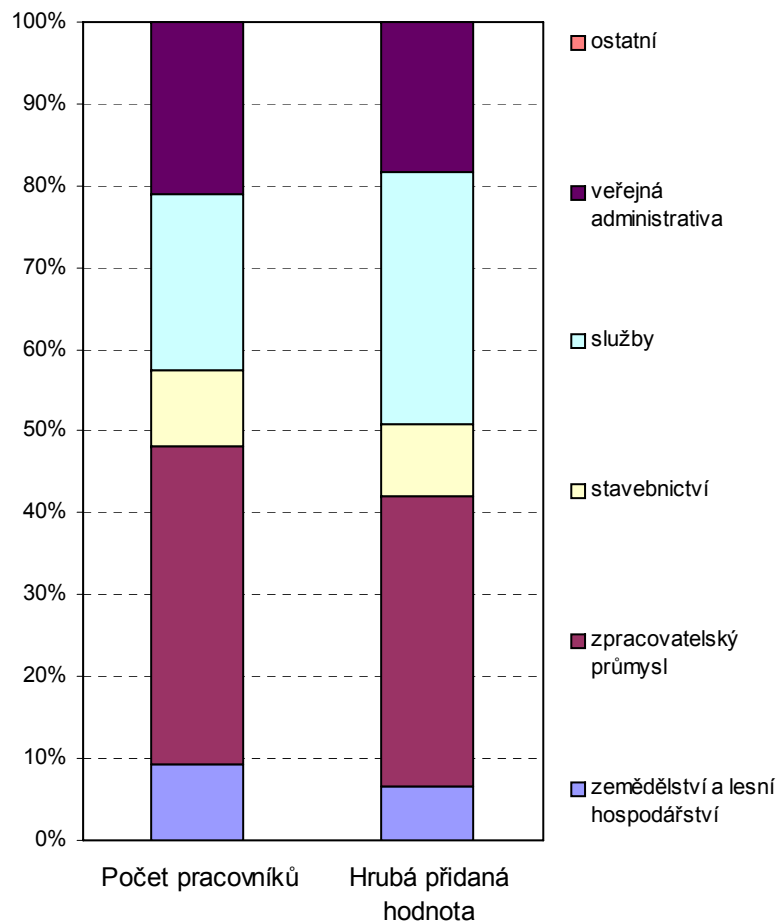
Zdroj: ČSÚ, dopočet Metod Konzult IPM

Průměrná mzda v kraji patří dlouhodobě mezi nejnižší, aktuální průměr je cca 15.500 Kč a dlouhodobý růst je o 15% pomalejší než průměr ČR.

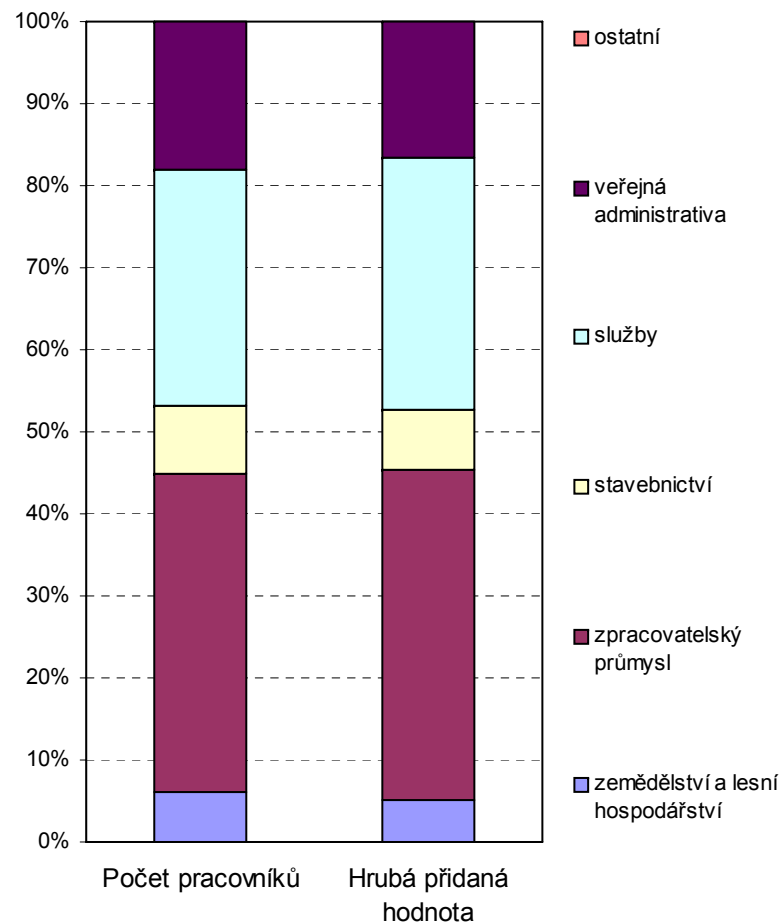
Pouze v zemědělství je počet podnikatelů vyšší než podíl kraje na EAO v České republice. Nejméně podniků je v oborech V + V a služeb pro podniky. Vývojový trend počtu podniků je podobný jako v ČR (obrázek 3).

OBRÁZEK 3: VÝVOJ HOSPODÁŘSKÝCH ODVĚTVÍ

Počet pracovníků a hrubá přidaná hodnota podle odvětví v Olomouckém kraji (střední hodnota 2000 - 2003)

Počet pracovníků a hrubá přidaná hodnota podle odvětví v ČR bez Prahy (střední hodnota 2000 - 2003)

Zdroj: ČSÚ, dopočet Metod Konzult IPM

2. VYHODNOCENÍ ZÁKLADNÍCH VÝVOJOVÝCH TENDENCÍ

2.1 STĚŽEJNÍ OBOROVÉ OBLASTI

Výběr oblastí, které budou analyzovány, je určitým kompromisem mezi hledisky zadavatele, zpracovatele a dostupností potřebných informací. Oblasti proto nemohou být analyzovány do srovnatelné podrobnosti. Existující statistické výstupy se zaměřují na strukturu stát - kraj. Mezinárodní tematická srovnání existují až na výjimky jen vůči státu. Nepříjemný je také fakt, že existuje málo výstupů popisujících území ORP a POÚ, které by kraj potřeboval. Volili jsme proto oblasti a hlediska, která umožňují chybějící tvrdé údaje interpretovat alespoň v odhadech a předpokladech.

Výčet oblastí:

- osídlení a struktura center;
- sektorová a odvětvová struktura;
- výkonnost;
- lidské zdroje;
- výzkum, vývoj, inovace;
- vývoz;
- investice a financování;
- infrastruktura a využívání ICT;
- ekologie.

2.1.1 Osídlení a struktura center

Považujeme za důležité poukázat na poněkud odlišnou strukturu osídlení v Olomouckém kraji oproti ostatním krajům. **Důsledkem jsou jak prokazatelné, tak i odvozené odchylky podmínek pro hospodářské činnosti a zaměstnávání.**

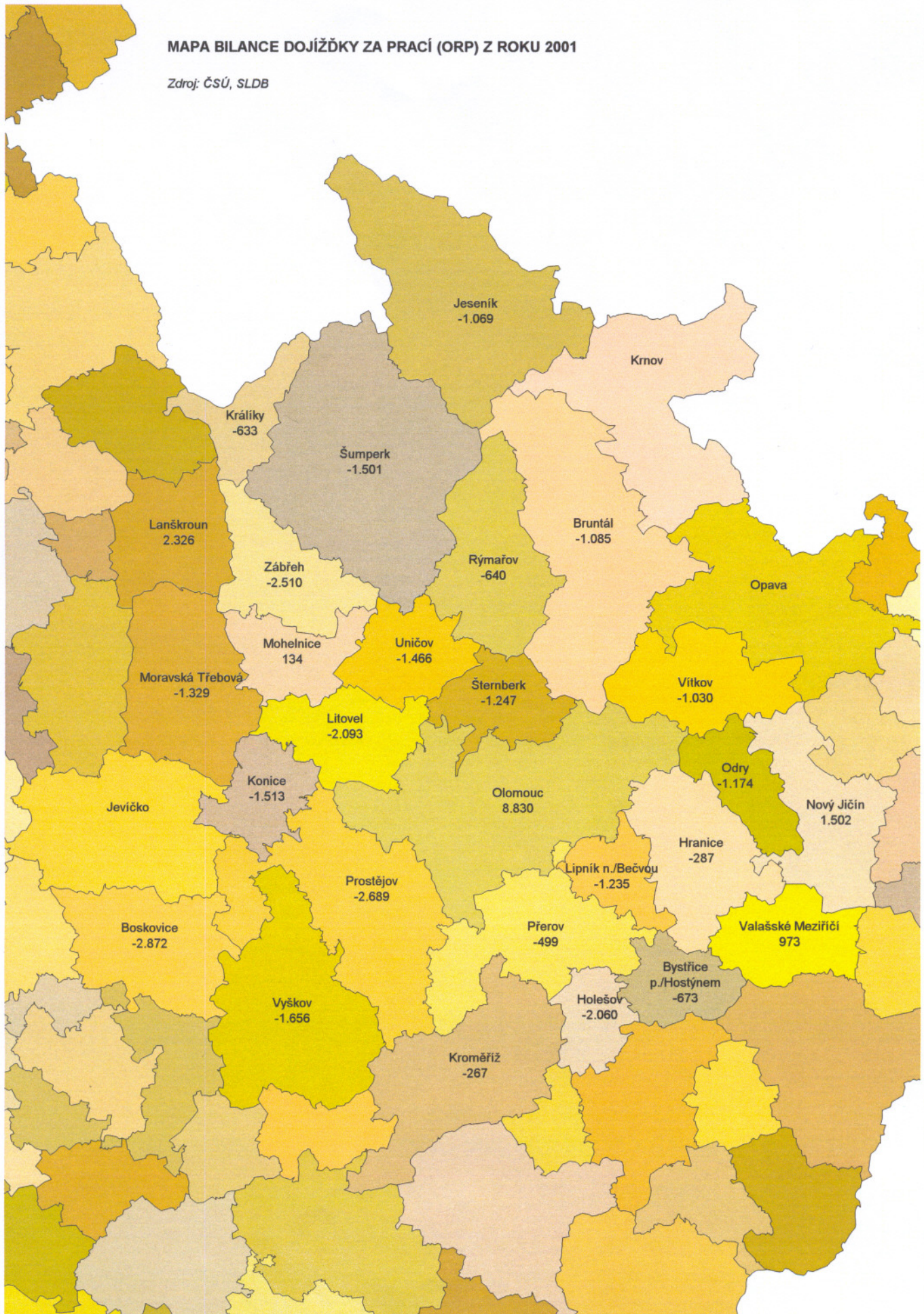
Olomoucký kraj má jen 13 měst s více než 5.000 obyvateli. Žije v nich více než polovina obyvatel.

Za velikost měst, která vytváří pro většinu hospodářských činností „úplné“ trhy, se považuje více než 10.000 obyvatel. Měst s více než 10 tisíci obyvatel je deset. Z toho je jasné, že jen několik málo měst funguje jako dominující střediska a že především pro služby, zpracovatelský průmysl a stavebnictví to je dominance s velkou setrvačností. Důsledkem jsou dílčí charakteristiky:

- **V kraji se udržuje vysoká závislost na dojížděcí za prací, školou i službami. Přitom se dopravní obsluha soustředí na trasách do větších měst a kvalita spojení v ostatním prostoru zaostává. Pro zaměstnavatele je potom obtížné zaměstnávat přespolní a často omezují stavy jen na místní zaměstnance.** Ve venkovském prostoru se nevyplatí mnoho živností provozovat oficiálně a udržuje se zde stabilní „šedá ekonomika“. Kupní síla realizovaná ve městech je mnohem vyšší než jinde, neboť mnoho nákupů lidí i podniků z venkova se uskuteční ve městech (vliv obchodních řetězců z této úvahy vynecháváme). Venkov má průkazně nižší i jednotkové ceny a zaostává v inovacích a investicích celkem (obrázek 4).
- Oslabení menších obcí se promítá do nepřímé infrastruktury pro turismus, neboť není-li služba pro místní, chybí i návštěvníkům.
- Prostor mimo trasy dopravní obsluhy a mimo nejbližší okolí měst je znevýhodněn dvojnásob. Lze říci, že podnikatelské náklady ve vztahu ke kvalitě produkčních výstupů a socioekonomickým hodnotám jsou značně vyšší.
- Přes závislost na dojížděcí je územní rozložení podnikatelských oprávnění velmi pravidelné. Tím se potvrzuje, že i podnikatelé velmi často, respektive pravidelně, vyjíždějí z bydliště - nejčastěji do měst. Platí, že podnikatelé (držitelé Živnostenského listu) žijí v celém kraji, avšak ekonomické aktivity je přivádějí do měst - ekonomických center. Toto zjištění je důležité, neboť ukazuje, že dosavadní (i naše) snaha po podrobném popisu ekonomických aktivit v co nejpodrobnějším územním členění nemá valný smysl. Nelze slučovat bydliště, sídlo, se skutečným místem realizace produkce - trhem. Trh je ve městech.

MAPA BILANCE DOJÍŽDKY ZA PRACÍ (ORP) Z ROKU 2001

Zdroj: ČSÚ, SLDB

Je načase přijmout toto poznání a vnímat města odlišně od ostatního prostoru. Před plošným popisem dostane přednost polycentrické pojetí ve struktuře kraj - důležitá města - asymetrie území.

Za velmi důležitý a nový faktor považujeme vliv obchodních řetězců (supermarketů). Zásadně mění systém prodeje a ovlivňují malé prodejce. Jsou to zaměstnavatelé stovek obyvatel, avšak s nízkými mzdami. Stále více podtrhují význam větších měst.

Jaké jsou konkrétní příčiny popsaných vlivů osídlení, ukazují srovnání statistických údajů za města, za celé jejich správní obvody a za kraj celkem.

Při pohledu na bilanci dojížděky za prací vidíme záporné saldo za kraj celkem. Vedle skutečnosti, že v kraji ubylo od počátku devadesátých let ekonomicky aktivních obyvatel o 8 tisíc (míra EAO se snížila z 66% na 60%), snížil se především počet obsazených pracovních míst o 40 tisíc. To vyvolalo potřebu vyjíždět za prací mimo kraj pro více než 17 tisíc osob a saldo vyjížděka/dojížděka je téměř 6 tisíc osob.

Vnitrokrajské rozdíly mezi osídlením a pohybem pracovní síly jsou ještě ostřejší.

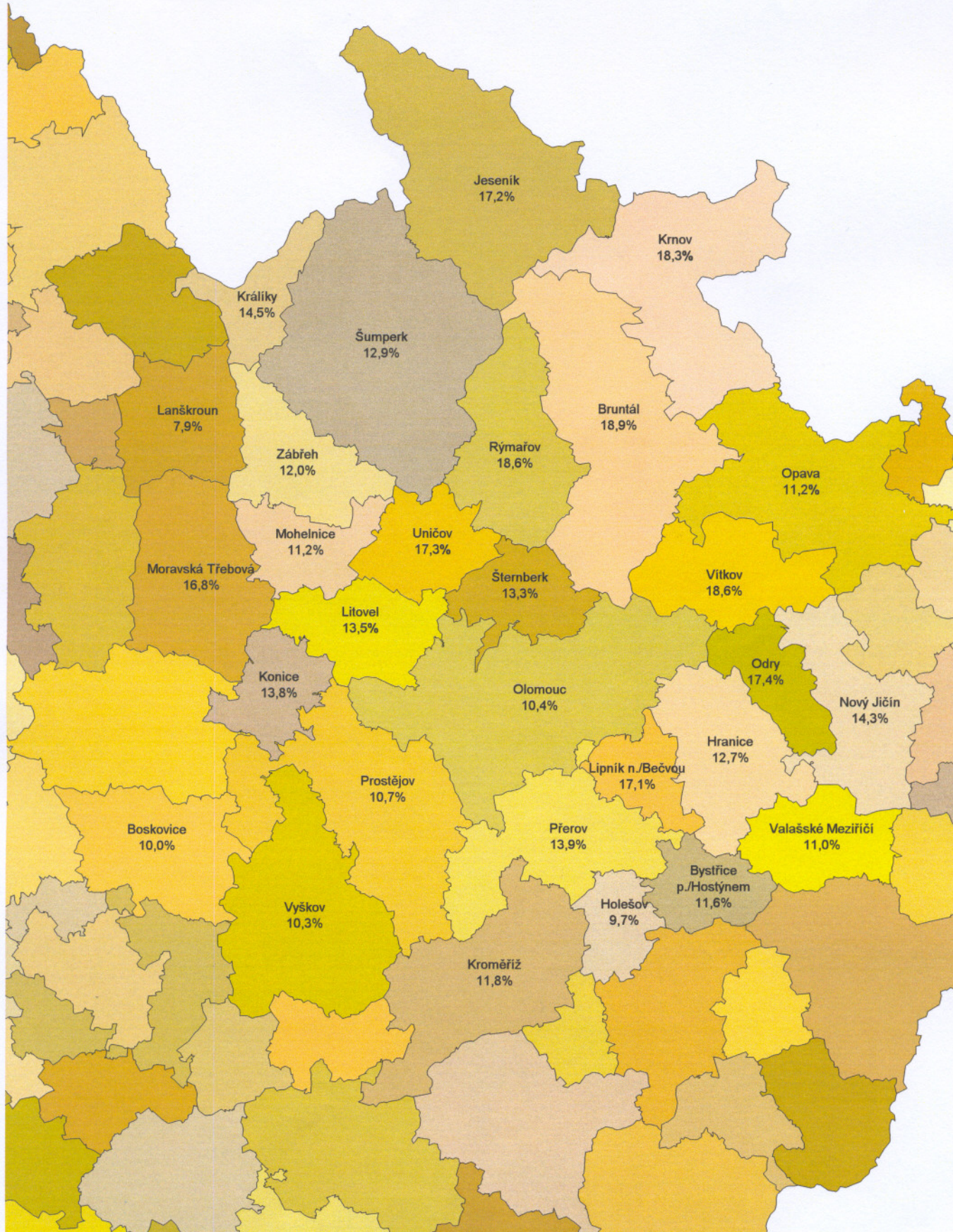
Na úrovni „starých okresů“ jediný okres Olomouc nabízí více pracovních míst, než kolik zde žije zaměstnaných lidí. Z ostatních okresů vždy vyjíždí více lidí, než kolik sem dojíždí. Pro zde žijící tu chybí podle okresů 35 až 85 míst na tisíc zde žijících zaměstnaných osob. V okrese Prostějov chybí pro muže dokonce 120 na tisíc míst, tj. každé osmé místo (obrázek 5).

V úrovni správních obvodů s rozšířenou působností převažují vyjíždějící pouze v obvodu Olomouc a Mohelnice, Jeseník je neutrální. Na druhé straně v obvodu Litovle a Lipníka je pracovních míst 79, resp. 81 na 100 zde žijících zaměstnaných. Úvodní konstatování významu měst jako hospodářských středisek se potvrzuje. Většina měst nabízí více míst, než kolik zde žije zaměstnaných, což už neplatí pro celý jejich obvod. Ve 13 největších městech žije asi 153 tisíc zaměstnaných a je zde téměř 194 tisíce osob zaměstnaných. Samozřejmě musíme brát v potaz, že přepravní nebo stavební podniky své zaměstnance dále distribuují. Z měst jsou pouze Kojetín, Litovel a Šternberk závislé na vyjížděci. Mimo velká města jsou lokálními centry i menší: Velká Bystřice, Konice, Štítý, Hanušovice.

MAPA NEZAMĚŠTNANOSTI NA POČÁTKU ROKU 2004

Relace územních rozdílů je obdobná od roku 2001

Zdroj: ČSÚ, Úřad práce

Považujeme uvedená zjištění za jedna z nejdůležitějších. Vypovídají přímo o tom, jak se v kraji žije, kde se pracuje. Navíc jde o dlouhodobé trendy, které utvářejí (utvořily) vazby, tradice a návyky. De facto jsou to společensko-ekonomicko-geografické klastry, které předurčují i podnikatelské podmínky a v koncepci musí být zohledněny.

2.1.2 Sektorová a odvětvová struktura

Sektorové rozdělení podniků v kraji se příliš neliší od většiny území státu. **Odlišný je podíl zemědělství, především na zaměstnanosti. Ustálil se okolo 7% a je zhruba dvojnásobný proti průměru ve státě. Na základě agrocentru z počátku dekády je možné hovořit také o relativně větších hospodářských celcích, ve kterých zemědělci podnikají** (obrázek 6).

Strukturálním problémem zemědělské prvovýroby je **oslabení vazeb na místní zpracovatelské podniky, především potravinářské kapacity.**

Těžební surovinové obory jsou v kraji okrajové. Tradiční jsou odvětví ve zpracovatelském průmyslu. Síla je soustředěna do těchto odvětví:

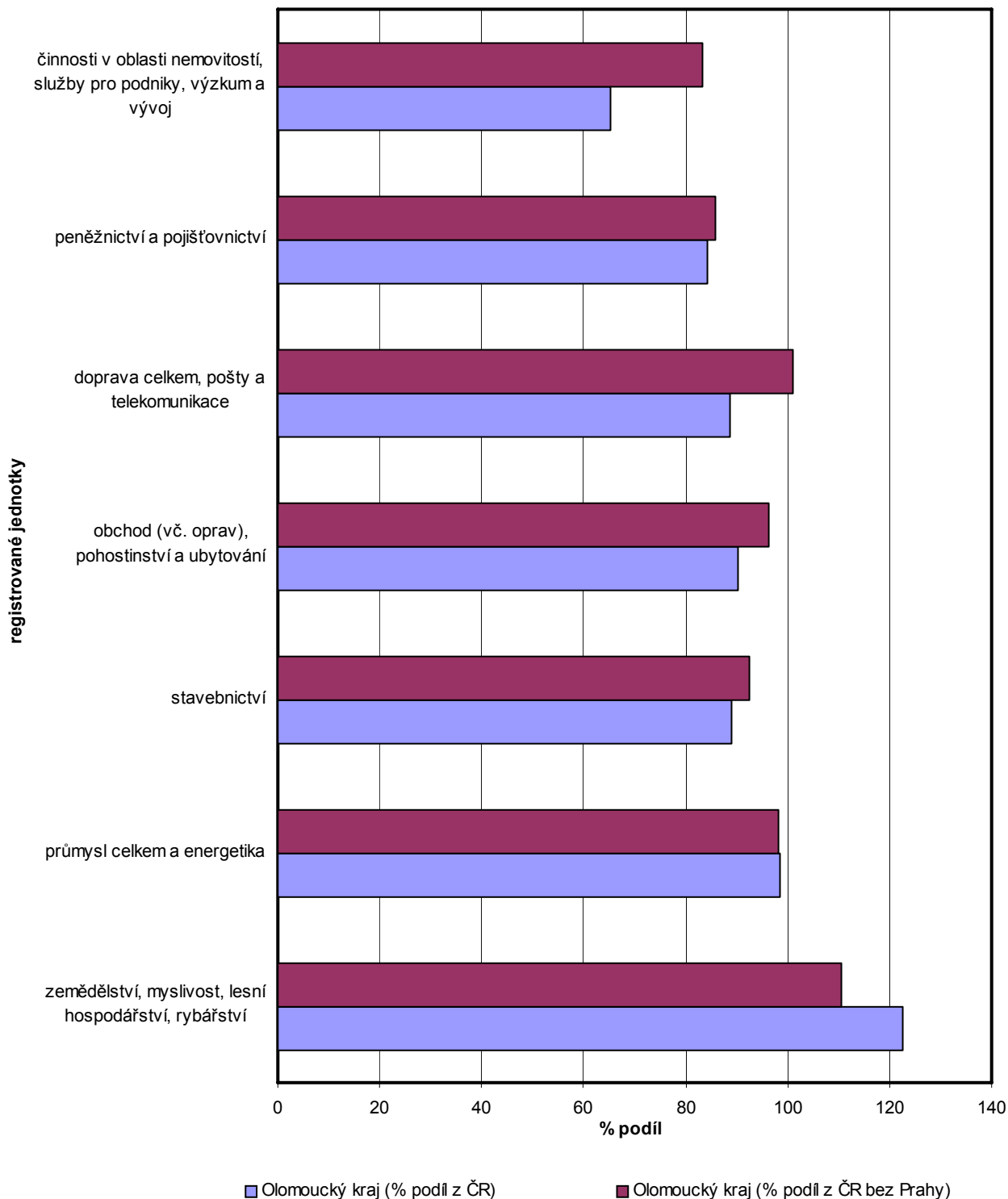
- všeobecné strojírenství;
- elektrické stroje a zařízení;
- potravinářství;
- kovodělný průmysl;
- průmysl skla, keramiky a stavebních hmot;
- oděvní průmysl.

Podle analýz MPO/Adviser těchto 6 odvětví tvoří v dlouhodobé řadě cca 72% přidané hodnoty z výroby, kterou průmysl v kraji tvoří, a také 64% zaměstnanosti v průmyslu (54 tis. pracovních míst). Každé z těchto odvětví procházelo od poloviny devadesátých let pozitivní modernizací a podniky zeštíhlují. Dlouhodobě zde klesá počet zaměstnanců. Hospodářsky klesá význam podniků v potravinářství, oděvním průmyslu a stagnuje průmysl kovodělný.

Z ostatních odvětví má velmi dobrou dynamiku chemický a farmaceutický průmysl, optika a měřicí technika. V českém kontextu je významný i zdejší papírenský průmysl.

**OBRÁZEK 6: EKONOMICKÉ SUBJEKTY PODLE KATEGORIE POČTU PŘEVAŽUJÍCÍ ČINNOSTI
OKEČ K 31.12. 2003**

(registrované jednotky na obyvatele)

Zdroj: ČSÚ, dopočet Metod Konzult IPM

Ve srovnání se strukturou národního zpracovatelského průmyslu patří k významným oděvní průmysl, který tvoří 15% z přidané hodnoty celkem a dává práci 14% zaměstnanců. Odvětvově jde o výbornou pozici, avšak produktivita těchto podniků je velmi nízká, a to jen okolo 160 tis. Kč přidané hodnoty na pracovníka.

Velmi dobrou pozici má zdejší průmysl elektrotechnický, který tvoří přes 10% odvětvové přidané hodnoty a 8% pracovních míst. Produktivita roste a v současnosti dosahuje přes 400 tis. Kč přidané hodnoty na pracovníka.

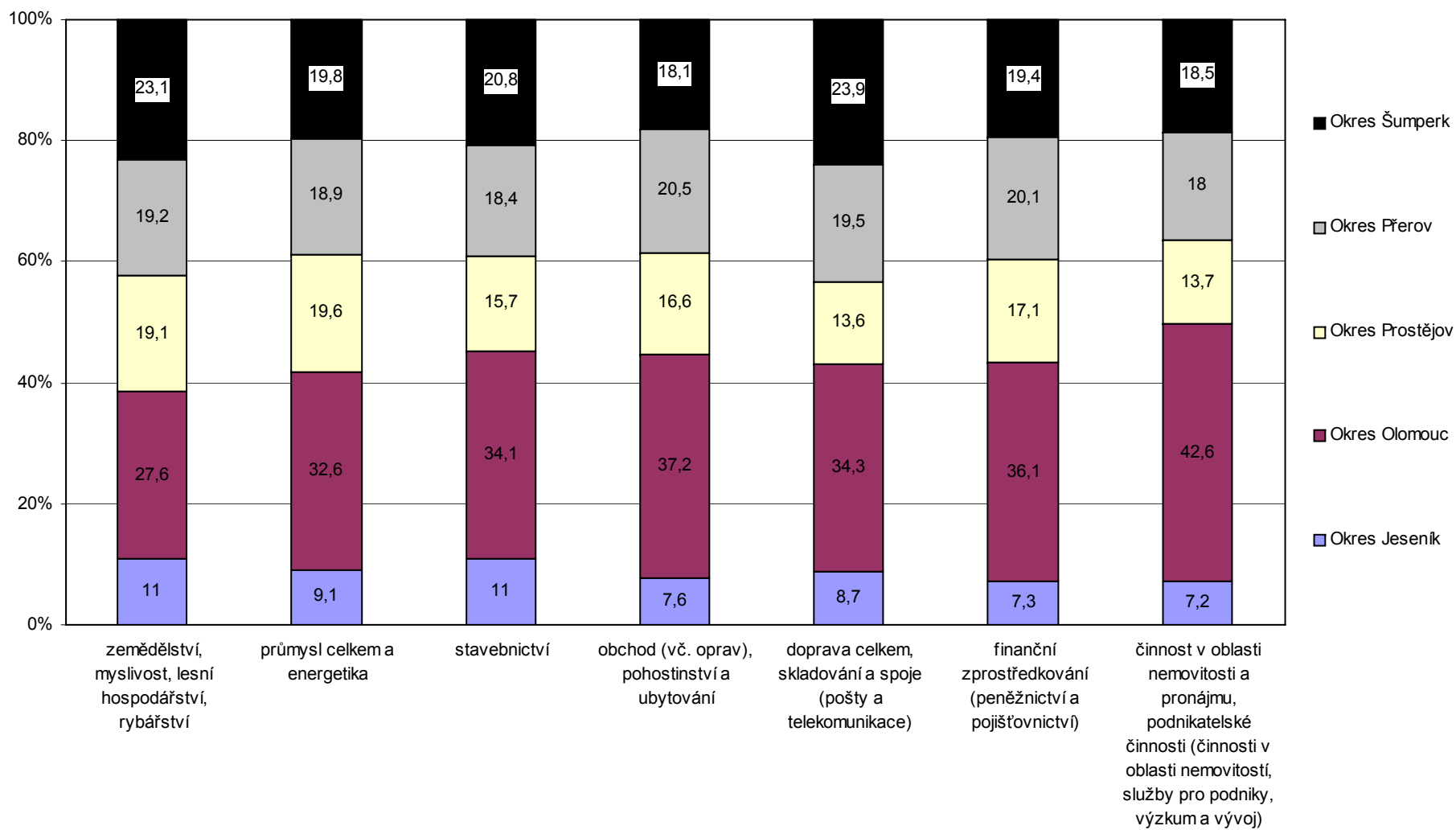
Průmysl skla, keramiky a stavebních hmot je velmi stabilní, vykazuje okolo 5% produkce v rámci celé ČR ve všech ukazatelích a mírně nadprůměrnou produktivitu. Totéž platí pro všeobecné strojírenství (8,5%).

Již zmíněný obor optika a měřící přístroje sice roste, ale s velmi nízkou produktivitou vůči průměru v odvětví.

Územní rozložení podniků podle odvětví neukazuje dramatické rozdíly. Podle očekávání je více lesnických subjektů v Jeseníkách. V odvětví obchodu a pohostinství jsou Jesenické okresy slabší, což potvrzuje osídlovací charakteristiku: malé trhy - ještě méně služeb. V takovém prostředí se i přirozený cestovní ruch rozvíjí pomaleji. Potvrzení polycentrického trendu dokazuje i oblast služeb s vysokou přidanou hodnotou (nemovitosti, V+V), kde v Olomouci a okolí sídlí přes 40% krajských kapacit. Celkově je takto zaměřených subjektů v kraji jen asi 60% na obyvatele oproti národnímu průměru. Druhý největší deficit z tohoto pohledu představuje finanční sektor s 80%. To dokumentuje finanční slabost kraje i jeho okolí (obrázek 7).

Velikostní zastoupení zaměstnavatelských subjektů ukazuje obrázek 27, kde jsou zachyceni zaměstnavatelé ze všech sektorů vč. veřejné administrativy. Srovnávat lze především zaměstnavatele do 99 zaměstnanců, protože naprostou většinu tvoří soukromé podnikatelské subjekty. Vidíme, že podíl kraje na ČR je okolo 5%, zatímco podíl EAO v kraji je 6% z ČR. Potvrzuje to menší podnikatelské zázemí v kraji proti českému průměru.

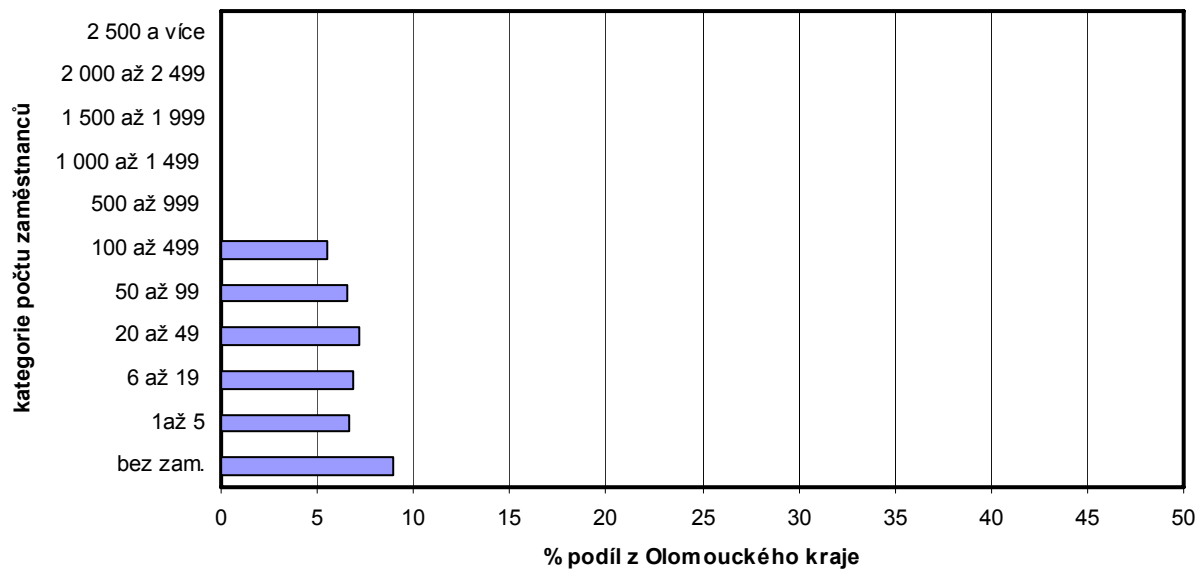
OBRÁZEK 7: EKONOMICKÉ SUBJEKTY PODLE PŘEVAŽUJÍCÍ ČINNOSTI OKEČ V OLOMOUCKÉM KRAJI K 31.12. 2003

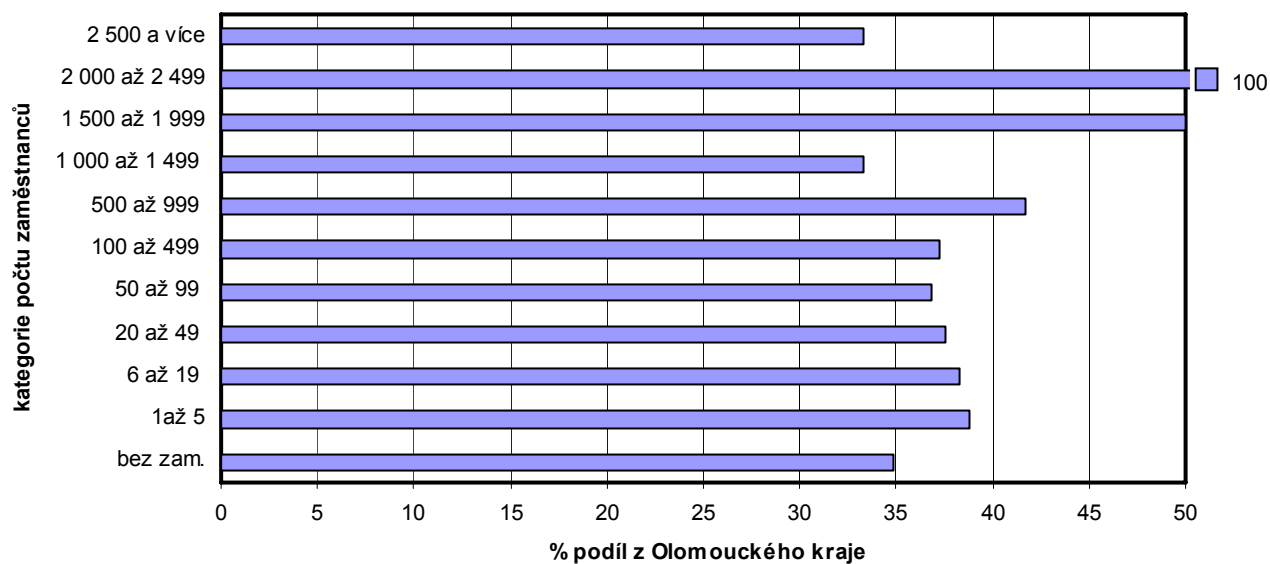
Zdroj: ČSÚ, dopočet Metod Konzult IPM

OBRÁZEK 27: EKONOMICKÉ SUBJEKTY PODLE KATEGORIE POČTU ZAMĚSTNANCŮ

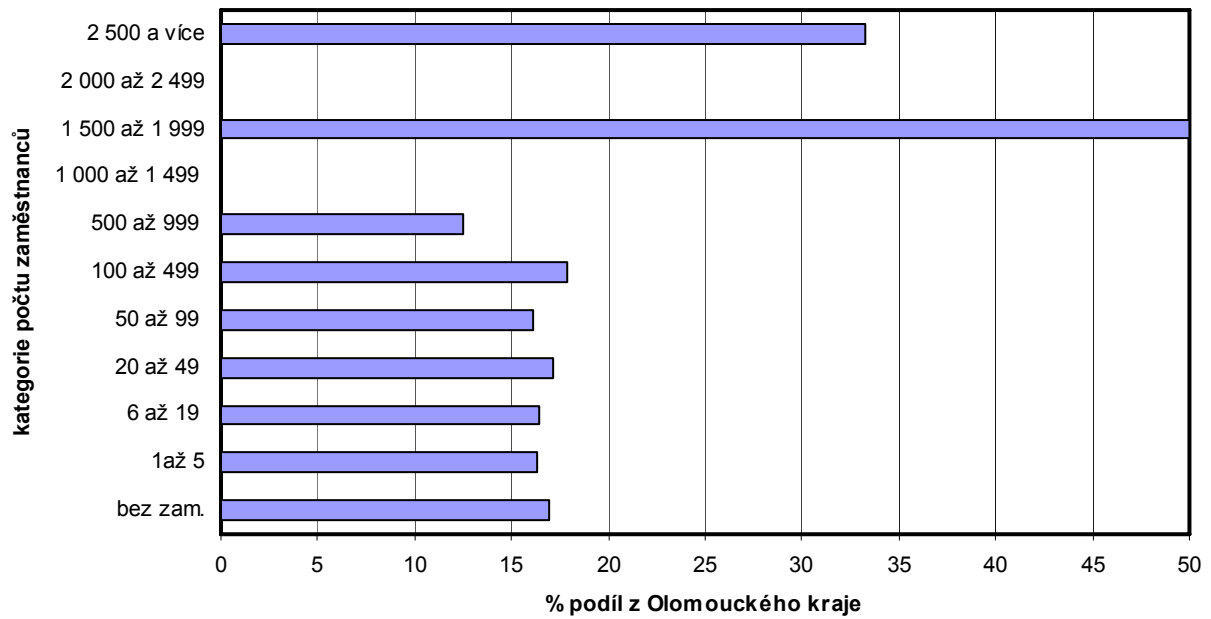
**Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců v roce 2003
- okres Jeseník**

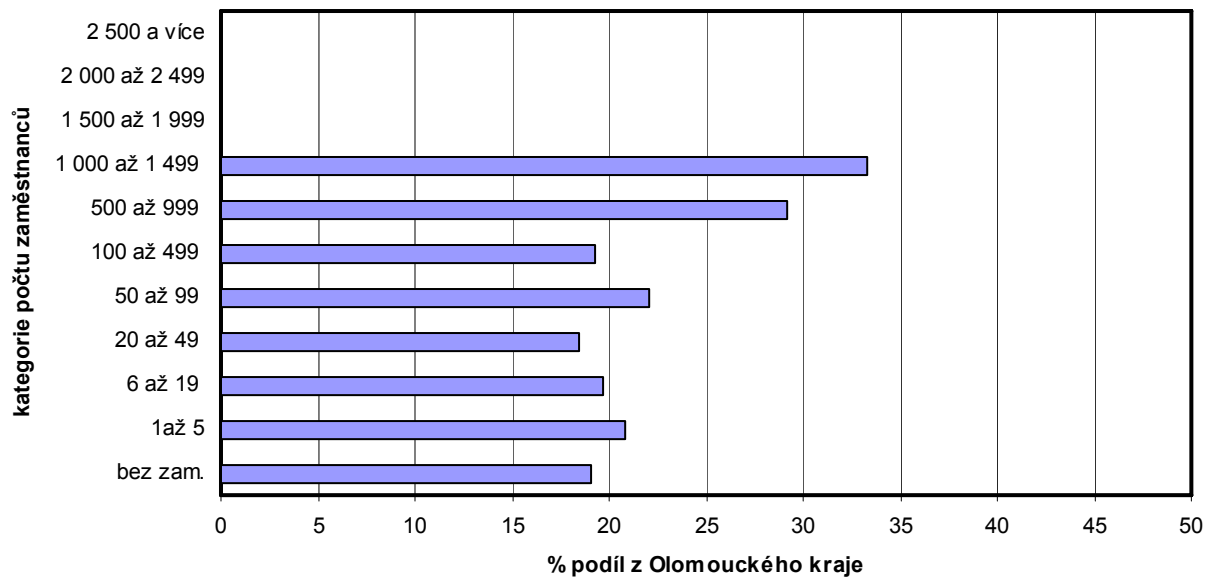
**Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců v roce 2003
- okres Olomouc**

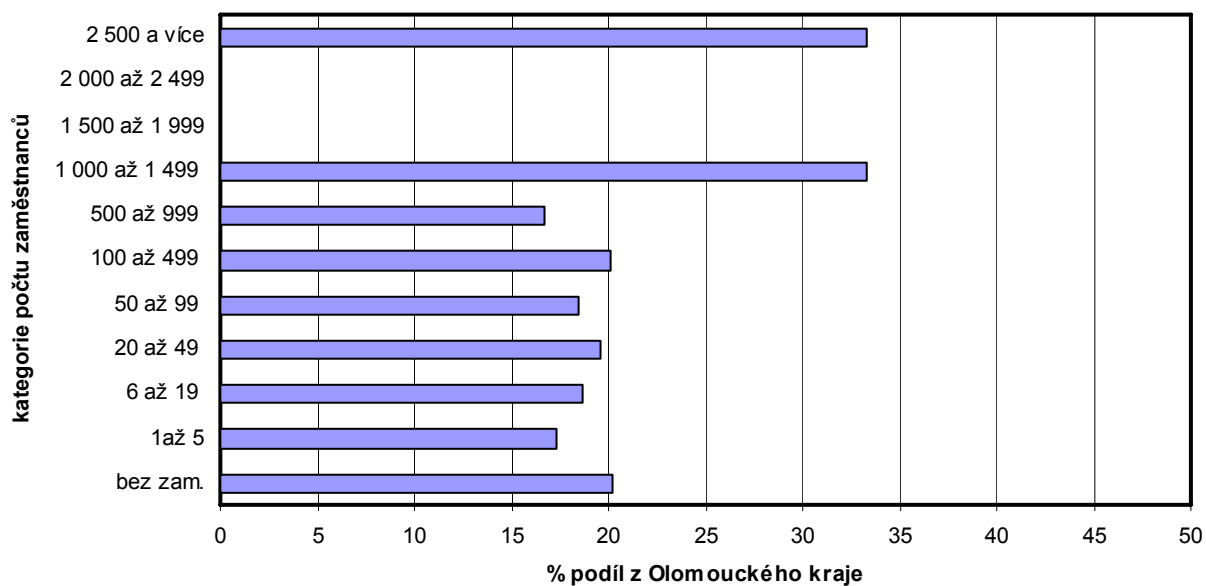
**Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců v roce 2003
- okres Prostějov**

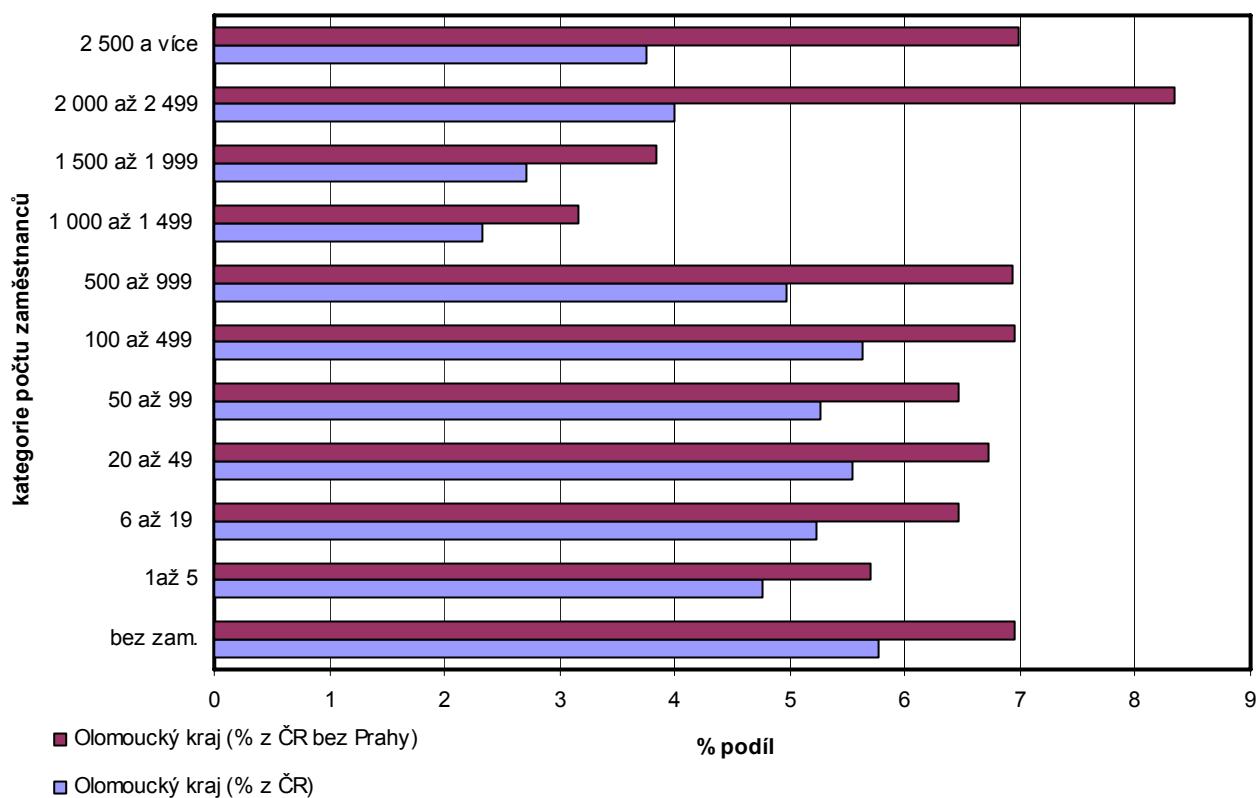
**Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců v roce 2003
- okres Přešov**

Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců v roce 2003 - okres Šumperk

Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců v roce 2003

2.1.3 Výkonnost

Hodnocení faktorů výkonnosti musíme opřít o srovnání české ekonomiky s vyspělým jádrem EU. České podniky setrvávají ve značném odstupu produktivity práce. Jejich produkce má nižší technickou úroveň, nižší kvalitu a horší přístup na vyspělé trhy. Podle vládních studií úroveň produktivity práce vyjádřená HDP/zaměstnanec činila před rokem 2000 méně než 53% úrovně SRN. Odhaduje se, že v roce 2005 se dostane k 59% a v roce 2008 na 63% úrovně SRN.

Tato úroveň by měla znamenat rozhodující přiblížení a v dalším období by sblížování výkonnosti mělo probíhat bez vážnějších poruch. Platí-li tento předpoklad pro průměr ČR, je dobré se podívat na pozici podniků v kraji.

Ani jeden z hospodářských sektorů nemá výkonnost na úrovni ČR. V zemědělství mají zdejší podniky i přes vyšší výnosy ekonomické ukazatele slabší. V průmyslu, resp. zpracovatelském průmyslu je produktivita okolo úrovně 75-85% českého průměru. Průmyslové investice jsou dlouhodobě nižší než 75% průměru.

S touto výkonností se nám zdá jisté, že v roce 2008 bude kraj pouze na poloviční úrovni produktivity SRN.

Vezměme v úvahu některé globální vlivy: převod levných výrob na východ, stagnující demografický vývoj ČR i Evropy, slábnoucí USD a s ním nedostupný americký trh a vyšší konkurenci v ostatních světadílech. Vidíme, že díky nedostatečné výkonnosti bude ohrožena velká část místní ekonomiky. V zemědělství může hrát pozitivní roli vyšší podíl rostlinné výroby, která je vůči EU "konkurenceschopnější". V každém případě současná výkonnost zemědělství, nutné ekologické investice (nitráty) a častější pohyb cen povedou k dalšímu poklesu zaměstnanosti v sektoru cca o 10%.

V průmyslu se dosud nepodařilo získat domácím vlastníkům podniků pozice v mezinárodních sítích. Jejich exportní produkce má zhruba poloviční přidanou hodnotu vývozu Rakouska či SRN. Růst podílu přidané hodnoty v průmyslu rozhodně více závisí na zvyšování výstupů než na úspoře vstupů (nákladů). **Výrobní faktory statisticky (ČSÚ) naznačují dvě překážky výraznějšího růstu. Prvním jsou nízké náklady na výzkum a vývoj, druhým nízké investice (nižší do technologií než do staveb).**

Pokud toto zaostávání spojíme s orientací krajských exportérů více na evropský východ než na západ, nemůže být o zvyšování výstupů (cen, kvality) ani řeči. Pokračování dosavadního vývoje je pomalou, ale jistou cestou k vyloučení většiny území kraje z ekonomické prosperity.

Významný vliv na výkonnost má velikost a internacionalizace podniků. Nejen v průmyslu, ale i ve službách a obchodu. V tomto směru je velikostní struktura nepříznivá. Velké podniky mají v kraji sídla méně než jinde v republice.

Podle odvětví je produktivita velkých a větších středních podniků, tj. s více než 100 zaměstnanci, až dvojnásobná proti menším podnikům. V kraji však chybí spontánní (tradiční oborové nebo založené na sdílení specifických know-how) propojování větších a menších podniků. Menším podnikům se tím mj. vzdaluje technický pokrok.

Zajímavou alternativou výkonnostního výhledu zdejšího zpracovatelského průmyslu je analýza konkurenceschopnosti zpracovaná v gesci MPO. Hlavní pohledy a srovnání s ČR jsme zařadili na konec (obrázek 33 a 34).

Lze odhadnout, že i nadále budeme zaostávat v kvalifikační struktuře a že personální náklady vůči přidané hodnotě budou relativně vysoké. Na druhé straně stojí prognóza dynamického růstu zde tvořené přidané hodnoty. Z konzultací s MPO plyne, že optimismus se opírá o velké podniky napojené na automobilový, obranný a elektrotechnický průmysl. Proto jsme doplnili obrázek 30 a 31 s výběrovým modelem hodnocení odvětví z pohledu investovaného kapitálu. Hodnoty do 0,5 znamenají málo atraktivních podniků, 0,5-1 střední počet a nad 1 velmi dynamické.

Samozřejmě platí, že různá odvětví mají přirozeně různou produktivitu. Jde především o podíl lidské práce na jednotce výkonu a na druhé straně o podíl investičních nákladů na jednotku výkonu. Nízkou produktivitu z přidané hodnoty na hlavu mají odvětví, jako je oděvní průmysl, na opačné straně chemický průmysl. Rozdíl produktivity může být až desetinásobný.

2.1.4 Lidské zdroje

Demografický vývoj v celé republice je prakticky shodný. Extrémně klesla porodnost. Ve všech krajích je velmi silná skupina mladých lidí narozených mezi léty 1970-1985. Současně se prodloužil věk dožití.

**OBRÁZEK 33: PROGNOZA VÝKONNOSTI PODLE KVALIFIKAČNÍ STRUKTURY
V OLOMOUCKÉM KRAJI**

**Kvalifikace pracovní síly – střední technického zaměření
Scénář - kompromisní**

Ukazatel	Absolutně				Oproti České republice celkem			
	Rok 2000	Rok 2006	Rozdíl	Index	Rok 2000	Rok 2006	Rozdíl	Index
Počet pracovníků	18 063	21 473	3 410	119%	6,65%	6,84%	0,19%	103%
PH (mil.Kč)	5 166	9 128	3 962	177%	4,55%	5,09%	0,54%	112%
Osobní náklady/přidaná hodnota	69,04%	72,24%	3,20%	105%	142,39%	137,22%	-5,17%	96%
PH/pracovníka (Kč/prac)	285 982	425 083	139 101	149%	68,38%	74,40%	6,02%	109%
Osobní náklady/pracovníka (Kč/prac)	197 446	307 094	109 649	156%	97,37%	102,10%	4,73%	105%

**Kvalifikace pracovní síly – střední řemeslného zaměření
Scénář - kompromisní**

Ukazatel	Absolutně				Oproti České republice celkem			
	Rok 2000	Rok 2006	Rozdíl	Index	Rok 2000	Rok 2006	Rozdíl	Index
Počet pracovníků	20 807	18 720	-2 088	90%	5,53%	5,37%	-0,16%	97%
PH (mil.Kč)	4 210	5 807	1 597	138%	3,52%	3,36%	-0,15%	96%
Osobní náklady/přidaná hodnota	77,75%	75,20%	-2,54%	97%	137,93%	138,12%	0,19%	100%
PH/pracovníka (Kč/prac)	202 340	310 228	107 888	153%	63,60%	62,68%	-0,92%	99%
Osobní náklady/pracovníka (Kč/prac)	157 310	233 294	75 984	148%	87,72%	86,57%	-1,15%	99%

**Kvalifikace pracovní síly – vysoká
Scénář - kompromisní**

Ukazatel	Absolutně				Oproti České republice celkem			
	Rok 2000	Rok 2006	Rozdíl	Index	Rok 2000	Rok 2006	Rozdíl	Index
Počet pracovníků	16 050	12 958	-3 091	81%	9,66%	9,46%	-0,20%	98%
PH (mil.Kč)	3 928	4 651	723	118%	7,23%	7,22%	-0,01%	100%
Osobní náklady/přidaná hodnota	86,01%	75,33%	-10,67%	88%	130,47%	124,50%	-5,97%	95%
PH/pracovníka (Kč/prac)	244 765	358 917	114 152	147%	74,83%	76,29%	1,45%	102%
Osobní náklady/pracovníka (Kč/prac)	210 515	270 387	59 872	128%	97,63%	94,98%	-2,66%	97%

**Kvalifikace pracovní síly - nízká
Scénář - kompromisní**

Ukazatel	Absolutně				Oproti České republice celkem			
	Rok 2000	Rok 2006	Rozdíl	Index	Rok 2000	Rok 2006	Rozdíl	Index
Počet pracovníků	35 195	29 842	-5 353	85%	6,29%	6,18%	-0,11%	98%
PH (mil.Kč)	10 081	14 293	4 212	142%	5,34%	5,27%	-0,07%	99%
Osobní náklady/přidaná hodnota	61,28%	53,92%	-7,37%	88%	113,37%	112,80%	-0,57%	99%
PH/pracovníka (Kč/prac)	286 436	478 944	192 508	167%	84,89%	85,26%	0,38%	100%
Osobní náklady/pracovníka (Kč/prac)	175 538	258 237	82 699	147%	96,24%	96,18%	-0,06%	100%

Zdroj: MPO, Ivan Neumaier, MCA - INFA®

OBRÁZEK 34: REGIONÁLNÍ PROGNÓZA VÝKONNOSTI

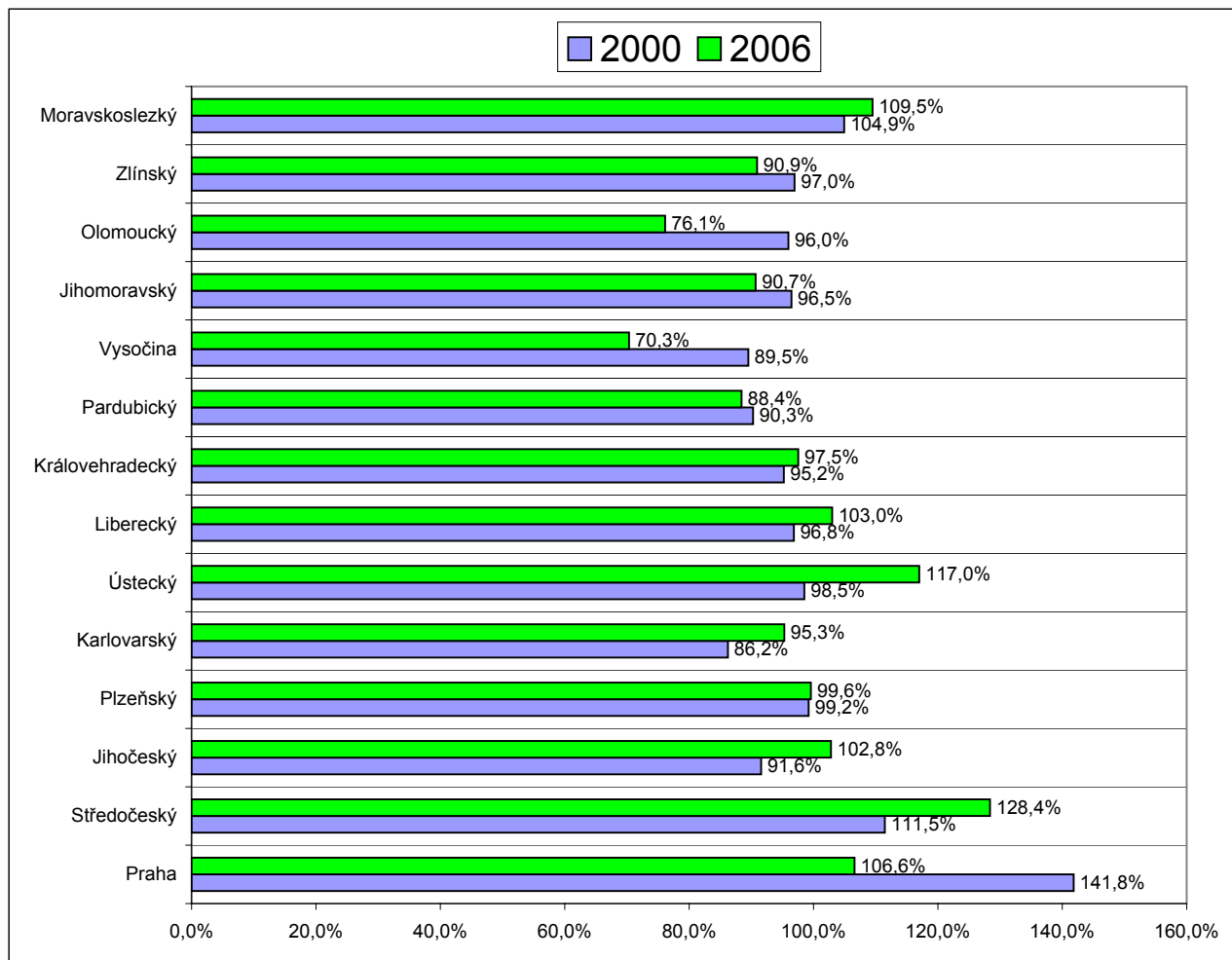
Ukazatel	Přidaná hodnota/Prac
Kvalifikace pracovní síly	Bez rozlišení
Scénář	Kompromisní

**Zpracovatelský
průmysl**

Přidaná hodnota/Prac
Bez rozlišení
Kompromisní

Česká republika = 100%

OBRÁZEK 30:
PROGNÓZA UKAZATELŮ EKONOMICKÉ VÝKONNOSTI ZA ODVĚTVÍ

Odvětví	Produktivita práce z PH výkonů (tis. Kč/pracovníka)	Podíl PH z výkonů na výkonech (tis. Kč/pracovníka)	Podíl ON na účetní PH (tis. Kč/pracovníka)	Podíl na změně HDP	Atraktivita odvětví pro investory - prognóza na rok 2006
Potravinářský průmysl	78,4	0,044	0,959	x	x
Tabákový průmysl	x	x	x	x	x
Textilní průmysl	163,1	0,209	0,892	-7,6%	0,45
Oděvní průmysl a zpracování kožešin	107,5	0,374	0,844	-1,2%	1,00
Koždělný průmysl	279,0	0,477	0,548	-1,4%	0,65
Dřevozpracující průmysl	146,9	0,217	0,851	-0,9%	0,75
Papírenský průmysl	329,6	0,142	0,570	-0,4%	1,24
Vydavatelství a tisk	196,0	0,204	0,904	1,0%	1,00
Koksárenství a zpracování ropy	x	x	x	x	x
Chemický a farmaceutický průmysl	747,6	0,327	0,335	-5,6%	0,96
Gumárenský a plastikářský průmysl	439,6	0,375	0,382	15,7%	2,07
Průmysl skla, keramiky a stavebních hmot	747,1	0,422	0,309	0,8%	1,68
Hutnictví železných a neželezných kovů	345,0	0,395	0,530	x	x
Kovodělný průmysl	228,8	0,247	0,819	10,6%	1,07
Všeobecné strojírenství	233,7	0,285	0,907	6,4%	1,25
Kancelářské stroje a výpočetní technika	x	x	X	2,1%	2,29
Elektrické stroje a zařízení	235,2	0,194	0,769	17,5%	3,17
Radiová, televizní a spojovací technika	298,5	0,372	0,451	0,5%	2,01
Zdravotnická technika, měřicí přístroje a optika	245,8	0,469	0,903	16,1%	1,33

Odvětví	Produktivita práce z PH výkonů (tis. Kč/pracovníka)	Podíl PH z výkonů na výkonech (tis. Kč/pracovníka)	Podíl ON na účetní PH (tis. Kč/pracovníka)	Podíl na změně HDP	Atraktivita odvětví pro investory - prognóza na rok 2006
Dvoustopá motorová vozidla	236,4	0,204	0,771	40,9%	2,02
Ostatní dopravní zařízení	365,5	0,356	0,559	4,2%	1,54
Nábytek a ostatní zpracovatelský průmysl	129,7	0,227	0,680	1,3%	1,37
Úprava druhotných surovin	449,8	0,293	0,361	x	x

Zdroj: MPO, Ivan Neumaier, MCA - INFA®

Veškeré srovnávání odvětví a prognózy jsou pro investory (kapitálově) nezúčastněné strany použitelné s vysokou relativizací a praktickým omezením. Každou investici totiž investor – podnikatel oceňuje v konkrétní situaci a plošné analýzy jsou jen méně významné faktory oceňování. Podnikatel – investor hodnotí výnosnost investice např. čalounické výroby pro automobily nebo biotechnologie pro zemědělství nebo mikroelektroniky pro textilní výrobu.

Považuje-li krajská správa za vhodné rozlišovat odvětví např. pro podporu klastrů, lze vycházet z údajů v tabulce (obrázek 30). Obsahuje prognózu výkonnosti k roku 2006. Přístup kraje může vypadat tak, že klaster by měl mít určitý podíl členů nebo výkonů členů z výkonnějších odvětví. Podle tabulky můžeme mezi výkonnější odvětví počítat následující, která navíc v našem kraji mají dobrou výchozí pozici, solidní a výborné podniky střední i velké:

- elektrické stroje zařízení
- plastikářství
- automobilový průmysl
- zdravotnická technika
- chemie a farmacie
- průmysl stavebních hmot
- papírenský průmysl
- všeobecné strojírenství

Údaje z tabulky jsou zajímavé i pro jiné potřeby. Podíl osobních nákladů na přidané hodnotě ukazuje vliv dobrého podniku v odvětví na zaměstnanost a výtěžky (vyšší podíl), nebo naopak na odvětví, kde musí podniky investovat do technologií (nižší podíl).

**OBRÁZEK 31: PROGNOZA PŘIDANÉ HODNOTY V BĚŽNÝCH CENÁCH V MLD. KČ
(VZOREK ZA ČR)**

	Rok 2000	Rok 2006
Výroba nábytku, bižuterie atd.	10,8	14,1
Výroba ostatních dopravních zařízení	7,6	12,4
Výroba dvoustopých motorových vozidel	44,2	83,8
Výroba zdrav, přesných, optick.	5,4	18,2
Výroba radiových, tel. a spoj.	7,1	9,1
Výroba elektrických strojů	23,3	41,2
Výroba kancelářských strojů	0,9	2,6
Výroba strojů a zařízení	33,3	41,5
Výroba kovových konstrukcí	19,3	27,7
Výroba kovů	28,2	42,3
Průmysl skla, keramiky, porcelánu	34,5	42,9
Gumárenský a plastík. průmysl	15,6	30,4
Chemický a farmaceutický průmysl	26,7	28,7
Vydavatelství, tisk	8,0	10,5
Výroba vlákniny, papíru	11,2	13,4
Dřevozpracující průmysl	6,0	6,7
Koždělný průmysl	1,9	1,3
Oděvní průmysl	4,4	4,5
Textilní průmysl	14,9	12,7

Zdroj: MPO, Ivan Neumaier, MCA - INFA®

Ve vzdělanosti populace také nejsou na první pohled rozdíly. Odchylky jsou v Praze, kde je nejvíce vysokoškolsky vzdělaných. Tento podíl klesá s velikostí měst. Opačně se odchyloje území bývalých Sudet, kde má dosídlené obyvatelstvo nejhorsí vzdělanostní strukturu. Na tomto území je také nejnížší autochtonie. Olomoucký kraj nevybočuje: město Olomouc má nejvíce vysokoškoláků, Jesenicko, Hanušovicko, Berounsko naopak.

Situace vzdělanosti se velmi mění - mladá generace se vyhýbá dělnickým kvalifikacím (učňovské) a zvyšuje se počet studentů nižších stupňů vysokých škol (bakalářské obory). V kraji zcela dominuje Univerzita Palackého. Její oborová skladba a dostupnost studia tvoří regionálně ojedinělou strukturu vzdělání. Dlouhodobě přichází okolo 70% studentů z okresu Olomouc a šesti sousedících okresů. Vazba k univerzitě je zřejmě tak silná, že snižuje šance pro vznik nových vysokých škol v regionu, takže jich zde vzniká podprůměrně.

Historicky univerzita ovlivnila skladbu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel města Olomouce do té míry, že je zde největší podíl netechnicky a neekonomicky vzdělaných osob v republice (ČSÚ - SLDB), neboť univerzita nemá žádnou ekonomickou, technickou, technologickou nebo stavební fakultu (obrázek 14).

Tím je jednoznačně ovlivněno i zdejší podnikání. Méně inženýrů a ekonomů znamená užší základnu pro technické obory v průmyslu a službách. Méně lidí pro podnikatelské role, méně technických a obchodních inovátorů. S dílčí nadsázkou také méně vedoucích a techniků ovlivňujících kvality dělníků, ale i učňů a studentů (obrázek 28).

Šetření mezi podniky ukázalo, že polovina z nich má s pracovní silou v požadovaných profesích problémy. Buď jsou místa neobsazená nebo nestačí dovednosti. Tento vývoj trápí i kraj jako zřizovatele středních škol. Změnu vývoje může přinést jen společné řešení kraj - podniky - univerzita (obrázek 12).

Důležitým trendem (protože nejde jen o kraj, ale o celou zemi) je stagnace porodnosti okolo 1,1-1,2 dítěte na 1 ženu v aktivním věku. Dochází tak k neodvratnému stárnutí populace a v horizontu této koncepce určitě nastanou nejméně dva stavy. Zesílí poptávka po službách pro seniory současně s potřebou části seniorů být "nadále" aktivní.

OBRÁZEK 14: STRUKTURA VYSOKOŠKOLSKY VZDĚLANÉHO OBYVATELSTVA (EAO) PODLE ŠETŘENÍ V ROCE 1991 (v %)

	univerzitní	technické	ekonomické	zemědělské	jiné
Olomouc město	54	29	5	6	6
okres Olomouc	51	31	5	8	5
okres Prostějov	45	30	4	13	8
okres Přerov	41	34	6	11	8
Praha	40	32	16	4	8
Česká republika	41	34	9	9	7

Zdroj: SLDB 1991, dopočet MK IPM

Pozn.: V roce 1991 neexistoval okres Jeseník, údaj za okres Šumperk proto není srovnatelný

STRUKTURA VYSOKOŠKOLSKY VZDĚLANÉHO OBYVATELSTVA (EAO) PODLE ŠETŘENÍ V ROCE 2001 (v %)

	univerzitní	technické	ekonomické	zemědělské	jiné
okres Olomouc	47,0	27,1	10,9	5,6	9,4
okres Prostějov	41,5	29,5	13,3	8	7,7
okres Přerov	39,2	31,6	13,8	6,7	8,7
okres Jeseník	46,5	25,4	11,6	9,2	7,3
okres Šumperk	44,8	26,8	12,4	8,8	7,2
Česká republika	43,0	30,0	14,2	6,1	6,7
Olomoucký kraj	44,2	28,3	12,1	6,9	8,5

OBRÁZEK 28: ZAMĚSTNANOST V ODVĚTVÍCH S VYSOKOU A VYŠŠÍ TECHNOLOGICKOU NÁROČNOSTÍ, ROK 2002 (NUTS 3, V %)

kraj	Podíl na celkové zaměstnanosti				Podíl pracovníků s vysokými kvalifikacemi			
	VTS	VTI	VTII	VS	VTS	VTI	VTII	VS
Pardubický	15,7	3,6	9,9	2,2	7,8	7,3	5,6	18,6
Středočeský	13,9	1,3	9,3	3,3	7,6	9,7	6,2	10,8
Pizeňský	13,3	1,8	8,9	2,7	13,5	19,1	7,6	29,1
Vysočina	13,1	0,6	10,6	2,0	7,7	10,0	7,2	12,5
Jihomoravský	12,6	1,7	7,3	3,7	20,5	15,1	14,0	35,7
Královéhradecký	12,5	1,6	8,5	2,4	6,8	8,5	4,0	15,9
Olomoucký	12,4	1,3	9,3	1,9	8,8	0,0	9,3	12,6
Liberecký	12,0	1,3	8,6	2,2	8,9	7,3	7,6	15,3
Jihočeský	10,7	1,9	6,6	2,1	8,7	8,7	5,9	17,7
Praha	10,6	0,6	3,2	6,8	32,4	22,8	25,3	36,6
Moravskoslezský	9,3	0,6	6,0	2,7	17,7	11,2	11,5	32,9
Ústecký	8,6	0,7	5,5	2,4	12,5	11,0	8,1	23,3
Zlínský	7,8	1,1	5,5	1,2	12,6	4,2	9,0	36,3
Karlovarský	7,6	0,7	5,1	1,8	6,9	7,8	5,7	10,1

Vysvětlivky:

VTS – odvětví s vysokou a vyšší technologickou náročností

VTI – odvětví zpracovatelského průmyslu s vysokou technologickou náročností

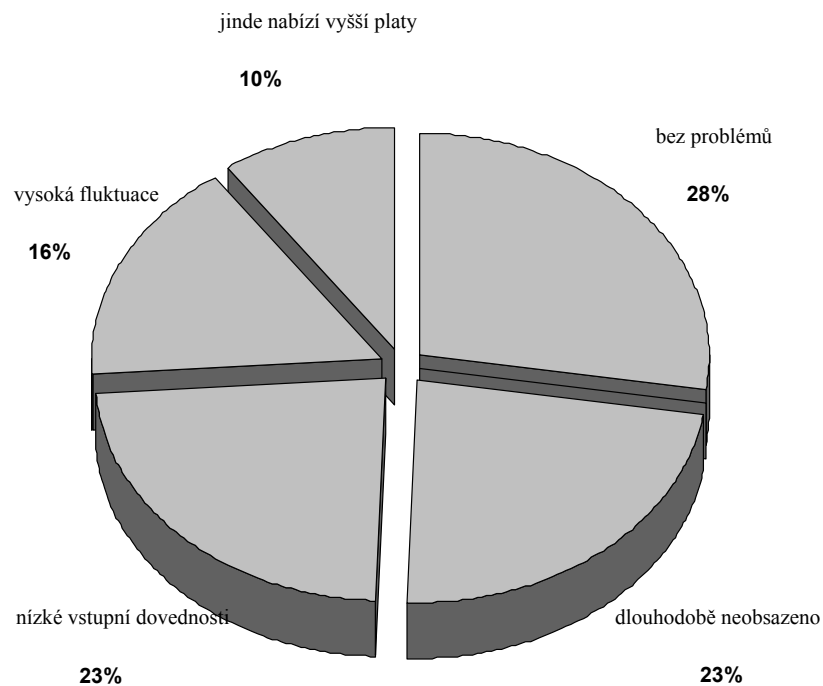
VTII – odvětví zpracovatelského průmyslu s vyšší technologickou náročností

VS – odvětví služeb s vysokou technologickou náročností.

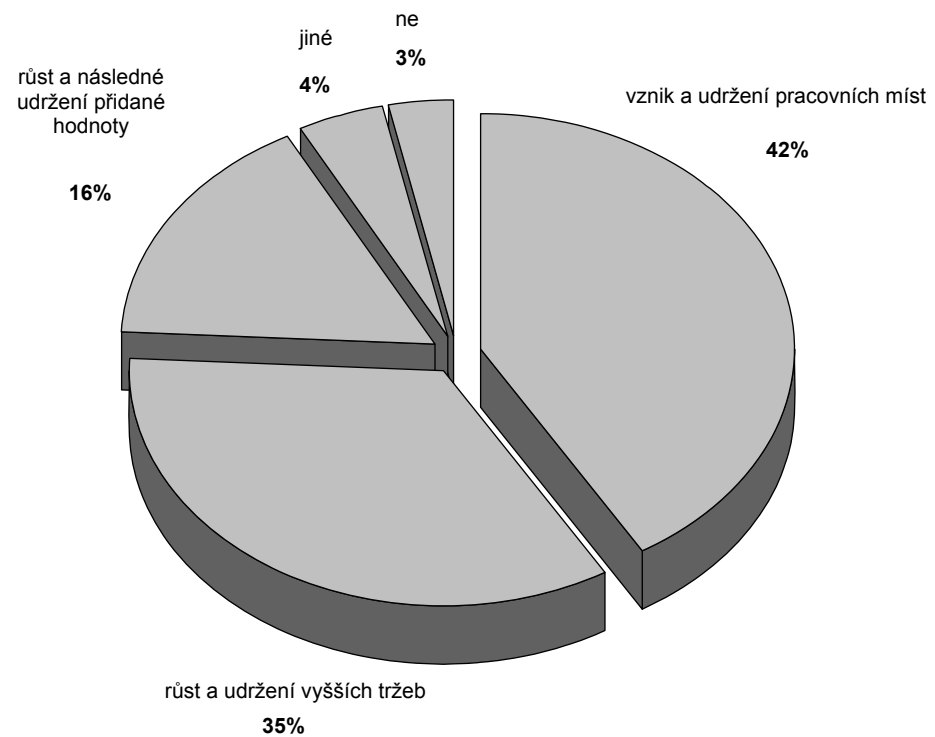
Zdroj: VŠPS

OBRÁZEK 12: PROBLÉMY S PERSONÁLNÍM OBSAZENÍM, ZÁVAZEK ZA PODPORU

Problémy s některým typem profese

Závazek za podporu

Přestože investice do lidí nejsou prioritou, problémy z nízké kvality nebo nedostatku lidí má polovina podniků. Vznik pracovních míst jako závazek za podporu není problémem.

Zdroj: Šetření Metod Konzult IPM

Konkrétní podoba bude záviset na politice vlády a samospráv, tj. individualizaci sociálních výdajů (dávek), penzijním systému, financování ústavních zařízení vč. domovů. Rozhodně očekáváme zvětšení prostoru k podnikání ve službách pro seniory, neboť veřejný sektor zde snad nebude operovat v takovém rozsahu jako dosud. Například v Praze je již nyní nemalá část poptávky, vč. pobytů seniorů, pokryta soukromým sektorem.

Druhým stavem, ke kterému dospějeme, bude zestárnutí mnoha profesí a odborností bez přiměřené náhrady mladší generací. Zjevné je to u zemědělců, také zedníci a stavební řemesla "stárnou". Nemilé překvapení však může nastat i ve strojírenských oborech, v technických odbornostech s vyšší kvalifikací. Obrázek 32 ukazuje aktuální stárnutí kraje.

2.1.5 Výzkum, vývoj, inovace

Tuto oblast můžeme nahlížet z více směrů. **Ve vztahu k republikové úrovni je v kraji podprůměrně zaměstnanců V + V** (absolutně i v přepočtu FTE a také méně výzkumných a vývojových institucí. Navíc nemalá část akademických pracovišť pěstuje výzkum v sociálních a humanitních vědách. **Aktuálním obrazem** dlouhodobého trendu je srovnání projektů, které mají s podporou ESF (dle MPSV a MŠMT) propojit **vysokoškolská studia, vědu, výzkum a praxi. Ze 185 projektů v ČR patří 36 Univerzitě Palackého, z toho 2 mají výstupy pro technickou praxi.**

Nedostatky v krajské základně V + V jsou dlouhodobé, téměř tradiční. Již v devadesátých letech bylo přes 80% veřejných výdajů na V+V přiděleno v Praze a přes 90% v Praze a Brně. Toto konstatování nevyznívá tak tragicky, pokud si uvědomíme, že veřejné výdaje nejsou v Evropě dominantním zdrojem pro V+V. Také v ČR některé analýzy ukazují, že podnikový V+V a činnost AV ČR jsou mnohem efektivnější než vysoké školy a další veřejné instituce.

Z dotazníkového šetření vyplývá poměrně vysoká angažovanost podniků na V+V, modernizaci a inovacích. Svou roli zřejmě hraje orientace šetření na průmyslové podniky. Z krajského hlediska je nemilé, že podniky hledají a nacházejí partnery z oblasti V + V mimo kraj. To jistě není náhoda.

OBRÁZEK 32: STÁRNUTÍ OBYVATEL V KRAJI K 1.1.2004

Správní obvod obce s rozšířenou působností (ORP)	Počet obcí	Počet obcí, ve kterých je více seniorů než dětí	Počet obcí, ve kterých je počet seniorů rovný počtu dětí	Podíl z počtu obcí, ve kterých počet seniorů převýšil počet dětí, nebo se rovná počtu dětí (v %)	Počet obcí, ve kterých je domov důchodců nebo dům s pečov. službou, a ve kterých počet seniorů převýšil počet dětí	Index stáří
Konice	21	12	-	57,1	2	102
Prostějov	75	34	2	48,0	1	99
Přerov	59	21	3	40,7	4	97
Olomouc	45	10	2	26,7	3	95
Litovel	20	5	3	40,0	3	90
Šternberk	18	5	-	27,8	-	90
Lipník	14	7	-	50,0	-	89
Šumperk	35	5	-	14,3	2	86
Uničov	10	2	-	20,0	-	80
Mohelnice	14	4	-	28,6	-	79
Zábřeh	28	3	-	10,7	-	79
Hranice	31	8	-	25,8	-	75
Jeseník	24	1	-	4,2	1	74
Celkem počet obcí v kraji	394	117	10	32,2	16	x

Zdroj: ČSÚ

Podniky chtějí pokrok, ale v kraji zřejmě chybí konkurenceschopné V+V kapacity. Jestliže pro naplnění Lisabonské strategie a pro přežití vůbec porostou výdaje na V+V (nyní EU 1,8%, USA 2,8%, Japonsko 3,1% HDP), byla by vysoká závislost na mimoregionálních kapacitách zničující.

Dle údajů ČSÚ i vlády se náš V+V dostal na 1,3% HDP v ČR, v kraji zůstává pod 0,04% HDP, někdo by řekl nulový (obrázek 13).

Nezbývá než opakovat, že i pro rozvoj V + V v kraji je největší překážkou oborová struktura zdejšího (vysokého) školství. Za technickými studii v Ostravě, Brně i Čechách přicházejí silné nadnárodní podniky. Zřizují pracoviště V+V přímo na školách a sbírají nejlepší žáky. To se v našem kraji neděje. V+V potenciál podnikové sféry se soustředí zejména v Olomouci, Šumperku, Mohelnici a Přerově. Nemůžeme však přehlédnout ani menší inovační podniky v menších místech, jako jsou Javorník, Jeseník, Hranice a další. To může být jedna z opor podnikání ve "venkovském" prostoru (obrázek 19).

2.1.6 Vývoz

Zbožová struktura

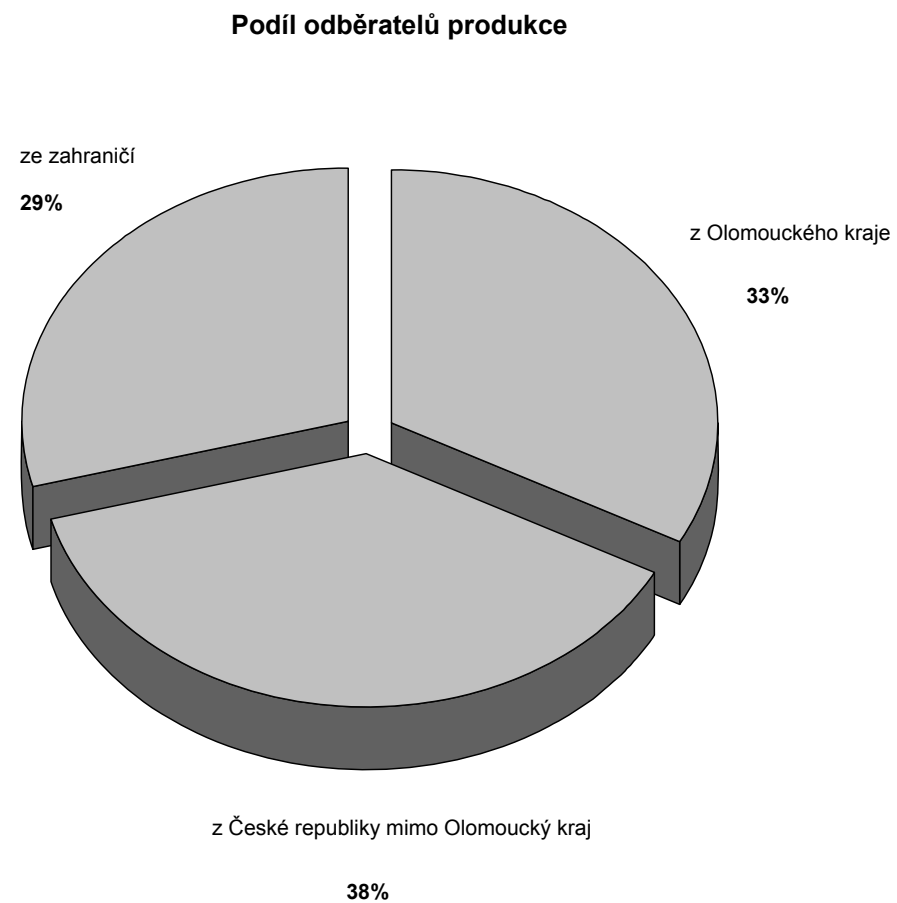
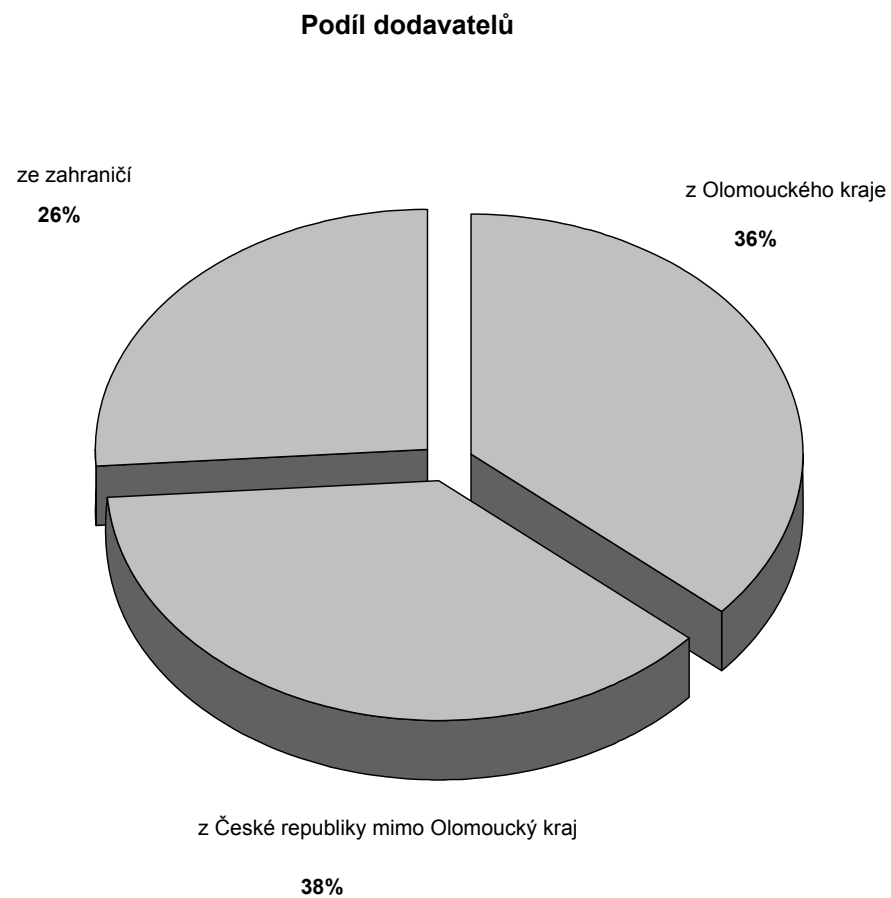
Zbožová struktura (v členění SITC – Standard International Trade Classification, 3. revize) je ovlivněna především umístěním výrobních kapacit v kraji. Odvětvově je ovlivněna strukturou kapacit zpracovatelského průmyslu a dobýváním nerostů, vč. navazujících produkcí. Rozhodujícím způsobem má vliv zahraniční kapitálová účast v podnicích (obrázek 8).

V Olomouckém kraji tvoří téměř polovinu vývozu třída 'Stroje a dopravní prostředky'. Téměř čtvrtinou se podílí třída 'Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu'.

S třídou 'Průmyslové spotřební zboží' jde o více než 85% veškerého vývozu těchto tříd. Převaha těchto tříd je typická pro celý vývoz zboží České republiky (obrázek 15).

Podrobnější zkoumání ukazuje SITC na 3 místa. Zde již Olomoucký kraj lze popsat tak, že čtvrtinu celého vývozu tvoří: elektronky a podobné elektrodíly, elektrické točivé stroje (elektromotory), pánské oděvy a elektrické přístroje.

OBRÁZEK 10: STRUKTURA OBCHODNÍCH VAZEB

Zdroj: Šetření Metod Konzult IPM

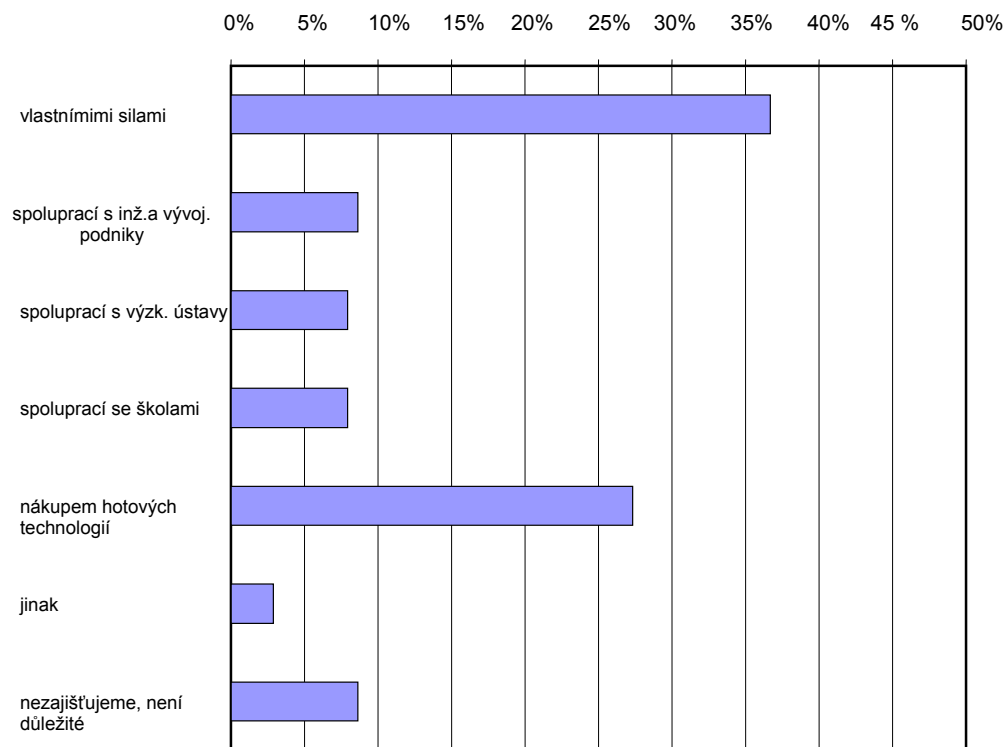
OBRÁZEK 13: TUZEMSKÉ VÝDAJE A ZAMĚSTNANCI VÝZKUMU A VÝVOJE V ROCE 2002

	Tuzemské výdaje na V a V						Zaměstnanci V a V (ve fyzických osobách)					
	2001		2002		2003		2001		2002		2003	
	v mil. Kč	podíl na HDP (%)	v mil. Kč	podíl na HDP (%)	v mil. Kč	podíl na HDP (%)	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
Česká republika	28.337	1,303	29.552	1,299	32.247	1,26	51.939	19.027	53.695	19.451	55.699	19.578
Olomoucký kraj	742	0,034	877	0,039	909	0,74	1.868	759	1.998	700	2.206	847

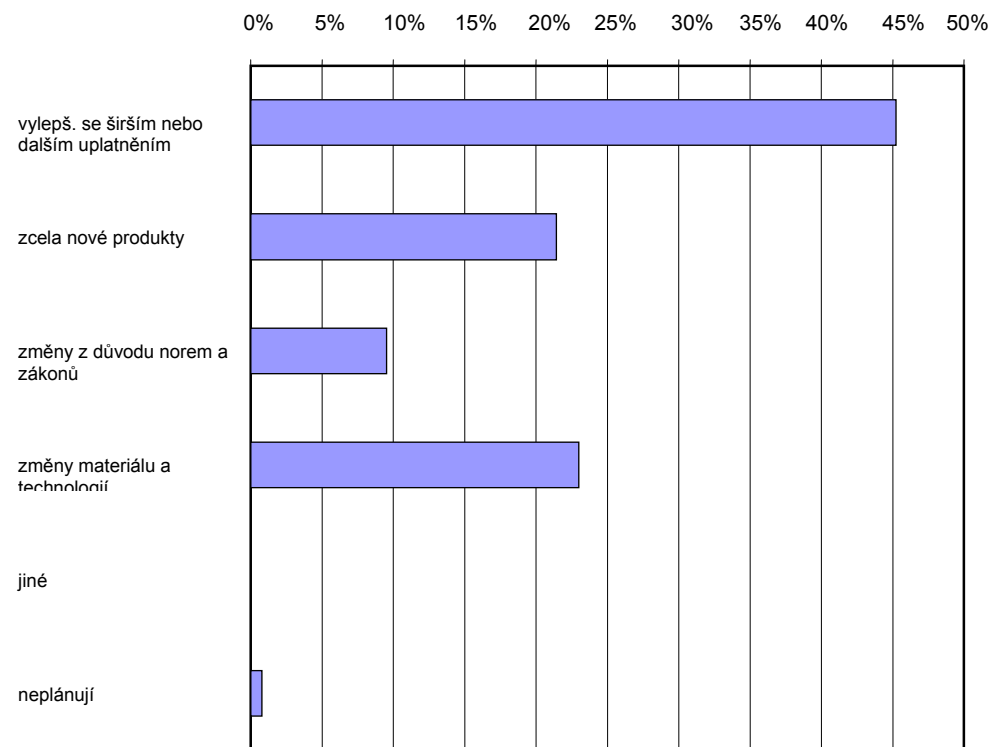
Zdroj: ČSÚ

OBRÁZEK 19: VÝZKUM A VÝVOJ, PLÁNOVÁNÍ NOVÉ PRODUKCE

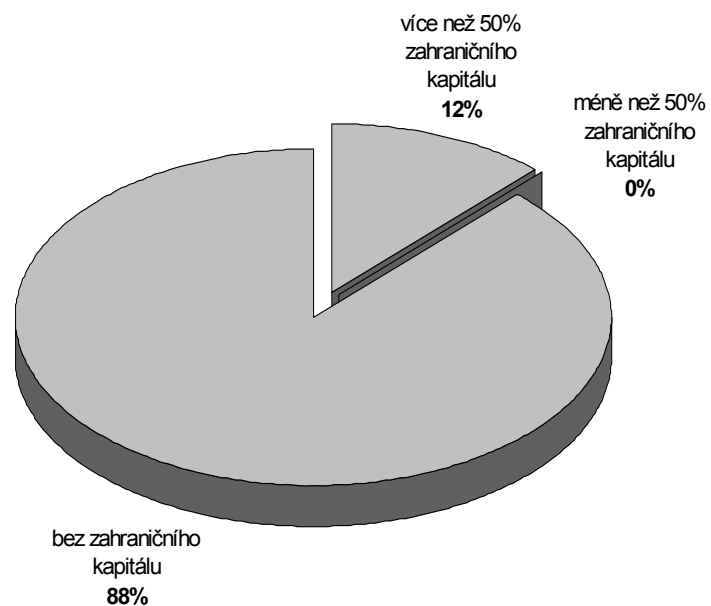
Výzkum a vývoj

Plánování nové produkce

OBRÁZEK 8: ROZDĚLENÍ FIREM SE ZAHRANIČNÍM KAPITÁLEM

Účast zahraničního kapitálu v průmyslových a stavebních podnicích není častá.

Zdroj: Šetření Metod Konzult IPM

OBRÁZEK 9: STAV PŘÍMÝCH ZAHRANIČNÍCH INVESTIC V ČR K 31.12.2002 v tis. Kč

	ČR	ČR bez Prahy	Olomoucký kraj	Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
celkem	1165529093	552480280	26609296	1067102	3041245	2009643	13757812	6733494
Přepočet investic na EAO								
celkem	251,5	138,2	96,0	59,9	30,4	43,2	237,4	122,9
ČR je 100%	100	54,9	38,2	23,8	12,1	17,2	94,4	48,9
ČR bez je 100%	182,0	100	69,5	43,4	21,9	31,3	171,8	88,9
Olomoucký kraj je 100%	261,9	143,9	100	62,4	31,6	45,0	247,2	128,0

OBRAZEK 15: STRUKTURA VÝVOZU PODLE SITC – OBJEMY NAD 1 MLD. KČ

SITC		Olomoucký kraj tis. Kč
24	Korek a dřevo	1.002
53	Barviva, třísloviny, pigmenty	1.654
64	Papír, lepenka a výrobky z nich	3.872
65	Textilní příze, tkaniny, tržní výrobky z nich, j.n.	2.078
66	Výrobky z nekovových nerostů, j.n.	1.464
67	Železo a ocel	1.674
69	Kovové výrobky, j.n.	4.869
71	Stroje a zařízení k výrobě energie	5.099
72	Strojní zařízení pro určitá odvětví průmyslu	3.453
74	Stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, j.n.	6.437
77	Elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, j.n.	12.323
78	Silniční vozidla	2.592
81	Prefabrikované budovy, výrobky zdravotnické, instalační	1.016
84	Oděvní výrobky a doplňky	4.871
87	Odborné, vědecké a řídicí přístroje zařízení, j.n.	1.756
89	Různé výrobky, j.n.	1.006

Zdroj: ČSÚ

Ve srovnání s ostatními kraji můžeme spíše pozitivně hodnotit, že tyto hlavní komodity tvoří čtvrtinu. Vývoz tedy není „závislý“, jako v některých jiných krajích, na jediném výlučném zboží (např. z 30%).

Toto konstatování je však oslabeno skutečností, že celkový objem vývozu z kraje je podprůměrný. Dokládá to srovnání krajského vývozu ve třech třídách, které tvoří 85%. Jejich podíl na vývozu České republiky se pohybuje kolem 5%.

Zvláštní postavení můžeme sledovat u zboží 'Nápoje, rostlinné tuky a oleje'. Podíl zdejší produkce na vývozu z České republiky je nadprůměrný. (obrázek 15).

Teritoriální struktura

Vývoz v České republice přirozeně ovlivňují vzdálenosti. Olomoucký kraj, stejně jako ostatní moravské kraje, má silnější pozici směrem ke Slovensku, naopak vůči Německu je nejslabší.

Státní statistická služba nepublikuje informace o vývozu služeb a dovozech. Nicméně ČSÚ a ČNB plánují spustit pilotní projekt zaměřený na regionální strukturu vývozu služeb.

Trendy ve vývozu zboží

Členstvím v EU a připojením se k dohodnutým obchodním opatřením týkajících se vývozních kvót dojde v některých odvětvích ke značným změnám vývozního a obecně i produkčního potenciálu. Aktuálně největším rizikem je otevření evropského trhu textilu z Číny. Zvýšení cel, které Čína uvalila na své vývozce, zřejmě nepokryje nákladové rozdíly tamní a evropské produkce. Konkrétní dopady budou patrné nejdříve v průběhu roku 2005. Z krajského pohledu je to nepříjemné, neboť textilní, resp. konfekční průmysl je významně koncentrován v oblasti Prostějova. Omezování zdejší produkce může citelně změnit dosud vcelku vyrovnanou situaci na trhu práce. Textilní profesní specializace je ve spádové oblasti Prostějova pro ženy tradiční.

Další hrozbou je případné administrativní omezení produkce cukrovky v České republice a z toho plynoucí potíže v cukrovarnictví.

2.1.7 Investice a financování

V analýze výkonnosti jsme uvedli, že investice v kraji představují přibližně 75% celostátního průměru. Ze statistik stavebních úřadů je patrný trend po roce 2000, kdy poměr stavby vs. technologie směřuje ve prospěch staveb více, než je v ČR obvyklé (obrázek 17, 11).

O efektivnosti investic svědčí časová řada ve vztahu k HDP, kdy obě proměnné stále více zaostávají za celostátní úrovní. Musíme připomenout, že nemalou část investic tvoří veřejné výdaje do rychlostních silnic a železničních koridorů. Takové výdaje nemají přímý vliv na aktuální produktivitu krajské ekonomiky, působí dlouhodobě a nadregionálně (obrázek 2).

Často užívaným hlediskem je investování zahraničních investorů (obrázek 9). Vycházíme z údajů ČNB, které zachycují skutečné peněžní toky, zatímco údaje CzechInvestu jsou pouze nerevidované přísliby investorů - víceleté a téměř vždy odlišné od reality. V průměru udává ČNB třetinové objemy proti původním příslibům.

Existuje přehled o přímých zahraničních investicích v České republice v regionálním členění. Postavení Olomouckého kraje je podprůměrné. Na jednoho obyvatele připadá ke konci roku 2002 necelých 42 000 Kč přímého zahraničního kapitálu, když republikový průměr činí 116 000 Kč a průměr území mimo Prahu 61 000 Kč. Absolutními čísly se v součtu celého kraje blíží okresy Zlín nebo České Budějovice. Uvnitř kraje je polovina přímého zahraničního kapitálu v okrese Přerov, což je jasný důsledek investice Philips LGA (102.000 Kč/obyvatele). Za pozornost stojí také skutečnost, že hodnota investovaná na hlavu je v okrese Olomouc poloviční oproti okresu Jeseník (13.000 Kč/obyvatele v Olomouci proti 25.000 Kč/obyvatele v Jeseníku). Samotný objem zahraničních investic zřejmě není v regionálním dopadu tak významný parametr. Regionu nejde o platební bilanci, ale o lokální změny, které investovaný kapitál přináší. Můžeme uplatnit hledisko pracovních míst, avšak vždy ve spojení s kvalifikační úrovní těchto míst, s výší příjmu na těchto místech a důležitý je i kooperační vztah k místním podnikům. Navíc některé zahraniční přímé investice jsou i v národohospodářských souvislostech diskutabilní. Již zmíněná největší investice v kraji měla původně přesáhnout 0,6 mld. USD.

OBRÁZEK 17: POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO NEHMOTNÉHO A HMO TNÉHO MAJETKU V ROCE 2002 (v mil. Kč běžných cen)

v mil. Kč běžných cen

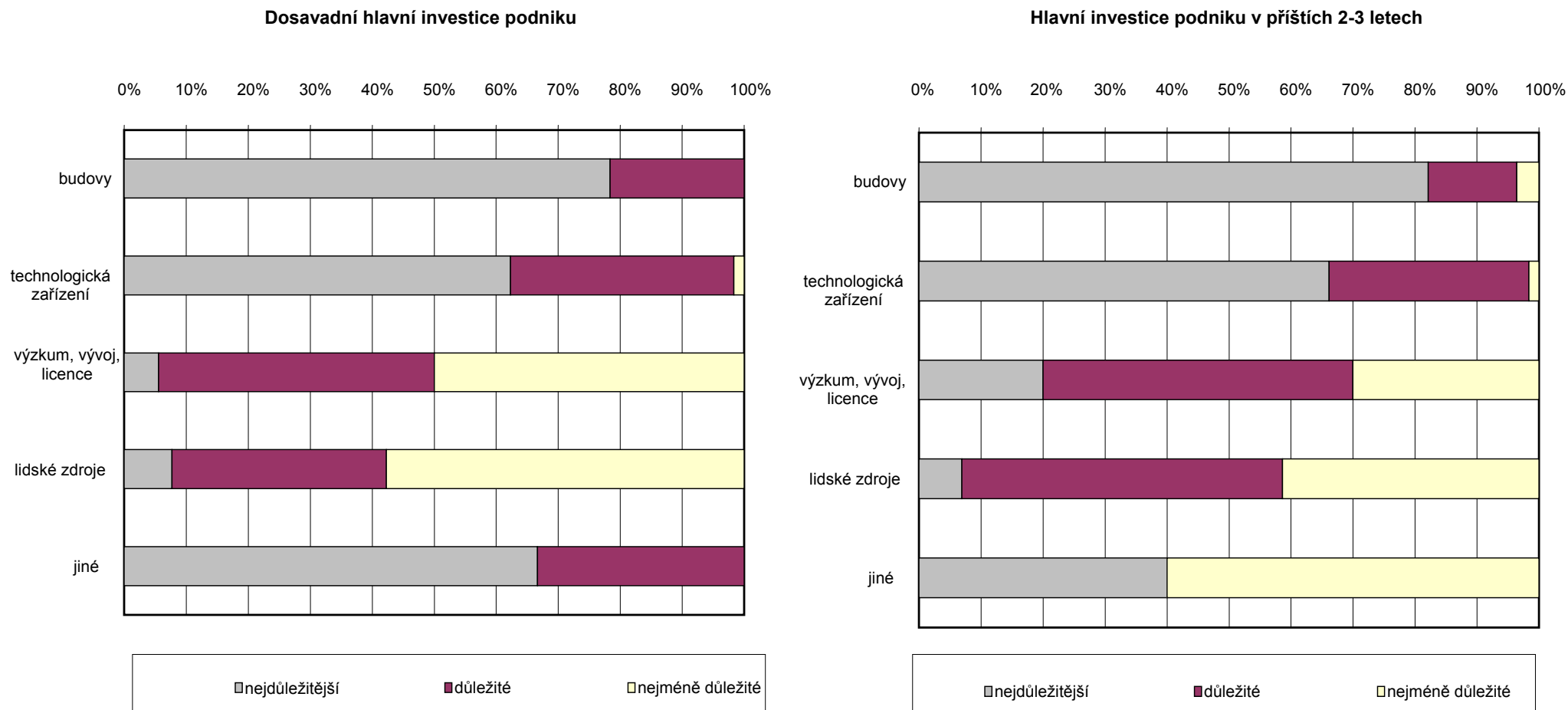
	Počet podniků	Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku celkem (vč. pozemků)	V tom				
			Hmotný majetek	V tom			Nehmotný majetek
				Budovy a stavby	Stroje a zařízení	Ostatní investice	
Olomoucký kraj	1.775	14.200	13.823	3.119	8.128	2.575	377
Jeseník	134	598	596	131	290	175	2
Olomouc	602	4.481	4.356	1.087	2.685	583	126
Prostějov	329	1.454	1.424	411	804	208	31
Přerov	408	5.087	5.037	838	2.737	1.462	49
Šumperk	303	2.580	2.411	652	1.613	146	169

v mil. Kč běžných cen

	Počet podniků	Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku celkem (vč. pozemků)	V tom				
			Hmotný majetek	V tom			Nehmotný majetek
				Budovy a stavby	Stroje a zařízení	Ostatní investice	
Olomoucký kraj	1.775	14.200	13.823	3.119	8.128	2.575	377
Česká republika	31.140	385.261	362.972	127.003	194.439	41.531	22.289

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje 2003

OBRÁZEK 11: HLAVNÍ INVESTICE PODNIKU

Budovy jsou pro průmyslové podniky nejdůležitější, roste význam V + V. Pozornost věnovaná lidem je stále nedostatečná.

Podle statistik se tak dosud nestalo. Hodnota dosavadní investice je z nemalé části tvořena specificky oceněným technologickým zařízením a know-how. Proti tomu kvalifikační a platová nabídka rozhodně nevybočuje z místní úrovně. Kooperační vazby také nepřinášejí významné efekty. Otázkou, která u zahraničních investorů přichází na řadu v celé republice, je repatriace zisků.

Uvedené dopady nejsou doménou přímého investování, podobně se chová řada kapitálových investic, o kterých však není veden žádný ústřední přehled.

Plošným problémem, jak zdůrazňuje MPO, je **nízký podíl kooperací, které zahraniční provozy navazují a udržují s domácími podniky. Po roce 2000 dokonce míra kooperací s domácími podniky klesá.** Netřeba zdůrazňovat negativní dopady takového trendu. **Zahraničním investorům je poskytována nebývalá veřejná podpora** všemožnou formou, prakticky tedy místní podniky přispívají těm, kteří je následně z trhu vytlačují.

Důležité je konstatování, že v kraji nebyly umístěny zahraniční investice do výzkumu a vývoje (a nejsou ani náznaky změny). V nepatrné míře fungují vývojová místa v Šumperku, Přerově a Mohelnici. Také v členění produkce podle OECD (ISIC) je možné vidět, že zahraniční kapitál krajskou produkci nevede k hi-tech, respektive od low-tech vzhůru.

Pro zahraniční investory zůstává Olomoucký kraj místem se solidním zázemím pro výrobu, ale nezajímá je jako intelektové centrum vývoje v jejich oborech.

Po řadu let je v tomto státě uplatňováno podpůrné financování z úrovně ústředních orgánů. Tvrdí se o něm, že doplňuje komerční financování bankami. Můžeme posoudit tato doplňování. Jedna strana - bankovní zdroje - byla za uplynulých 15 let směřována v hodnotě asi 600 mld. Kč (zhruba 1 státní rozpočet) do černých děr zdejších příležitostí. Také v Olomouckém kraji vidíme zdrcující důsledky bankovní intervence v potravinářství a strojírenství. Druhá strana - státní podpora - nevykazuje tak velké nezdary především pro svou reálnou nevýznamnost. Toto lze dokumentovat na statistice podpor MSP 2003. Pro ně byly určeny necelé 3 mld. Kč a v našem kraji bylo vyplaceno zhruba 220 mil. Kč na 294 projektů. Necelý milion na projekt.

Vůči ČR jde o 7,7% zdrojů a bez výše uvedených skutečností je takový podíl vydáván za úspěch. Proti HPH komerční sféry, která v kraji vytvořila cca 90 mld. Kč, je podpora 220 mil. Kč necelé tři tisícin procenta (obrázek 20, 16).

2.1.8 Infrastruktura a využívání ICT

Zjištěné skutečnosti (ČSÚ - Vybavenost IT) **objektivně a aktuálně prokazují, že Olomoucký kraj ve vybavení základními atributy ICT zaostává více než v jiné infrastruktuře.** Nejedná se o vybavení a přístup podniků. Jde o přístup jednotlivců a domácností. Již několik let se v jednotlivých regionech Evropské unie dosažený stav pečlivě sleduje.

Odvozuje se od toho schopnost pružně se zapojit do širší dělby práce, schopnost sdílet a přijímat informace (znalost a orientace). Pripustíme, že v mezinárodním srovnání mají zdejší lidé volnější přístup k podnikovým technologiím a k jejich využívání pro soukromé účely. Co však ti, kteří takové podmínky nemají, např. ženy na mateřské dovolené, nezaměstnaní, studenti aj. Především však zaostáváme i v podmínkách České republiky.

Proti průměru ČR má vlastní PC stejně jako připojení k internetu jen 60% domácností (dle ČSÚ). Přenosný počítač má méně než pětina běžného stavu ve státě.

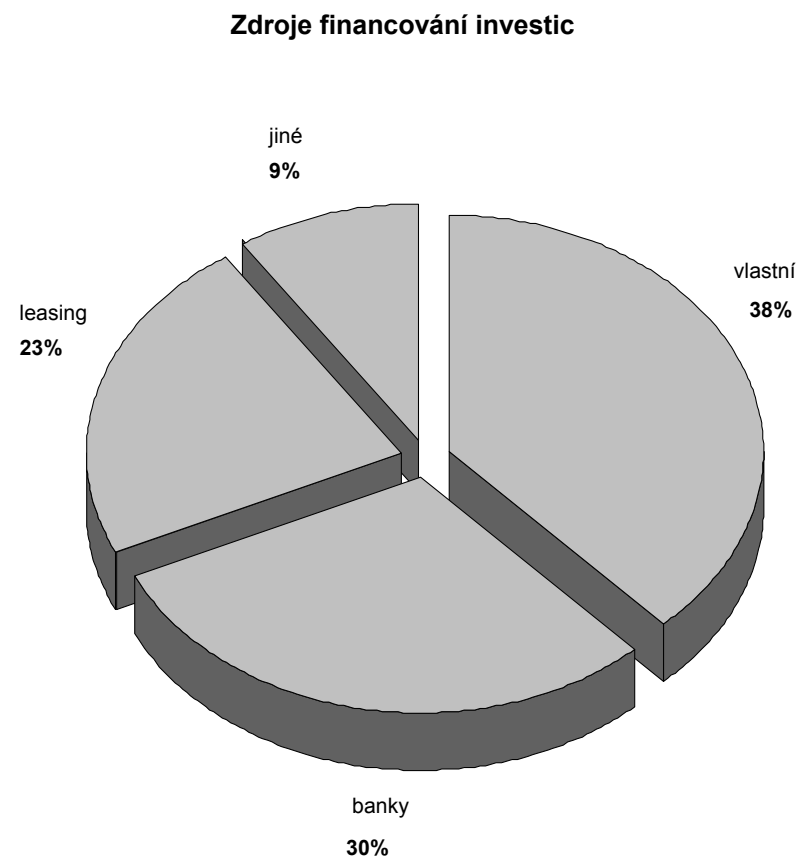
Tak propastný rozdíl ve vybavení ICT nelze celý připsat jednoduše nízké příjmové úrovni domácností. Důvodů bude více a zřejmě jsou spíše v mentalitě obyvatel kraje a některých specifických vlivech. Nenašli jsme žádné publikované souvislosti, proto nastolujeme dílčí hypotézy příčin. Na druhé straně krajská samospráva spolu s obcemi realizuje projekty, které mají zjednodušit a zlevnit přístup k internetu téměř v celém kraji.

Hanáci sami o sobě tvrdí, že investice (výdaje), které nepřinášejí výnos, počkají, nebo jsou zbytečné. Práce s ICT rozhodně není primárně výnosovou investicí. V dosídlených částech kraje může působit negativně větší migrace obyvatel a průkazně nižší vzdělanostní a znalostní úroveň. Ve venkovském prostoru je pro kraj typická vyšší zaměstnanost v zemědělství, které je založeno na místních vazbách podniků a zemědělské podniky užívají ICT, např. v komunikaci, méně než jiná odvětví.

OBRÁZEK 20: PODPORY PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY V ROCE 2003

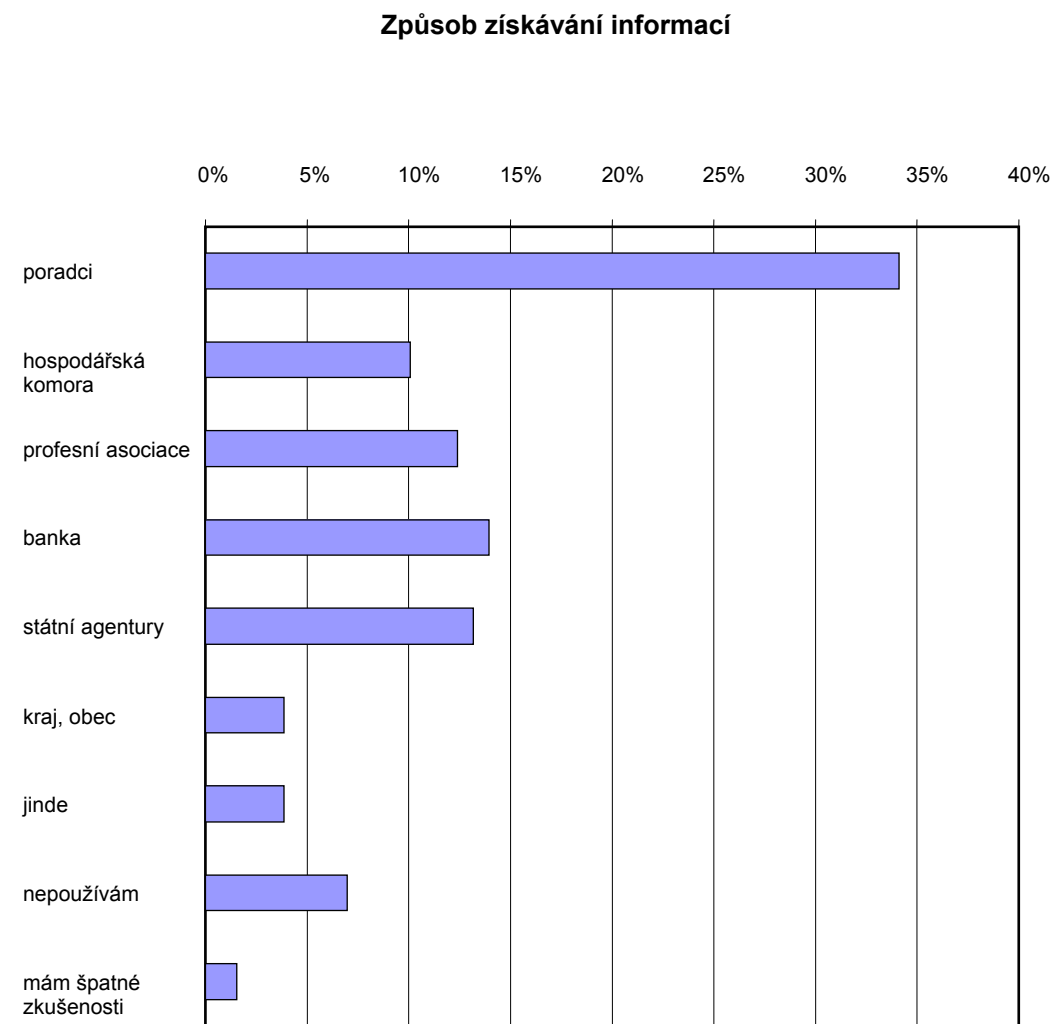
Oblast	Podpory celkem			Programy realizované ČMZRB				program	program	program	program
	%	Objem		Záruky za	Příspěvky	Zvýhodn	Dotace	MARKET	DESIGN	REKONS	PARK II
		mil. Kč	%	bankovní úvěry	na úhradu	ěné		ING		TRUKCE	
				c. zvýh.	úroků	úvěry		objem	objem	objem	objem
			mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Olomoucký kraj	7,2	217,2	7,7	72,0	22,0	58,3	55,6	5,3	0,26	0,0	3,71
Okr. Jeseník	0,6	21,3	0,8	8,0	2,0	2,7	8,2	0,4			
Okr. Olomouc	2,5	101,7	3,6	41,0	6,5	20,1	31,5	1,5	0,12		1,0
Okr. Prostějov	1,2	25,0	0,9	2,2	3,4	13,6	5,0	0,8	0,02		
Okr. Přerov	1,9	38,6	1,4	11,2	8,6	13,4	3,5	1,8	0,08		
Okr. Šumperk	0,9	30,6	1,1	9,6	1,5	8,5	7,4	0,8	0,04		2,71
Zlínský kraj	8,7	245,3	8,7	79,7	36,9	101,1	19,0	7,1	1,52	0,0	0,0
Okr. Kroměříž	1,5	33,1	1,2	6,8	7,9	13,5	3,8	0,9	0,16		
Okr. Uh. Hradiště	2,4	87,8	3,1	31,9	13,7	34,1	5,8	2,0	0,28		
Okr. Vsetín	1,8	46,0	1,6	18,4	5,6	18,7	1,8	1,3	0,15		
Okr. Zlín	3,0	78,5	2,8	22,6	9,7	34,8	7,6	2,9	0,93		
ČR celkem	100,0	2.827,9	100,0	660,9	409,9	1.141,9	269,7	69,9	8,7	249,9	17,0

OBRÁZEK 16: FINANCOVÁNÍ INVESTIC, ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ

Polovina podniků je závislá na bankovních financích.

Zdroj: Šetření Metod Konzult IPM

Spekulovat můžeme i o chování lidí v Olomouci, kde se díky vysoké koncentraci zaměstnanců Univerzity Palackého, magistrátu a krajských institucí dostanou i ke špičkovému připojení v zaměstnání nebo studiu. Je to „zadarmo“ a pohodlné.

2.1.9 Ekologie

Hodnocení podnikatelských činností v kraji na základě šetrného vztahu vůči životnímu prostředí a udržitelnosti vlivů podnikatelských činností na životní prostředí členíme podle dostupných údajů, především od správních institucí. Naprostou většinu ekologických informací nemůžeme třídit vnitrokrajsky, neboť jsou vesměs plošné nebo naopak bodové.

Všeobecně je stav přírodních prvků životního prostředí hodnocen jako jeden z lepších. Z hospodářské činnosti v minulosti ani současnosti nevznikaly hloubkové či plošné problémy tak jako v mnoha takto exponovanějších regionech České republiky (obrázek 18).

Ovzduší je zatíženo emisemi, jejichž množství je z nejnižších mezi kraji. Problémová místa jsou na nemnoha bodových zdrojích. Problematické by se časem mohly stát emise NO_x v trasách nejhustší silniční dopravy s "podporou" zplodin spalování zemního plynu v sídlech.

Mnohem větší množství škodlivin - alespoň podle dosavadních rozptylových modelů - přináší imise, a to především západní proudění.

Vodní toky jsou vesměs v nižších třídách znečištění, přičemž účinné komunální čističky odpadních vod (ČOV) musí projít do roku 2006 až 2010 modernizací na čištění NaP. Tím bude řešena i problematika většiny napojených podniků. Jiným nešťastným společenským modelem je konzervativní přístup k ochraně přírody a území. **Z CHKO se stávají společnosti nepřístupná "depozita"**. Neexistuje veřejná shoda, co chráníme a pro koho. Vedle vždy problémového pásu pohraničí v kraji sílí další pásma (30% území), kde je podnikání omezeno do té míry, že zdejší obyvatelé chudnou, rezignují nebo odcházejí, a území je bez perspektivy. Zde mají problémy všechna odvětví, jen výlučné nátlakové skupiny bez reálné hospodářské odpovědnosti jásají.

Na závěr analytický důkaz o "čistotě" zdejší hospodářské produkce a dostatečné rezervě životního prostředí pro rozvoj podniků v širokém spektru odvětví:

OBRÁZEK 18: EMISE ZÁKLADNÍCH ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK V ROCE 2001**Celkem v tunách**

	Emise tuhé	Oxid siřičitý (SO₂)	Oxidy dusíku (NO_x)	Oxid uhelnatý (CO)	Uhlovodíky (CxHy)
Olomoucký kraj	1.936,8	7.211,9	4.264,0	9.726,1	2.470,1
Jeseník	214,5	294,7	119,0	813,1	198,5
Olomouc	500,3	1.794,2	1.269,1	2.380,0	858,0
Prostějov	393,3	3.256,7	2.008,3	2.670,8	444,5
Přerov	308,4	699,3	307,7	1.574,0	375,4
Šumperk	520,3	1.167,0	559,9	2.288,2	593,7

Měrné emise (kg/obyvatele)

	Emise tuhé	Oxid siřičitý (SO₂)	Oxidy dusíku (NO_x)	Oxid uhelnatý (CO)	Uhlovodíky (CxHy)
Česká republika	4,3	23,9	16,0	30,9	5,6
Olomoucký kraj	3,0	11,3	6,7	15,2	3,9
Jeseník	5,1	6,9	2,8	19,2	4,7
Olomouc	2,2	8,0	5,6	10,6	3,8
Prostějov	3,6	29,6	18,3	24,3	4,0
Přerov	2,3	5,2	2,3	11,6	2,8
Šumperk	4,1	9,2	4,4	18,1	4,7

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje 2003

Olomoucký kraj je zatížen měrnými emisemi ve výši 170 kg na 1 mil. Kč vytvořeného HDP. Český průměr je 290 kg a po odečtu Prahy (méně zátěžová produkce) 390 kg. **Olomoucký kraj je tedy zhruba na polovině běžné ekologické zátěže HDP.**

Samostatné podnikové ČOV musejí být také modernizovány na normy EU.

S určitou výjimkou a nejistotou u živočišné produkce znečištění povrchových vod vlivem podniků prakticky nevzniká.

Kontaminované půdy se vyskytují v dosahu tradičních podniků z minulosti - v Lutíně, Hlubočkách, Přerově i jinde. Předpokládáme, že při dodržení podmínek pro odstranění dlouhodobých zátěží sjednaných v rámci odstátnění podniků dojde k nápravě ve střednědobém horizontu.

Větším problémem než souhrnný vztah podnikání vs. úroveň škodlivin je existence některých modelů chování a názorů, které zdejší společnost uplatňuje. **Jedním z mediálně skrytějších je nedůsledný a nejednoznačný přístup veřejné správy k ekologickým aspektům podnikání, který vede k atmosféře nerovných podmínek** mezi podniky a mezi podniky a veřejností.

3. VYHODNOCENÍ AKTUÁLNÍHO STAVU, VČETNĚ SCHVÁLENÉ DOKUMENTACE OLOMOUCKÉHO KRAJE

3.1

Rozvoj podnikání je v úrovni státní správy svou podstatou rámován státní politikou a souvisejícími odvětvovými politikami či koncepcemi. V této úrovni nedochází ke kolizím s územně plánovací dokumentací VÚC a obcí. Témata nastolovaná politiky nemají hmotnou podstatu a není problém, aby se hlásily ke všem požadovaným problematikám, jako jsou "šetrný k přírodě; dialog s veřejností; MSP - opora zaměstnanosti" atd.

Současná podoba územních plánů většinou počítá s dostatečným množstvím ploch určených pro různé podnikatelské účely. Pokud existuje nesoulad mezi územními plány a rozvojem podnikání, je to na první pohled skryto. Jde o slabiny dosud převládajícího přístupu ze strany obcí a zejména zpracovatelů plánů, například předdimenzované prognózy a následně předdimenzované územní požadavky na jednotlivé účely, jako jsou bydlení či podnikání, aniž mohou být naplněny (demografický pokles, investiční nároky). Vzniká nerovnováha a území je zbytečně nepřístupné (mj. pro podnikání), i když se na něm nic neděje. Při rozdělování území podle účelů není dostatečně řešena obslužnost a infrastruktura. Většina obcí má tzv. rozvojová území, aniž je investičně schopna zajistit síťování a dopravní obslužnost. Mnohdy chybí obslužné komunikace již v samotných plánech. Ne vždy jsou podnikatelé schopni odhalit takové slabiny území, jejich projekty se pak setkávají s vyvolanými problémy a vícenáklady.

3.2 PROGRAM ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU OLOMOUCKÉHO KRAJE (PRÚOOK)

PRÚOOK stanovil mj. cílové ukazatele úspěchu:

Olomoucký kraj svým ekonomickým výkonem postoupí nad průměr krajů České republiky, měřeno HDP na obyvatele.

Nestalo se, naopak kraj stále více klesá pod průměr.

Ekonomické příjmy obyvatel budou růst rychleji než na národní úrovni.

Nestalo se a tempo růstu stále více zaostává za průměrem.

V místní ekonomice vzroste podíl odvětví RDTI na zaměstnanosti i výkonech. Současně poroste podíl exportu na výkonech v kraji a podíl kraje na přímých investicích v České republice.

Stalo se, že přibýlo několik subjektů RDTI, avšak s nepatrným vlivem na zaměstnanost a výkony. Podíl exportu vzrostl.

Podíl na přímých investicích lze hodnotit obtížně, protože se rozcházejí zdroje (CzechInvest, ČNB).

Specifické cíle PRÚOOK:

Posilování V + V včetně přenosu jejich výsledků do praxe.

Vytvoření podmínek pro investování a restrukturalizaci průmyslové základny.

Podpora a rozvoj podnikání a proexportních politik.

Podpora rozvoje cestovního ruchu.

Pokrok v těchto cílech je v principu nedostatečný. Dosavadní vývoj měřitelných proměnných (HDP, zaměstnanost) je skličující. Jde o výsledek mnoha faktorů. Předpoklady PRÚOOK se nenaplnily především v:

- aktivitě akademických pracovišť ve vztahu k praxi;*
- internacionalizaci po všech stránkách;*
- růstu kvality pracovní síly;*
- efektu plynoucího ze zahraničních investic;*
- aktivitě a kooperaci podnikatelů v turismu.*

Jakkoli můžeme jmenovat další neúspěchy, v této koncepci se pokusíme uplatnit nejlepší aktuální regionální praktiky z celého světa s vírou, že nové přístupy mohou zaostávání podnikání v kraji změnit (obrázek 21).

OBRAZEK 21: SROVNÁNÍ VYBRANÝCH REGIONŮ NUTS II ZAŘAZENÝCH DO CÍLE 1

NUTS	Region	Obyvatelstvo (1000 obyvatel)	Obyvatelstvo (% státu celkem)	HDP EU 25=100	HDP EU 15=100	Míra nezaměstnanosti (%)
DEG0	Thuringen	2401,8	2,9	73,15	66,73	16,1
GR11	Anatoliki Makedonia, Thraki	606,4	5,5	57,49	52,45	10,3
GR23	Dytiki Ellada	723,9	6,6	56,42	51,47	8,9
GR41	Voreio Aigaio	203,6	1,9	74,38	67,86	7,4
ES11	Galicia	2669,9	6,6	74,86	68,29	12,6
PT11	Norte	3679,7	35,5	61,98	56,54	6,8
UKL1	West Wales and the Valleys	1857,6	3,1	73,82	67,35	4,9
CZ07	Střední Morava	1230,9	12,1	52,07	47,5	8,7
HU22	Nyugat- Dunantul	1001,7	9,9	60,47	55,17	4,6
HU31	Észak- Magyarország	1292,7	12,7	36,25	33,07	9,7
HU32	Észak-Alfold	1556,6	15,3	36,46	33,26	6,8
PL12	Mazowieckie	5124,6	13,4	69,43	63,34	16,3
PL31	Lubelskie	2198,9	5,8	32,11	29,29	16,0
PL32	Podkarpackie	2104,1	5,5	32,65	29,79	17,7
S100	Slovenija	1995,0	100,0	74,45	67,92	6,7

Zdroj: DG Regio 2005

4. POPIS VÝVOJOVÝCH OBOROVÝCH TRENDŮ

4.1 MEZI HLAVNÍ NEDOSTATKY SOUČASNÉHO PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ PODLE VLÁDY ČR A MPO PATŘÍ:

- nízká vymahatelnost práva, zejména postavení věřitele vůči dlužníkovi;
- nevyhovující právní úprava úpadku podniků a způsobů jeho řešení;
- nevyhovující právní úprava zápisů do obchodního rejstříku, která má za následek neúměrně dlouhé lhůty zápisů;
- ekologická legislativa vytvářející bariéry pro rozvoj podnikání;
- potřebami rozvoje ekonomiky již překonané pojetí zákoníku práce a potřeba nové právní úpravy nemocenského pojištění (současná úprava přispívá k nežádoucí vysoké míře nemocnosti zaměstnanců značně převyšující míru nemocnosti v ostatních evropských zemích);
- značně netransparentní daňový systém vytvářející podmínky pro daňové úniky a prokorupční prostředí;
- výše zdanění, nepřehlednost daňového systému a nejednotnost výkladu daňových předpisů omezují ekonomický rozvoj a snižují konkurenceschopnost v evropském měřítku;
- chybějící nabídka kapitálu pro projekty, zejména malých podniků, založené na vyšší míře inovace a s vysokým ziskovým potenciálem, avšak spojené s nadprůměrnou mírou rizika;
- nedostatečná výše finančních prostředků vyčleněná na státní programy podpory podnikání.

I přes pozitivní změny v chování bank přetrvává obtížnější přístup MSP k úvěrům. Bankovní sektor klade stále větší důraz na snižování rizik poskytovaných úvěrů, což se promítá do oblasti úvěrů pro MSP. Tento trend bude zřejmě ještě posílen přijetím nových mezinárodně platných pravidel pro řízení rizik v bankách. Banky se orientují především na financování běžného provozu bonitních MSP a zvýšená rizika vnímají především při poskytování dlouhodobých úvěrů pro jejich investiční záměry.

Závažným problémem je neodpovídající kvalifikační struktura pracovních sil. Mezi další problémy patří nízká mobilita pracovních sil a struktura nezaměstnanosti. Velmi problematickou oblastí je i bezpečnost a ochrana zdraví při práci, protože dodržování některých nařízení je spojeno s vysokými náklady. Rovněž dodržování množství ekologických závazků je problematické, neboť v řadě případů z časového i limitního hlediska jdou nad rámec příslušných směrnic ES. Vyvolává to vysoké ekonomické náklady, například na změny technologií a novou výstavbu zařízení. Podniky tím mají sníženou konkurenceschopnost oproti některým státům EU.

Podle údajů ČSÚ zaměstnávaly MSP k 31.12.2003 ve všech odvětvích národního hospodářství ČR 62,21% z celkového počtu zaměstnanců, což představuje proti roku 2002 nárůst o 1,27%.

Podíl MSP na celkových výkonech národního hospodářství dosáhl 52,01%. Tento podíl v posledním období stagnuje. V roce 2002 podíl představoval 52,2%. Ukazuje se, že výkonnost velkých podniků, zejména s mezinárodní účastí, má progresivnější charakter.

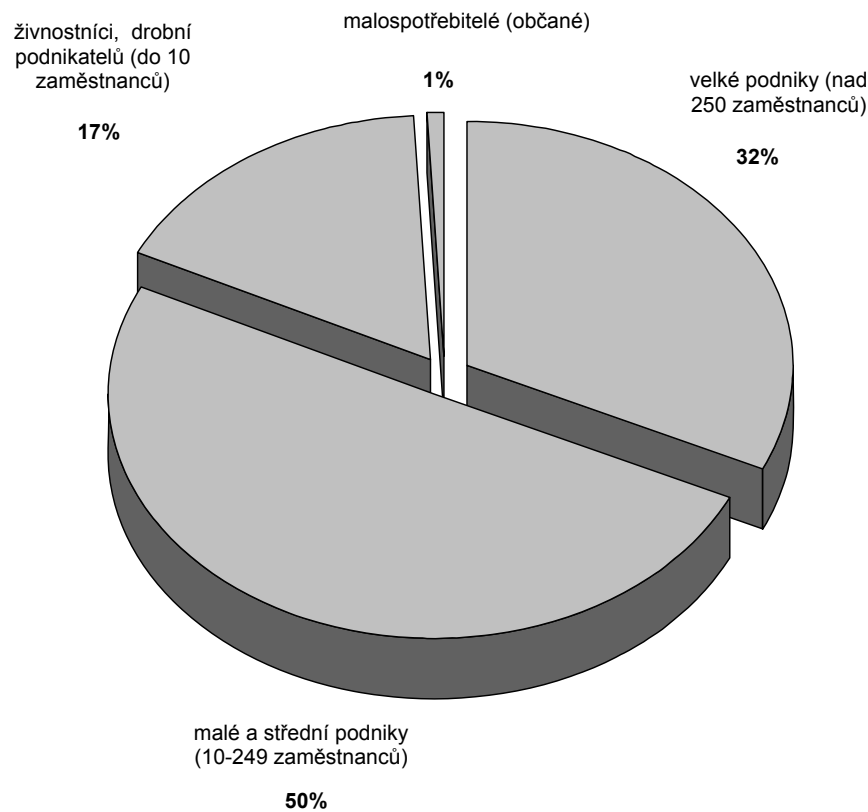
Pokud porovnáme výkony na 1 zaměstnance v MSP, došlo v roce 2003 oproti roku 2002 ke zvýšení o 5,9%. Následující popis platí na ČR celkem, dělení po krajích není dostupné.

V roce 2003 vytvořily MSP celkem 828 324 mil. Kč. účetní přidané hodnoty a proti roku 2002 došlo ke zvýšení o 67 126 mil. Kč. Vývoj je obdobný jako u ukazatele výkonů. Podíl přidané hodnoty poklesl oproti roku 2002 z 52,9% na 52,06% v roce 2003. Důvody jsou stejné jako u ukazatele výkonů. Pokud porovnáme účetní přidanou hodnotu na 1 zaměstnance v MSP, došlo v roce 2003 oproti roku 2002 ke zvýšení o téměř 5,5%.

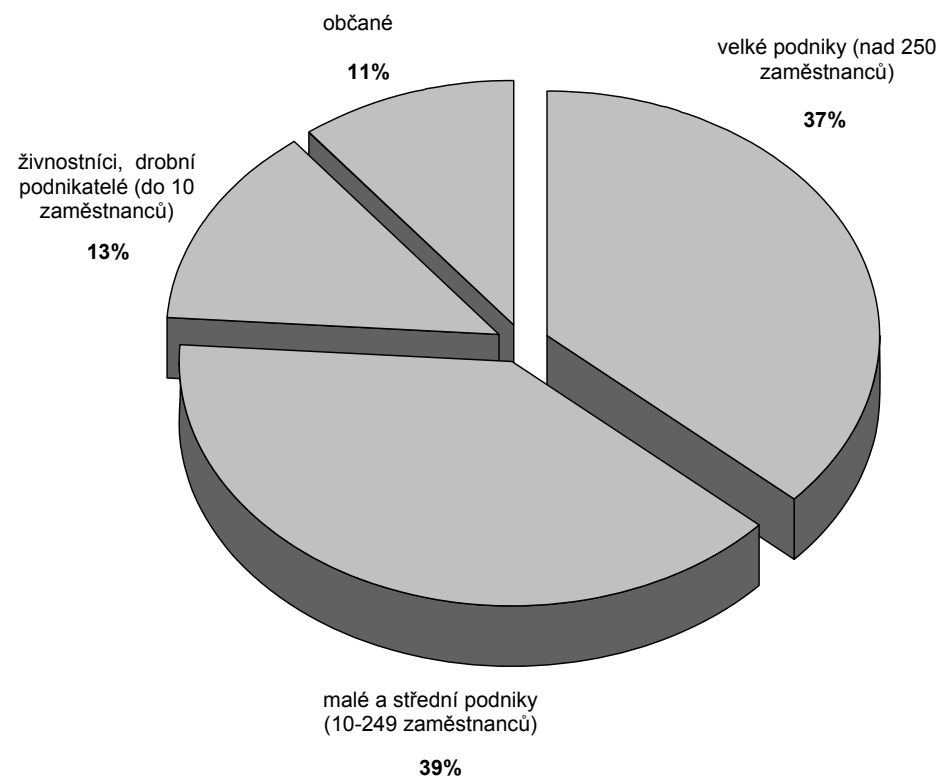
Vývoj malých a středních podniků vykazuje v absolutní hodnotě od roku 1999 nepřetržitý nárůst (více než 72%), podíl vývozu malých a středních podniků na celkovém vývozu pokračuje v sestupné tendenci a představoval v roce 2003 pouze 34%. Je to dáno zvyšujícím se exportem velkých podniků zejména s mezinárodním kapitálem, které jsou orientovány hlavně na vývoz (obrázek 24).

OBRÁZEK 24: ROZDĚLENÍ SPOTŘEBITELŮ A DODAVATELŮ

Rozdělení spotřebitelů podnikové produkce

Rozdělení dodavatelů pro podniky

Zdroj: Šetření Metod Konzult IPM

4.2 VLIV VSTUPU ČR DO EU NA MSP PODLE VLÁDY ČR A MPO

Vstup České republiky do Evropské unie, doprovázený pozitivním vlivem evropského práva v oblasti podnikání a přebírání nejlepších zkušeností z podnikání v zemích Evropské unie, nepochybně přispěje k postupnému zlepšování podnikatelského prostředí pro MSP v České republice. Zároveň přinese MSP i nutnost vyrovnat se s vysokými nároky Evropské unie, s přísnějšími předpisy na ochranu spotřebitele, pracovní právními předpisy a předpisy na ochranu bezpečnosti a zdraví zaměstnanců. Vstupem do EU se ČR zapojila do systému mimosoudní spolupráce při odstraňování překážek na vnitřním trhu ES.

Oblast podpory podnikatelským subjektům je upravena primárním právem ES a právními předpisy sekundární povahy, z nichž některé budou platit přímo (např. Nařízení Komise 364/2004/EC) a povinnost se jimi řídit bude dána jak pro stát, tak i pro podnikatelské subjekty.

Důležitým faktorem, který ovlivní situaci MSP po vstupu České republiky do Evropské unie, bude i změna chování přímých zahraničních investorů, kteří budou vnímat Českou republiku jako součást celého evropského ekonomického prostoru.

V období před vstupem byly hlavním důvodem pro investování v ČR:

- získávání nových odbytišť;
- přístup k levným surovinám a pracovní síle.

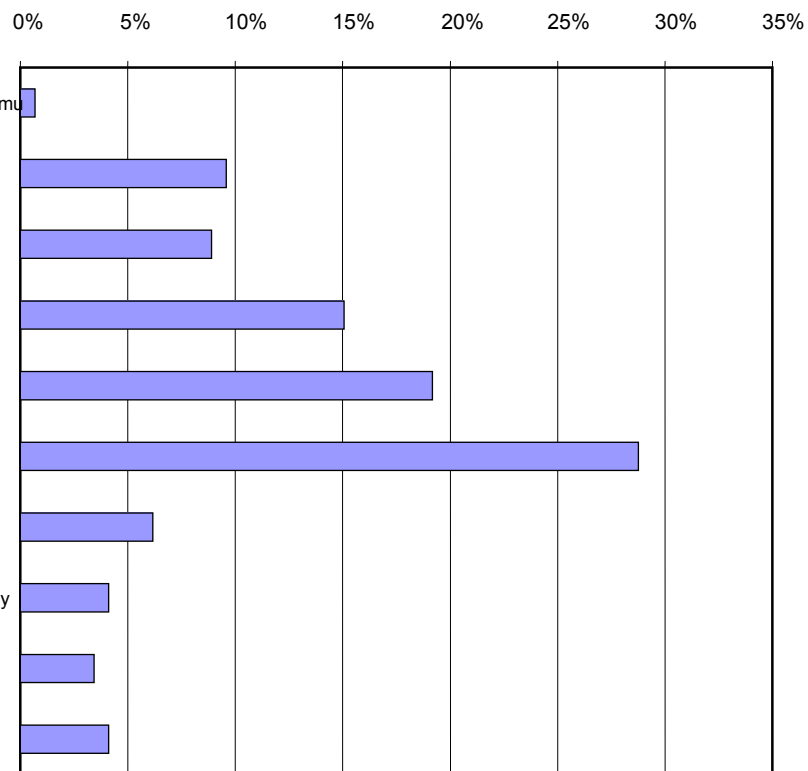
Po vstupu dojde ke změně investiční motivace směrem k:

- zvyšování celkové efektivity;
- osvojování a vytváření zdrojů strategického charakteru, zejména inovace, znalosti, řízení a organizace;
- vyššímu využívání českých subdodavatelů při realizaci projektů zahraničních investorů v ČR.

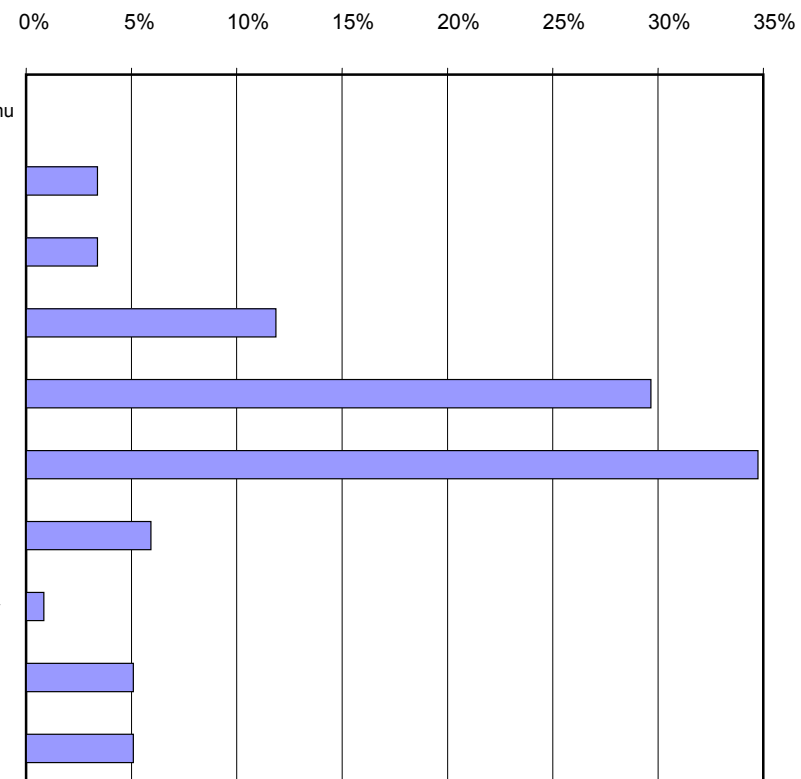
Dosavadní trendy v kraji se změň, jak ukazuje obrázek 25.

OBRÁZEK 25: DŮVODY INVESTIC

Dosavadní důvody investic

Důvody investic v příštích 2-3 letech

Zdroj: Šetření Metod Konzult IPM

Pro úspěšné fungování i v rámci Evropské unie budou muset MSP velmi často projít restrukturalizací zaměřenou na racionalizaci činnosti, budou muset najít cesty k motivaci řídicích pracovníků a zaměstnanců k produkční, výrobní a tržní inovativnosti, dosahování technologické a znalostní vyspělosti nezbytné pro dosažení potřebné velikosti přidané hodnoty a produktivity práce.

Mezi další náročné úkoly, které budou nuceni MSP urychleně realizovat, patří následující změny:

- důsledná orientace na zákazníka;
- osvojení spolupráce s výzkumnou a vývojovou sférou;
- orientace na světové trhy;
- přechod na strategii vytváření sítí;
- rozvoj informační společnosti;
- osvojování a využívání nejnovějších poznatků;
- zdokonalení podnikového řízení.

Národní a regionální ekonomiky budou stále více napojovány na nadnárodní instituce, trhy a Evropskou unii. Tomu se bude muset přizpůsobit i chování MSP, jejichž významnou ochranou proti zesílené konkurenci bude regionální spolupráce v sítích a návazně i spolupráce se sítěmi MSP v zahraničí. Jen tak pro ně bude možné získat dostatečné zdroje, znalosti, kapitál, nové technologie a odbytiště.

Podpora konkurenceschopnosti MSP v Evropské unii je směřována do hlavních priorit:

- regulační - znamená vytvoření příznivého prostředí pro MSP, především zjednodušováním administrativních povinností a zmírňováním možných nepříznivých dopadů nové legislativy na MSP;
- finanční - spočívá v poskytování finančních zdrojů, ulehčujících přístup MSP k investicím;
- nefinanční - ulehčující MSP přístup k informacím, vzdělávání, poradenství.

4.3 TECHNOLOGICKÉ TRENDY PODLE VLÁDY ČR A MPO

Současný rychlý vývoj světové ekonomiky ztěžuje, případně znemožňuje spolehlivější předpovědi vývoje jednotlivých odvětví nebo jejich částí. Z materiálů Evropské komise a z výsledků analytických a prognostických prací zahraničních organizací zabývajících se budoucími technologickými trendy vyplývá, že informační a komunikační technologie, biotechnologie a technologie založené na nových materiálech budou zásadně podněcovat budoucí změny ve výrobě a společnosti. Tyto změny budou ovlivňovat i další rozvoj sektoru MSP.

Informační a komunikační technologie umožní vznik nových výrobků, výrobních postupů a příležitostí pro služby. Nové možnosti v komunikaci a vytváření sítí, umožněné digitální technologií, významně změní prostředí a postupy podnikání služeb a jednotlivců.

Hlavní trendy v této oblasti - rozvoj informační společnosti, digitální aplikace a Internet - ovlivní celou ekonomiku a společnost. Podniky a veřejný sektor budou nuceny přijímat technologie, které jim umožní pružně reagovat na měnící se podmínky trhu a sociálních potřeb. Nové technologie povedou ke změnám ve struktuře podniků, tradičních postupů v odvětvích apod. Nebude se jednat pouze o zvýšení funkčních vlastností, ale i o vývoj nových výrobků, procesů a procedur. Tento vývoj bude spojen s posilováním významu digitalizace, softwaru a telekomunikací.

Úspěch v informační a telekomunikační oblasti musí vycházet z účinného užití sítí kooperujících podniků, silných investic do výzkumu a vývoje, inovací a strategií zaměřených na dosažení určených cílů.

Technologie a inovace založené na nových materiálech povedou k zásadním změnám funkčních vlastností výrobků, výrobních procesů a systémů. Budou mít dopad na informační a komunikační sektor a na sektory energetiky, životního prostředí, dopravy a osobní spotřebu. Schopnost jednotlivých zemí konkurovat na světovém trhu bude stále ve větší míře záviset na znalostech, odbornosti a technologickém vývoji, ale zároveň i na podmínkách pro jejich využití. To vyžaduje přizpůsobení vzdělávacího systému tak, aby umožňoval celoživotní vzdělávání.

Výrobky a služby sektoru jsou vystaveny silné mezinárodní konkurenci, která dále poroste. Pro další úspěšný rozvoj budou klíčovými prvky orientace na zákazníka, pružnost a užití informační a telekomunikační techniky. Rozvoj řízení výroby v reálném čase bude urychlovat decentralizaci výroby v rámci subdodavatelských sítí. Poroste význam pružně se přizpůsobujícího způsobu výroby. Rozvoj mikrotechnologií a miniaturizace umožní výrobu produktů s novými vlastnostmi.

Požadavky na minimalizaci dopadů na životní prostředí povedou ke značným změnám výrobků, služeb a výrobních postupů. Zároveň však budou vytvářet nové příležitosti pro podnikání. Vytváření podmínek pro ochranu prostředí jak v národním, tak i globálním měřítku souvisí s výrobou energie a navazující Energetickou politikou ČR. V dlouhodobém trendu význam ochrany životního prostředí souvisí především s kvalitou ovzduší, vodních toků, zdrojů pitné vody a ochranou přírody. Trendem bude technologicky intenzivní ekonomika s relativně nižší spotřebou energie.

V dlouhodobějším horizontu význam udržitelného rozvoje, životního prostředí a klimatických změn významně poroste. V souladu s tím poroste i význam poznatků a technologií umožňujících snížení spotřeby surovin a energie, užití biologicky degradovatelných materiálů k recyklaci surovin, rozvoje nových biotechnologií, včetně využití geneticky modifikovatelných organismů a potravin. Zvýrazní se například potřeba měřících prostředků pro definování aktuální kvality prostředí, poptávka po zařízeních a výrobcích pro nové technologie čištění odpadních vod, další zpracování recyklovaných materiálů, průmyslového třídění odpadů, úsporných spalovacích kotlů i požadavky pro rozvoj nových biotechnologií. Tím se vytvoří prostor pro vznik nových podniků a průmyslových odvětví seskupením podniků zahrnujících vlastní výzkumnou a vývojovou základnu. V Olomouci například existuje Centrum práškových nanomateriálů při Univerzitě Palackého, a tím i šance praktického uplatnění pro podniky.

Trvalý rozvoj lidských zdrojů musí sledovat požadavky související s technologickým rozvojem a inovacemi technického i netechnického charakteru tak, aby byla zajišťována konkurenceschopnost sektoru zpracovatelského průmyslu a podnikání, mj. sledující i potřebu mnohem širšího využití informačních a komunikačních technologií.

Rozvoj vzdělávací soustavy musí směřovat k efektivnímu, široce dostupnému systému celoživotního vzdělávání.

System veřejné podpory pak musí usnadnit přístup k novým formám vzdělávání podnikatelů a jejich zaměstnanců.

K dosažení tohoto cíle je nezbytné rozšíření a zvýšení dostupnosti informační základny. Analýza budoucího vývoje jednotlivých odvětví ekonomiky vede k závěru, že nejvýhodnější strategií pro nadcházející období bude zaměřit se na vytváření příznivého prostředí pro podnikání a na podporu projektů, které budou významným přínosem pro posílení pozice podniku v rámci příslušného segmentu trhu, případně k řešení ekologických, energetických a surovinových bariér. Příznivé podmínky pro založení, rozvoj a případně transformaci podniků a vysoká konkurenceschopnost podnikatelských subjektů by měly současně přispět i ke zvýšení zaměstnanosti.

4.4 GLOBÁLNÍ SOUVISLOSTI

- Dlouhodobě nižší kurz USD uzavře mnoho mezinárodních trhů, což může být problémem evropských koncernů i menších českých podniků s vyšší kooperační závislostí na finálních exportech;
- Nižší náklady některých produkcí zajišťovaných v Asii ohrozí některé zdejší kapacity, zvláště méně kvalifikované výroby, ale hrozí i „nečisté“ kopírování v některých produkcích hi-medium;
- Ochota podnikat je v České republice velmi nízká (zdroj: Gallupův ústav - Eurobarometr).

5. KOMPETENČNÍ VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH STUPŇŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY

5.1 ZÁKON Č. 2/1969 SB., O ZŘÍZENÍ MINISTERSTEV A JINÝCH ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ STÁTNI SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstva zkoumají společenskou problematiku v okruhu své působnosti, analyzují dosahované výsledky a činí opatření k řešení aktuálních otázek. Zpracovávají koncepce rozvoje svěřených odvětví a řešení stěžejních otázek, které předkládají vládě České republiky. O návrzích závažných opatření přiměřeným způsobem informují veřejnost.

Ministerstva předkládají za svěřená odvětví podklady potřebné pro sestavení návrhů státních rozpočtů republiky a pro přípravu jiných opatření širšího dosahu. Zaujímají stanovisko k návrhům, které předkládají vládě České republiky jiná ministerstva, pokud se týkají okruhu jejich působnosti (obrázek 22, 23).

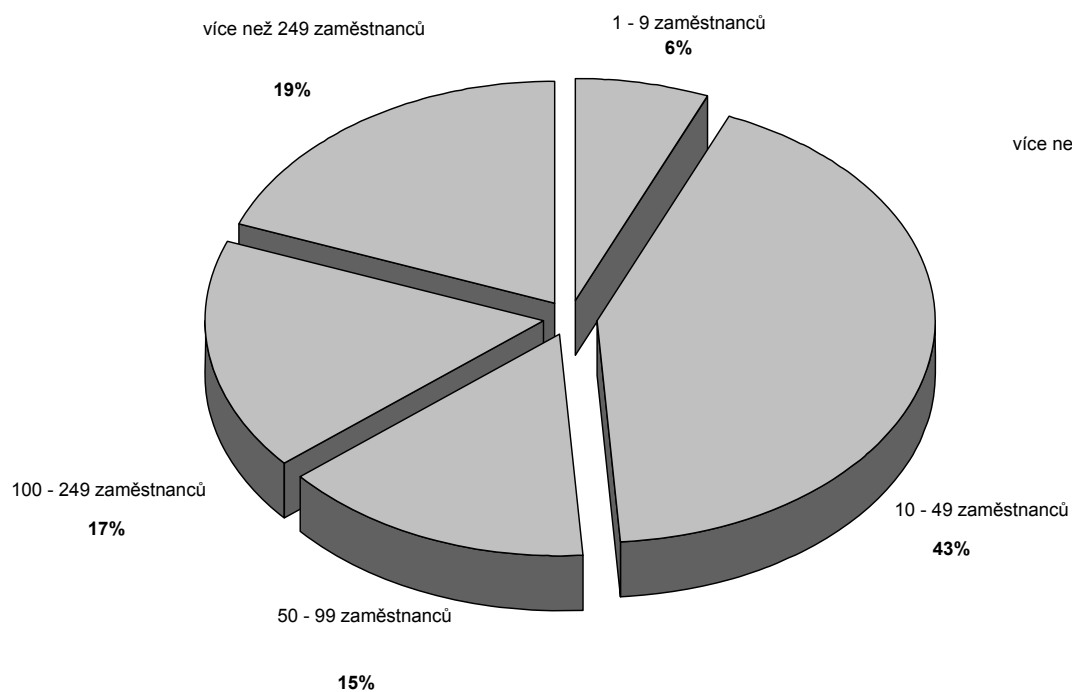
Ministerstvo průmyslu a obchodu je ústředním orgánem státní správy pro

- státní průmyslovou politiku, obchodní politiku, zahraničně ekonomickou politiku, tvorbu jednotné surovinové politiky, využívání nerostného bohatství, energetiku, teplárenství, plynárenství, těžbu, úpravu a zušlechťování ropy a zemního plynu, tuhých paliv, radioaktivních surovin, rud a nerud,
- hutnictví, strojírenství, elektrotechniku a elektroniku, pro průmysl chemický a zpracování ropy, gumárenský a plastikářský, skla a keramiky, textilní a oděvní, kožedělný a polygrafický, papíru a celulózy a dřevozpracující a pro výrobu stavebních hmot, stavební výrobu, zdravotnickou výrobu, sběrné suroviny a kovový odpad,
- vnitřní obchod a ochranu zájmů spotřebitelů, zahraniční obchod a podporu exportu,
- věci malých a středních podniků a pro věci živností,
- technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví,
- průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií.

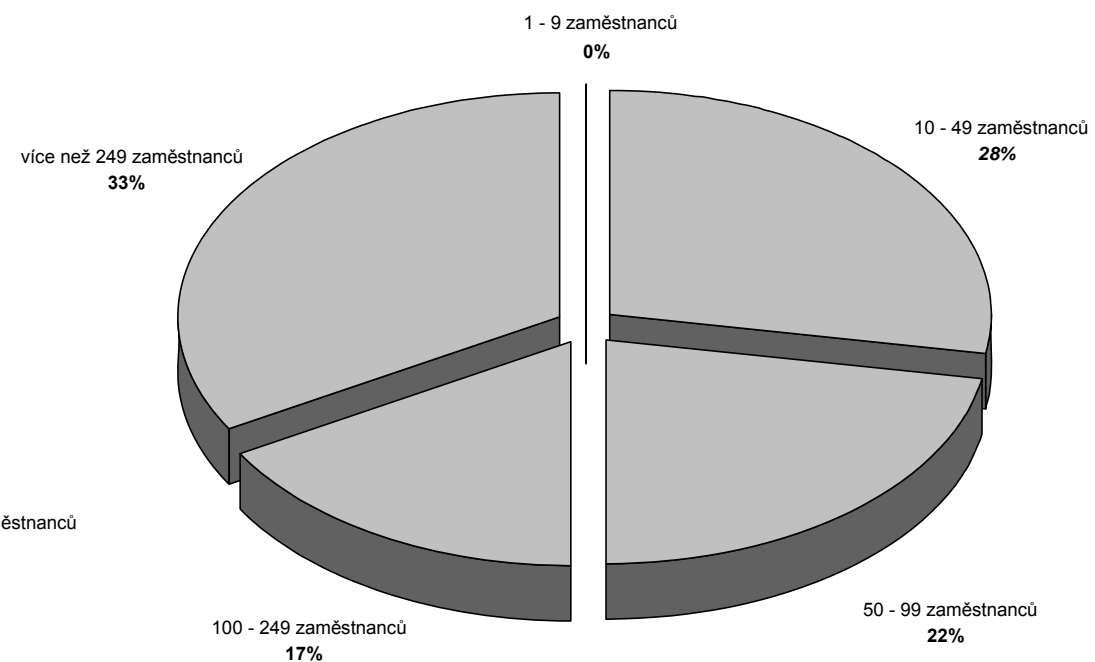
Ministerstvo průmyslu a obchodu

OBRÁZEK 22: ZÁVAZKY PODNIKŮ

Závazek za podporu - vznik a udržení pracovních míst

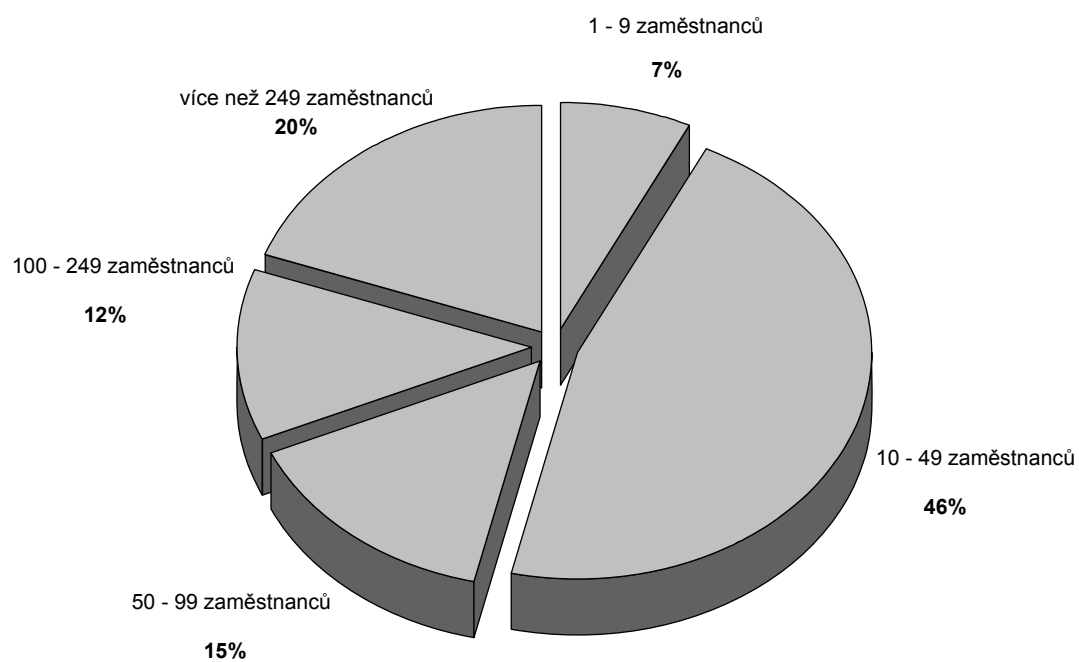
Závazek - růst a následné udržení přidané hodnoty

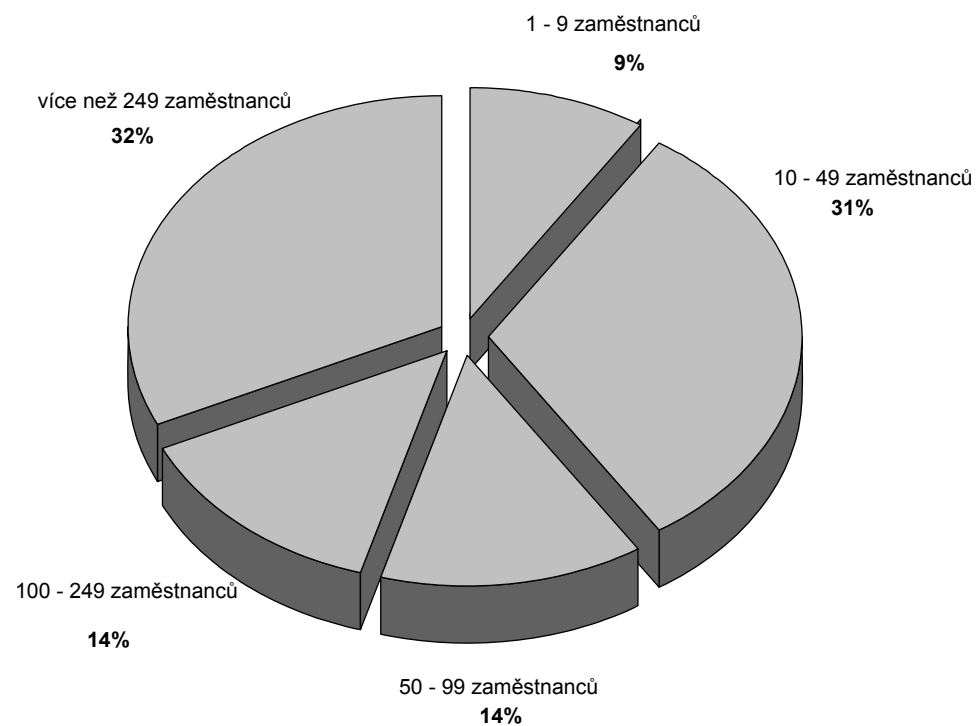
Šetření ukázalo, že vznik pracovních míst je přijatelný závazek pro všechny podniky, dokonce pro menší více, než pro velké.

OBRÁZEK 23: POMOC FORMOU

Pomoc formou dotace menší než 49%

Pomoc formou bezúročně půjčky do 3 let

Šetření ukázalo na nejvíce preferované formy podpory.

Zdroj: Metod Konzult IPM

- koordinuje zahraničně obchodní politiku České republiky ve vztahu k jednotlivým státům,
- zabezpečuje sjednávání dvoustranných a mnohostranných obchodních a ekonomických dohod včetně komoditních dohod,
- realizuje obchodní spolupráci s ES, ESVO, GATT a jinými mezinárodními organizacemi a integračními seskupeními,
- řídí a vykonává činnosti spojené s uplatňováním licenčního režimu v oblasti hospodářských styků se zahraničím,
- posuzuje dovoz dumpingových výrobků a přijímá opatření na ochranu proti dovozu těchto výrobků.

Ministerstvo pro místní rozvoj

- koordinuje činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, včetně koordinace financování těchto činností, pokud tyto prostředky přímo nespravuje,
- zabezpečuje informační metodickou pomoc vyšším územním samosprávným celkům, městům, obcím a jejich sdružením,
- zajišťuje činnosti spojené s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur.

Ministerstvo zemědělství je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu, pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod a pro potravinářský průmysl. Je rovněž ústředním orgánem státní správy lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou území národních parků.

Ministerstvo dopravy je ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy a odpovídá za tvorbu státní politiky v oblasti dopravy a v rozsahu své působnosti za její uskutečňování.

Ministerstvo informatiky je ústředním orgánem státní správy pro informační a komunikační technologie, pro telekomunikace a poštovní služby.

Ministerstvo životního prostředí je orgánem vrchního státního dozoru ve věcech životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí je ústředním orgánem státní správy pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod, pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a krajiny, pro oblast provozování zoologických zahrad, pro ochranu zemědělského půdního fondu, pro výkon státní geologické služby, pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod, pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou, pro odpadové hospodářství a pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice. Dále je ústředním orgánem státní správy pro myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích. Je rovněž ústředním orgánem státní správy pro státní ekologickou politiku.

Ministerstvo práce a sociálních věcí je ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, zaměstnanost a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, civilní službu, mzdy a jiné odměny za práci, důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění, nemocenské zabezpečení, sociální péči, péči o pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a děti, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky.

Mezi krajské autority, které mohou a měly by vstupovat do koncepčních procesů patří: Krajská hospodářská komora, Krajská tripartita a Krajská rada pro rozvoj lidských zdrojů. Jsou to instituce s nedlouhou historií, avšak funkční. Je žádoucí, aby nacházeli svůj význam právě v koncepčních záležitostech, kde mohou překlenout různé odvětvové, politické, lokální a další zájmové pozice. V rámci projektu opatření SROP 3.3 bude krajská samospráva posilovat různá účelová partnerství, mezi nejdůležitější patří hledání společných témat s podnikatelskou obcí.

V Olomouckém kraji působí více agenturních pracovišť podílejících se na podpoře podnikání.

- **V gesci MPO** jsou nejdéle RPIC Přerov a po roce 2000 také RPIC Jeseník. Poskytují poradenství zvláště menším podnikům, vč. doplňkových služeb. Jde o soukromé poradenské společnosti, které byly vybrány a nasmlouvány k poskytování těchto služeb.

Původně je zastřešovala Agentura pro rozvoj podnikání v rámci různých státních dotací, centra nyní působí i v rámci OP PP. Spolupracují i s úřady práce, s ČMRZB a dalšími institucemi.

- **Pro SOP Průmysl** byla v letech 2000-2004 rovněž nasmlouvána tzv. výkonná agentura, která v kraji administrovala a poté kontrolovala poskytování programových dotací.

Ve výše uvedených případech jsou, resp. byla rozhodování o podporách soustředěna v Praze.

- **Hospodářské komory** podle svých možností poskytují podnikatelům přístupové služby k informacím, agenturám a podporám. V každém okrese jsou zřízena tzv. informační místa pro podnikatele. Fungují ve všech místech ORP. Poskytují:

- informační servis, všeobecné informace o regionu;
- informace o podmínkách, resp. změnách podnikatelského prostředí v rámci EU a jednotného evropského trhu;
- informace z oblasti legislativy ČR a EU;
- informace o programech podpory malého a středního podnikání v ČR.

Dále jsou HK sudišti Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, který působí jako nezávislý orgán pro rozhodování majetkových sporů nezávislymi rozhodci (zákon č. 216/1994 Sb.). Poskytují poradenskou činnost ve věci zákona č. 22/1997 Sb., a souvisejících vládních nařízení, zaštiťují učňovské školství, udělují Osvědčení HK ČR nejlepším vyučencům.

Aktivita hospodářských komor roste a konstatujeme, že v posledních letech jsou velmi platnou součástí podnikatelského prostředí s přirozenou autoritou. Totéž platí o agrárních komorách.

- **Regionální agentura pro rozvoj Střední Moravy** odvádí více práce pro potřeby obcí, ale různé služby podnikům poskytuje řadu let. Byla kontaktním místem pro investory v rámci podpory investic agenturou CzechInvest.
- **CzechInvest** má regionální pobočku v Olomouci, která je plně vytížena administrací OP PP. Od roku 2004 by měla pobočka rozšířit své aktivity do dalších programů.
- **Czechtrade** má uzavřeny smlouvy na vybrané činnosti s HK Přerov a Šumperk.
- **Úřady práce** jsou jedinými státními institucemi, které rozhodují přímo o regionálně poskytovaných podporách (za zřízená pracovní místa a za zaměstnávání evidovaných nezaměstnaných). Je žádoucí, aby kraj našel cesty k co nejvyšší spolupráci s úřady práce ve prospěch podnikatelů – zaměstnavatelů.
- **Státní fond životního prostředí** má v Olomouci regionální pracoviště.
- **Státní zemědělský intervenční fond**, regionální odbor v Olomouci, zajišťuje procesy spojené s využíváním dotací především z OP RVMZ.

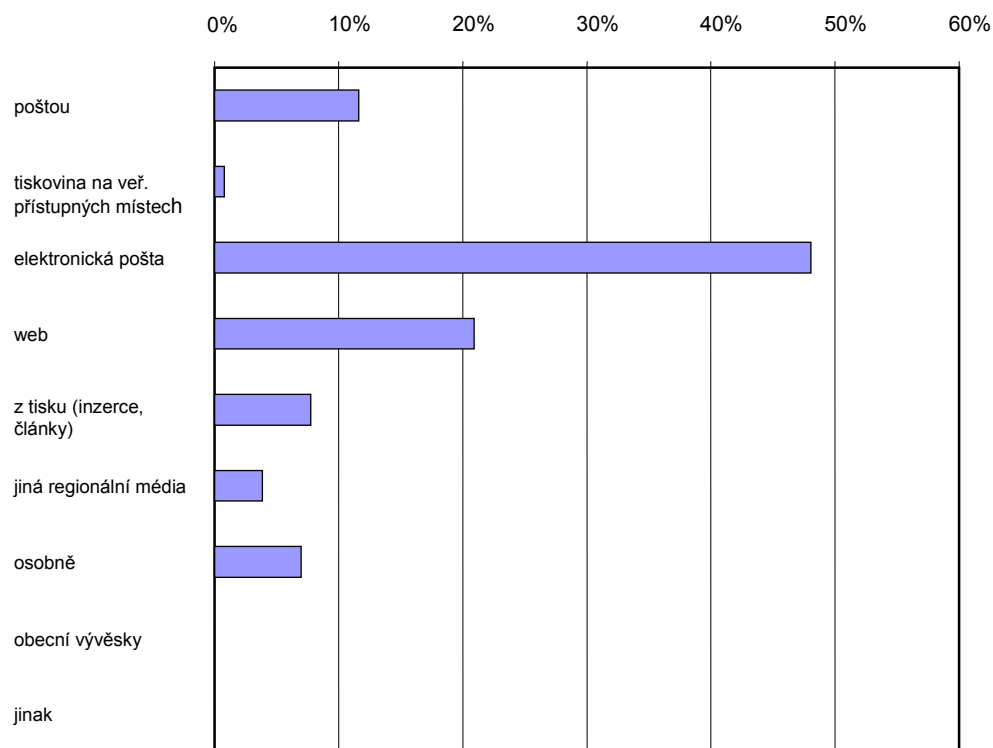
Za výraznou nevýhodu můžeme stále považovat skutečnost, že v kraji nemá expozituru ČMZRB. Úsilí hospodářských komor a RPIC, které styk s bankou zčásti nabízejí, je záslužné, ale možnost přímého kontaktu by byla lepší.

Olomoucký kraj připravuje vznik Krajské energetické agentury (KEA) v gesci České energetické agentury.

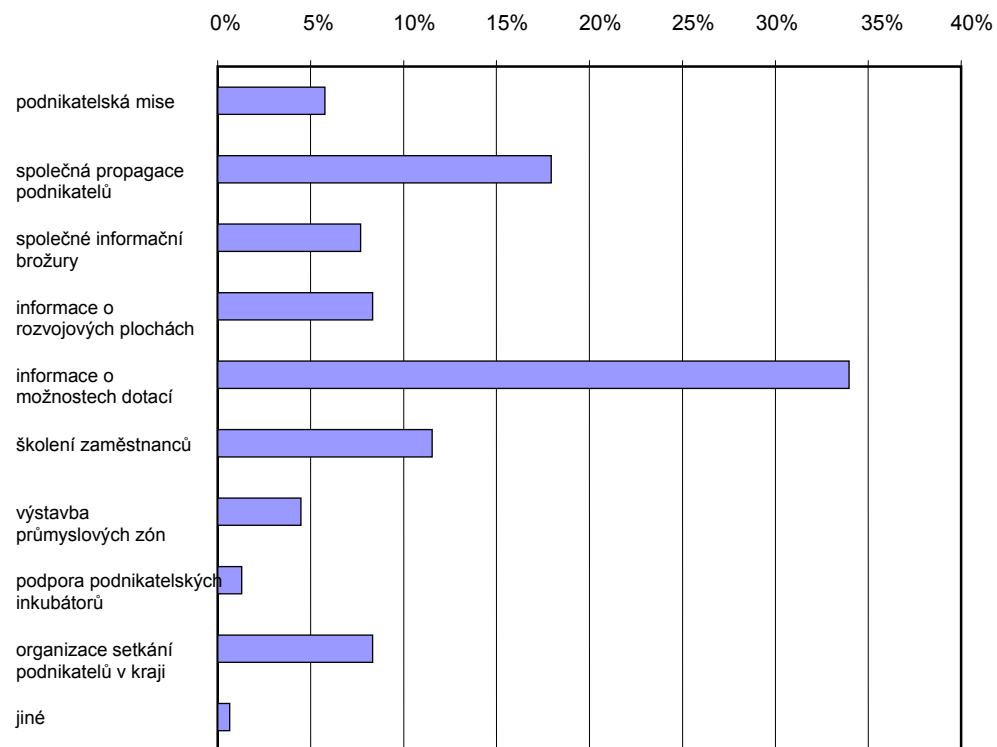
Dotazníkové šetření odhalilo důležitou skutečnost, že mnoho podnikatelů a manažerů čerpá důležité informace z profesních společenství (obrázek 26). Usuzujeme, že jejich prostřednictvím je možné jednak zdejší podniky oslovovat zajímavými podněty z kraje a především, že je to autoritativní platforma pro diskusi a podněty ke vzniku klastrů. Většina těchto společenství vydává profesní periodika. Organizace jsou většinou národní bez regionální expozitury. Kontaktovat lze centrály z větší části spojené ve Svazu průmyslu a dopravy. Prostřednictvím internetu jsou dostupné adresy svazů i členských podniků. Podobně lze přes Svaz podnikatelů ve stavebnictví kontaktovat jednotlivé podniky.

OBRÁZEK 26: POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ, KRAJSKÁ PODPORA

Preferovaná forma poskytování informací

Preferovaná forma krajské podpory

Zdroj: Šetření Metod Konzult IPM

5.2 ZÁKON 47/2002, O PODPOŘE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ

Oblasti podpory

Podpora může být poskytnuta na:

- projekty zaměřené na investice,
- výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem,
- zvyšování odbornosti dospělých,
- hospodářské a technické poradenství,
- projekty sdružení pro rozvoj malých a středních podnikatelů a k posílení jejich postavení na trhu,
- získávání informací o podnikání,
- projekty výzkumu a vývoje, jejichž výsledky malí a střední podnikatelé využívají,
- projekty v regionech se soustředěnou podporou státu a v ostatních regionech, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů,
- vytváření nových pracovních míst,
- navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích,
- zavedení systémů zajišťujících zvýšení kvality produkce a řízení podniků a využití služeb podporujících zvýšení konkurenceschopnosti,
- projekty zaměřené na investice spojené s ochranou životního prostředí, poskytování technických informací a poradenských služeb nebo vybraných provozních nákladů určených na činnosti spojené s ochranou životního prostředí.

Poskytování podpory musí být v souladu s pravidly pro poskytování veřejné podpory. Na podporu není právní nárok.

Podpora se poskytuje ve formě:

- návratné finanční výpomoci,
- dotace,
- finančního příspěvku,
- záruky, nebo
- úvěru se sníženou úrokovou sazbou.

Taková podpora může být použita pouze k účelu stanovenému tímto zákonem a k účelu stanovenému programy podpory schválenými vládou na základě tohoto zákona.

Finanční prostředky státního rozpočtu určené k financování podpor podle tohoto zákona jsou soustředěny v rozpočtové kapitole Ministerstva průmyslu a obchodu, které může zajišťovat finanční prostředky pro financování podpor i z dalších zdrojů.

Podporu poskytují

- ministerstvo, Agentura pro rozvoj podnikání, Česká agentura pro zahraniční investice CzechInvest, Česká agentura pro podporu obchodu CzechTrade a Design centrum ČR, zřízené ministerstvem.
- Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB).

5.3 ZÁKON Č. 248/2000 SB., O PODPOŘE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Oblasti podpory regionálního rozvoje

Podpora regionálního rozvoje je zaměřena na:

- rozvoj podnikání, s cílem zlepšení hospodářské struktury a vytváření nových nebo stabilizaci ohrožených pracovních míst,
- rozvoj lidských zdrojů a další opatření v oblasti trhu práce, například zvyšování kvalifikace, zabezpečování vzdělávání a rekvalifikací, zajišťování souladu dosaženého vzdělání a kvalifikace s potřebami trhu práce a hospodářského a sociálního rozvoje regionu,
- výzkum a technologický vývoj přispívající k celkovému rozvoji regionu se zřetelem na podporu zavádění nových technologií a inovací a posilování kapacit výzkumu a vývoje tam, kde je to pro rozvoj regionu nutné,
- rozvoj cestovního ruchu,
- zlepšování vybavení regionu infrastrukturou a zajištění dopravní obslužnosti,
- opatření k ochraně životního prostředí, omezování vlivů narušujících krajinu a udržení kulturní krajiny,
- vznik právnických osob a tvorbu programů v regionu sloužících k jeho celkovému rozvoji.

Ministerstvo pro místní rozvoj navrhuje vymezení státem podporovaných regionů na:

1) regiony se soustředěnou podporou státu, které se podle charakteru svého zaostávání člení na:

- strukturálně postižené regiony, ve kterých se soustřeďují negativní projevy strukturálních změn, dochází k útlumu odvětví a výrobních podniků a k růstu nezaměstnanosti. K jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména trh práce a rozvoj podnikání,

- hospodářsky slabé regiony, které na základě ukazatelů hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v České republice. K jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména trh práce, hospodářskou úroveň a strukturu a úroveň příjmů obcí a obyvatel,
- venkovské regiony, které jsou charakterizovány nízkou hustotou zalidnění, poklesem počtu obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství. K jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména vývoj počtu obyvatelstva, strukturu jeho zaměstnanosti a podíl obyvatelstva ve venkovských obcích;

2) ostatní regiony, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů, například pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnými pohromami, regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím, regiony s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské výroby, regiony s vyšší průměrnou mírou nezaměstnanosti, než je průměrná úroveň v České republice.

5.4 PODPORA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE POSKYTNUTÁ KRAJEM

Kraj v rámci své samostatné působnosti podporuje rozvoj regionů vymezených v programu rozvoje územního obvodu kraje podle svých konkrétních potřeb s ohledem na vyvážený rozvoj svého územního obvodu.

Finanční podpora rozvoje územního obvodu kraje

K finanční podpoře regionálního rozvoje územního obvodu kraje se v krajském rozpočtu vyčleňují finanční prostředky na uskutečňování programu rozvoje územního obvodu v rozsahu, který schválí zastupitelstvo kraje. K tomuto účelu může také kraj zřizovat peněžní fondy.

Poskytnutá finanční podpora představuje doplňkovou finanční výpomoc; příjemce je povinen před jejím převzetím doložit finanční zajištění jeho podílu z vlastních nebo jiných finančních zdrojů. Na finanční podporu poskytovanou podle tohoto zákona není právní nárok.

Příjemci finanční podpory mohou být sdružení obcí nebo obce a jimi založené právnické osoby, podnikatelé a ostatní právnické osoby, které o ni požádají a předloží projekt, kterým má být realizováno opatření obsažené v programu rozvoje územního obvodu kraje.

Finanční podpora na opatření obsažená v programu rozvoje územního obvodu kraje se poskytuje ve formě:

- dotací, např. obchodním společnostem a ostatním právnickým osobám na investiční rozvoj přinášející nová pracovní místa nebo obcím na technickou a investiční přípravu průmyslových ploch,
- úvěrů se zvýhodněnou úvěrovou sazbou a dobou splatnosti, případně jinou formou,
- návratných finančních výpomocí.

Kraje v rámci své působnosti provádějí kontrolu a hodnocení účinnosti projektů realizovaných v rámci programu rozvoje územního obvodu kraje.

Kraj může:

- podporovat rozvoj soukromého podnikání prospěšného pro kraj,
- vyčleňovat ze svého rozpočtu finanční prostředky určené k odstraňování závad a nedostatků v těch oblastech, které spadají do jeho působnosti, včetně odstraňování nežádoucích rozdílů uvnitř územního obvodu kraje,
- podílet se na plnění úkolů souvisejících se zaměřením podpory regionálního rozvoje a spolupracovat při tom s věcně příslušnými ústředními správními úřady, zejména při vypracování a realizaci strategie regionálního rozvoje a státních programů regionálního rozvoje, pokud se týkají jeho územního obvodu,
- spolupracovat s ostatními kraji při plnění společných cílů a úkolů podpory regionálního rozvoje.

Obec ve své samostatné působnosti spolupracuje s krajem, na jehož území se nachází, při přípravě a realizaci programu územního rozvoje kraje.

Obec ve své samostatné působnosti může:

- podporovat rozvoj podnikatelských aktivit potřebných pro rozvoj regionu, například formou technické a investiční přípravy pro investory - podnikatele, a
- sdružovat své prostředky se sousedními obcemi a dalšími právníckými osobami při zajišťování rozvojových programů společných více obcím.

6. VYHODNOCENÍ ÚČINNOSTI STÁVAJÍCÍCH PROGRAMŮ, OPATŘENÍ A ZÁSAHŮ VEŘEJNÉHO SEKTORU

6.1 V OBLASTI POLITIKY PODPORY MSP VLÁDY ČR BYLY FORMULOVÁNY ZÁMĚRY ZEJMÉNA V OBLASTI:

- úrokových sazeb, které se stabilizovaly na poměrně nízké úrovni. Z chování bank je i přes přirozenou obezřetnost ve vztahu k financování MSP patrný rostoucí zájem o tento sektor. Výše úrokových sazeb přestala být základní bariérou přístupu ke kapitálu a je jí spíše nedostatek vlastního kapitálu a trvale nedostatek vhodného zajištění úvěrů;
- informací pro podnikatele, a to především řešením projektu 'Informační místa pro podnikatele' realizovaného Hospodářskou komorou ČR, předávání marketingových informací Českou agenturou na podporu obchodu (CzechTrade) prostřednictvím informačních míst v jednotlivých krajích, vznik Agentury pro podporu podnikání a investic (CzechInvest) a její regionální zastoupení zejména s ohledem na EU a strukturální fondy;
- poskytování dotovaných poradenských služeb prostřednictvím národní sítě RPIC, BIC a realizací programu 'Poradenství';
- působení krajů, které považují rozvoj MSP za jednu ze svých priorit a podle svých finančních možností realizují různé aktivity k jeho podpoře;
- kontrolních akcí v boji s nelegálními obchodními praktikami, které přispívají k úsilí o ozdravení podnikatelského prostředí.

Podpora rozvoje MSP dle koncepce vlády ČR

Stejně jako v zemích EU je podpora malých a středních podnikatelů prováděna především s cílem zachování a zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Podpora je prováděna jak formou nepřímou, tak i přímou.

Nepřímá podpora napomáhá vytváření příznivého prostředí pro MSP především zjednodušováním administrativy a zmírňováním možných nepříznivých dopadů nové legislativy na MSP. Do nepřímé podpory spadá také pomoc v přístupu k informacím, vzdělávání a poradenství. Nepřímou podporu postupným zlepšováním podnikatelského prostředí řeší zejména opatření přijatá vládou v usnesení č. 172/2003 k návrhům na zdokonalení podnikatelského a investičního prostředí.

Do oblasti nepřímých forem podpory lze zařadit i vytváření průmyslových zón, pro které byly využity dotační i úvěrové formy a podpory či podpora rozvoje informačních služeb pro podnikatele.

Přímou finanční podporu představovaly zejména nástroje zvyšující přístup MSP k finančním prostředkům na realizaci jejich investičních záměrů nebo snižující náklady MSP v oblastech definovaných v programech podpory schvalovaných vládou.

MSP, registrované na území ČR, mají možnost získat podpory z prostředků státního rozpočtu pro své podnikatelské záměry, z programů jmenovitě určených těmto podnikům i v rámci dalších programů podpory vyhlášených na podporu podnikání.

Pravidla pro poskytování podpor malým a středním podnikatelům z prostředků státního rozpočtu na podporu jejich výkonnosti, konkurenceschopnosti a pro zmírnění nevýhod vyplývajících z jejich malé ekonomické síly stanovuje zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

Programy umožňují MSP získat na podporu realizace podnikatelských projektů záruky za úvěry a leasing, záruky za kapitálový vstup, záruky na návrh do obchodní soutěže, úvěry se sníženou úrokovou sazbou, příspěvky na úhradu úroků a dotace. Podporovány jsou poradenské, informační a vzdělávací služby, certifikace podle norem ČSN EN ISO 9001, ČSN EN ISO 14001, zavádění programu EMAS, marketing, internetové prezentace a účasti na mezinárodních výstavách a veletrzích. Podpory mohou být poskytnuty na projekty malých a středních podnikatelů z oblasti výroby, obchodu a služeb odpovídající schválenému seznamu ekonomických činností. Podpora je poskytována i prostřednictvím Státního fondu životního prostředí, který poskytuje podporu ve všech oblastech ochrany životního prostředí, a to včetně zavádění nových technologií s minimálním dopadem na životní prostředí.

Efektivnost podpory měřená ekonomickými veličinami vlády ČR ukazuje, že každá vynaložená koruna podpory přináší mnohonásobné hodnoty podnikatelského projektu a po jeho realizaci i výrazné přírůstky účetní přidané hodnoty. Kromě nově vytvářených pracovních míst dochází ke zvýšení odvodu daní, zvýšení poptávky po službách a výrobcích, a tím je pozitivně ovlivněn ekonomický růst a sociální stabilita společnosti.

V programech podpory malého a středního podnikání realizovaných ČMZRB bylo v roce 2003 podpořeno 2 524 projektů, bylo poskytnuto 1 300 zvýhodněných úvěrů, 646 záruk, 529 příspěvků na úhradu úroků a 1 151 dotací.

V našem kraji bylo ve stejném roce podpořeno 294 projektů v celkovém objemu 217,2 mil. Kč. Bylo poskytnuto 67 zvýhodněných úvěrů ve výši 58,3 mil. Kč, 54 záruk, 38 příspěvků na úhradu úroků a 97 dotací v objemu 55,6 mil. Kč.

Podpory formou finančních příspěvků a dotací kompenzují především relativně vysokou úroveň nákladů na některé typy aktivit MSP, např. zavádění ISO, pronikání na zahraniční trhy či zlepšování designu.

6.2 PROGRAMY PODPORY S VYUŽITÍM PROSTŘEDKŮ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU

Podpora podnikům bude poskytována v rámci operačních programů, především z Operačního programu Průmysl a podnikání 2004-2006, ze Společného regionálního operačního programu, dále Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů a Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství.

Operační program Průmysl a podnikání (OP PP), jehož cílem je zachovat a dále rozvíjet konkurenceschopný a efektivně vyrábějící průmyslový potenciál, účinně přispívat ke zvyšování hospodářské výkonnosti výrobní základny a podpořit potřebné strukturální změny průmyslu tak, aby ČR na konci následující programovací periody přestala být jako celek méně rozvinutým regionem EU.

Pomoc se soustředí na rozvoj malých a středních podniků, podporu inovačních aktivit v průmyslu, výrobní, technickou, ekonomickou a organizační restrukturalizaci podniků, oborů a odvětví a trvalé snižování nákladů, v podmínkách ČR zejména cestou zvyšování efektivity využití energií.

Podle současné alokace zdrojů se pro OP PP předpokládá uvolnění přibližně 17,94% všech zdrojů určených na strukturální politiku v ČR, což představuje 260 852 tis. EUR. Tyto evropské finance doplní i prostředky státního rozpočtu (75% EU, 25% státní rozpočet).

Pro podnikatelské subjekty činí podpora nejvýše 46% uznatelných nákladů projektu. Samotná minimální a maximální výše podpory se bude lišit u jednotlivých programů implementovaných v rámci OP PP.

Stručné informace k zaměření jednotlivých programů OP PP:

- Prosperita - podpora infrastruktury průmyslového vývoje, zejména vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů a center pro transfer technologie.
- Reality - podpora projektů přípravy, rozvoje a regenerace průmyslových zón a podnikatelských nemovitostí.
- Školící střediska - podpora projektů stavební rekonstrukce a modernizace stávajících objektů firemních školících zařízení, dále projekty výstavby a vybavení nových oborových školících zařízení sloužících pro vzdělávání více podnikatelských subjektů.
- Klastry - podpora projektů zakládání a rozvoje odvětvových sdružení, tzv. klastrů, na regionální a nadregionální úrovni.
- Marketing - podpora zvyšování konkurenceschopnosti českých firem na zahraničních trzích formou získávání marketingových informací, tvorby propagačních materiálů, účasti na výstavě nebo veletrhu v zahraničí.
- Start - podpora realizace podnikatelských záměrů (pořízení hmotného i nehmotného majetku, popř. i financování zásob) fyzických i právnických osob vstupujících do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem.

- Kredit - podpora realizace rozvojových podnikatelských projektů malých podnikatelů s kratší historií (pořízení hmotného i nehmotného majetku, popř. i financování zásob).
- Rozvoj - podpora rozvoje konkurenceschopnosti MSP ve fázi růstu, tzn. podpora zvyšování technologické úrovně i zdokonalování procesů, jako například zavádění certifikací a mezinárodních standardů.
- Inovace - podpora projektů zaměřených na zvýšení technických a užitných hodnot výrobků a služeb, či na zvýšení efektivnosti procesů výroby a poskytování služeb, nebo na zavedení pokrokových metod řízení, provedení významných změn organizační struktury či změn ve strategické orientaci podnikatele či jiných netechnických inovací.
- Úspory energie - podpora projektů vedoucích ke snížování energetické náročnosti v průmyslových podnicích pomocí snížení energetické náročnosti procesů spojených s výrobou, přeměnou a rozvojem energie, nových technologií zpracování energetických surovin, zavádění kombinované výroby elektřiny a tepla (kogenerace) apod.
- Obnovitelné zdroje energie - podpora projektů zavádění výroby elektrické energie nebo tepla z obnovitelných zdrojů energie, jako např. projekty výstavby, obnovy nebo rekonstrukce zařízení na využívání obnovitelných zdrojů energie, projekty kombinované výroby elektřiny a tepla využívající k výrobě obnovitelný zdroj energie apod.

Implementační agenturou OP PP je příspěvková organizace MPO CzechInvest. Pro konkrétní poradenskou a informační podporu podnikatelů při přípravě projektů byla ustavena síť regionálních kanceláří se sídlem v krajských městech ČR. Realizačními agenturami jsou CzechInvest, CzechTrade, Česká energetická agentura, Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) tvoří základní dokument pro realizaci podpory z Evropského sociálního fondu (ESF) v oblasti rozvoje lidských zdrojů v České republice v letech 2004-2006. Globálním cílem OP RLZ je dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a na konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje.

Cílem priorit 1, 2, a 3 je řešení problémů skupin ohrožených na trhu práce a podpora vědy a výzkumu. Tyto priority jsou určeny převážně pro neziskové organizace.

Priorita 4 - Adaptabilita a podnikání je zaměřená na podporu konkurenceschopnosti podniků a organizací v oblastech ekonomiky s růstovým potenciálem. Je naplňována opatřením 4.1 Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny v ekonomických a technologických podmínkách, podpora konkurenceschopnosti a opatřením 4.2 Specifické vzdělávání.

- Standard rozvoje lidských zdrojů (z opatření 4.1)

Tento Program bude vyhlášen na konci roku 2005 a bude navazovat na pilotní program realizovaný v rámci Phare 2002.

Cílem programu je zvyšovat konkurenceschopnost a výkonnost podniků prostřednictvím zavádění osvědčených systémů řízení a rozvoje lidských zdrojů. Celý systém podpory směřuje k tomu, aby podniky po absolvování vstupní analýzy, následného poradenství a školení a závěrečného zhodnocení dosáhly osvědčení o dosažení předem dané vysoké úrovně kvality řízení a rozvoje lidských zdrojů. Tato úroveň bude vycházet z nejlepších praktik evropských podniků.

- Profese (z opatření 4.2)

Cílem tohoto programu je podpora odborného růstu zaměstnanců podniků v profesích, které vyžadují speciální odborné a profesní znalosti a dovednosti. Program je určen na podporu odborného vzdělávání pracovníků středního managementu a dalších profesí, jako jsou např. technické profese, řízení výroby, marketing a obchodní a zákaznické služby.

Program se dále zaměří na pracovníky odpovědné za rozvoj a řízení lidských zdrojů. Realizovat bude možné i kurzy související se zaváděním nových technologií a postupů šetrných k životnímu prostředí.

Řídícím orgánem tohoto programu je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Na implementaci jednotlivých opatření a programů se podílejí další ministerstva, úřady práce a jiné instituce. Ministerstvo průmyslu a obchodu se prostřednictvím agentury CzechInvest podílí na realizaci výše uvedených částí opatření 4.1 a 4.2 s celkovou alokací 291,5 mil. Kč.

Podle současné alokace zdrojů se pro OP RLZ předpokládá uvolnění přibližně 22% všech zdrojů určených na strukturální politiku v ČR, což představuje 319 mil. EUR. Tyto evropské finance doplní i prostředky státního rozpočtu (75% EU, 25% státní rozpočet).

Společný regionální operační program (SROP) podporuje především aktivity, jejichž realizace z hlediska platné české legislativy spadá do působnosti obcí nebo krajů. Tím se tento program odlišuje od zbývajících operačních programů, které se zaměřují na realizaci opatření, jež jsou převážně v působnosti státu. Cílem SROP je především dosažení trvalého hospodářského růstu i růstu kvality života obyvatel regionů prostřednictvím nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst v regionálním i místním měřítku, na zlepšení kvality infrastruktury a životního prostředí, na všeobecný rozvoj lidských zdrojů a na prohloubení sociální integrace.

Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj; zprostředkujícím subjektem v období implementace je Centrum pro regionální rozvoj ČR, MMR, sekretariáty Regionálních rad, Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest.

Dále jsou zřízeny regionální rady, což je celkem 7 orgánů podle jednotlivých regionů NUTS II, na které ministerstvo deleguje výkon některých řídicích funkcí týkající se výběru projektů a realizace SROP v rámci jednotlivých regionů NUTS II. Regionální rady budou plnit úlohu tzv. zprostředkujícího subjektu.

6.3 PROGRAMY PODPORY Z PROSTŘEDKŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU

Programy podpory z prostředků státního rozpočtu jsou realizované v souladu se střednědobým rozpočtovým výhledem. Tato podpora bude řešena návrhem programů MSP Záruka, Trh, Design, Poradenství a Marketing na období 2005-2010. Tyto programy, zlepšující přístup k finančním zdrojům a odborným službám, byly předloženy vládě ČR podle zákona č. 47/2002 Sb., ke schválení ve IV. čtvrtletí 2004. Dále budou podporovány projekty MSP v oblasti průmyslového výzkumu a vývoje v rámci programů zaměřených na tuto oblast a financovaných ze státního rozpočtu.

Pro zlepšení informovanosti podnikatelských subjektů je zřizována síť inovačních míst pro podnikatele s cílem vytvořit centrálně řízenou, jasně definovanou síť informačních míst v rámci regionální a oborové struktury Hospodářské komory ČR, která bude schopna poskytovat aktuální a žádané informace pro MSP přímo nebo po definování problému odkazem na specializovanou firmu či příslušnou instituci. Výsledkem bude zintenzivnění a zkvalitnění každodenní obousměrné komunikace mezi veřejnou správou a podnikateli a současně i zajištění co nejvyšší informovanosti podnikatelů o systémech a nástrojích podpor podnikání jak v ČR, tak i EU včetně možných problémů spojených se vstupem ČR do EU v oblasti podnikání.

6.4 PROGRAMY PODPORY ČESKÉ EXPORTNÍ BANKY A EXPORTNÍ GARANČNÍ A POJIŠŤOVACÍ SPOLEČNOSTI

Česká exportní banka (ČEB) a Exportní garanční a pojišťovací společnost (EGAP) nabízí specifické služby a produkty pro MSP, které vhodně doplňují paletu středně a dlouhodobého financování o služby poskytované vývozcům. Dle vlády ČR jsou ČEB a EGAP součástí systému státní proexportní politiky. Specifickým produktem, připravovaným pro MSP ČEB ve spolupráci s EGAP a agenturou CzechTrade, je projekt Prospekce trhu. Jeho cílem bude poskytnout dodatečné úvěrové prostředky na průzkum trhu spojený s marketingovou strategií pro získání nových trhů nebo rozšíření odbytu na trzích stávajících.

6.5 PROGRAMY KOMERČNÍCH BANK

Dle vlády ČR většina komerčních bank připravuje a již nyní částečně nabízí možnost výhodného financování MSP. Mezi existující produkty komerčních bank patří výhodně úročené úvěry a úvěry s garancí nízkého úroku. Do budoucna bude nutné sledovat vývoj v této oblasti a flexibilně reagovat na změny, které nastanou. Podmínkou pro zajištění flexibility v této oblasti je informovanost komerčních bank o probíhajících a připravovaných programech podpory. Jedině tak budou banky připraveny nabídnout vhodný způsob překlenovacího financování v mezidobí od zahájení projektu do poskytnutí finanční pomoci.

Nabídky investičního a provozního kapitálu pro financování MSP ze strany bank i dalších poskytovatelů budou dále podporovány formou záruk a refinančních úvěrů s cílem zvýšit jejich intenzitu, a to zejména v případech umožňujících využívat prostředky strukturálních fondů, zvyšujících zaměstnanost, zvyšujících exportní schopnost ekonomiky a její zapojení do mezinárodní výrobní a obchodní spolupráce a posilujících inovace výrobků, technologií a služeb.

6.6 PŘEHLED AKTIVIT KRAJE PRO PODNIKATELE

1. Finanční aktivity kraje

- v rámci Operačního programu Olomouckého kraje (například opatření pro podnikatele Podpora inovací a inovačních sítí; Celoživotní vzdělávání; Podpora projektové přípravy pro fondy EU; Podpora malých podnikatelů; Podpora využití biomasy; Měření využití rekreačních zařízení; Ekologická infrastruktura cestovního ruchu; Rozvoj dalšího profesního vzdělávání);
- grantová schémata v rámci SROP od roku 2005.

2. Informační a marketingové aktivity kraje

- prezentace investičních příležitostí pro hospodářský rozvoj a podporu podnikání (účast na veletrzích a konferencích investičních příležitostí, příprava marketingových podkladů pro investory, podnikatelské mise, vydávání publikací – např. Stavby Olomouckého kraje apod.);
- vyhledávání, monitoring a prezentace rozvojových ploch (vedení databáze průmyslových zón a podnikatelských nemovitostí, pravidelná aktualizace a zveřejňování těchto údajů;
- příprava nabídek pro investory;
- kontakty s podnikatelskými subjekty (předávání informací o programech, projektech, speciálních či zvýhodněných akcích, organizace vzdělávacích programů v oblasti projektové přípravy pro podnikatele, tvorba projektů či programů pro podnikatele – např. podpora iniciace klastrů);
- kontakty se zahraničními partnery v oblasti podnikání (vytváření podmínek pro konkrétní spolupráci podnikatelů);
- koordinace aktivit s obcemi a dalšími organizacemi a institucemi na podporu podnikání (Czechinvest, hospodářské komory...).

3. Strategické aktivity kraje

- příprava strategických materiálů v oblasti podnikání;
- navrhování forem podpory MSP.

6.7 HODNOCENÍ

Podpory MSP zvyšující přístup k financím, pro ekologizaci produkce a pro modernizaci technologií hodnotíme jako úspěšné. Dosažení ještě lepších výsledků brání rozdělení do mnoha úzkých témat s různými termíny vyhlášení, což ztěžuje podnikatelům orientaci a zvyšuje náklady. Podnikatelé hodnotí jako prospěšné podpory v SOP Průmysl (předchůdce OP PP) a podpory při zavádění ISO a EMAS.

SOP Průmysl je jediný soubor podpor, kde bude možné vyjádřit efekty předem definovanými proměnnými - přidanou hodnotou, novými pracovními místy, pákovým efektem.

Podpory s účastí SF EU dosud hodnotit nelze, neboť v době zpracování této koncepce jsou vydána rozhodnutí spíše na jednodušší a menší projekty, náročnější se teprve prověřují. Skutečné využití bude vidět nejdříve za 2 nebo 3 roky, podle toho, jak podniky zvládnou řízení projektů a administrativa řízení programů. V zemědělství jsou rozhodnutí vydávána rychleji než v průmyslu a postup programu je hodnocen pozitivně.

Krajská správa již v létě připravila podpory pro podnikatele, avšak zdržení ze strany MMR je odsunuto. Z našeho pohledu veškeré zdržení není pro podniky takovou tragedií, jaká hrozí ze zbrklého a nepřipraveného implementačního procesu na úrovni ministerstev. Pokud by podniky podaly projekty, řádně je realizovaly a poté kvůli chybám "nahore" dotace nedostaly, bude ztráta důvěry nekonečná (a oprávněná).

Hodnotit nové programy (6.3) lze jen z pohledu záměrů, stejně tak bankovní přístup k MSP.

ČMZRB hodnotí podpory MSP od roku 1998 takto:

- u intenzity veřejné podpory se stabilně ukazuje nejefektivnější použití finančních zdrojů u programových úvěrů;

- u efektivnosti veřejné podpory, vyjádřené součtem tří meziročních přírůstků přidané hodnoty vztažené k výši veřejné podpory, je dosahováno efektu v rozmezí 6-8 Kč přírůstku přidané hodnoty na 1 Kč veřejné podpory. Mezi jednotlivými formami podpory nevykazují údaje významný rozdíl;
- velmi příznivý vývoj lze také zaznamenat u ukazatele výkonnosti podpořených firem. Přírůstek přidané hodnoty se pohybuje v rozmezí od 35% (u příspěvkových programů) do 47% shodně u záruk a programových úvěrů.

7. SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

- **dobré dopravní napojení V/Z - dálnice i železnice** (*spojení se zlepší dobudováním dálnic D1 a D47*);
- **velmi úrodná půda v oblasti Hané**;
- **menší environmentální zátěž plynoucí z hospodářské produkce** (*v kraji vzniká jen třetina emisí na jednotku HDP*);
- **kvalitní a ne drahá dělnická pracovní síla** (*dosud čerpáme z tradic zpracovatelského průmyslu*);
- **silný lokální patriotismus (na Hané zvláště) a obnovující se polycentrická struktura osídlení** (*trvalé vazby bydliště na venkově - denní dojíždka za údělkem*);
- **dispozice pro některé obory - rostlinná výroba, lázeňství, turismus** (*rostlinná prvovýroba má výnosy tradičně vysoké; lázeňství je převažujícím důvodem k pobytu v kraji, ukazuje to struktura místních poplatků*).

SLABÉ STRÁNKY

- **osa S/J je slabší**, zejména územím kraje nevede dostatečně kapacitní spojení;
- **chybí tradiční velké podniky, na které by navazovala místní podnikatelská infrastruktura** (*restrukturalizaci místní ekonomiky chybí četnější účast zahraničního kapitálu, která přináší lepší nadnárodní vazby do místních kapacit*);
- **chybí centra V + V, která by svými výstupy nabalovala podniky** (*zastoupení V + V, i kvalifikovaných služeb, je v kraji velmi podprůměrné*);

- **malá orientace Univerzity Palackého na technické a praktické obory; chybí inženýrská a průmyslová studia, příliš mnoho inženýrů zůstává mimo kraj** (*deficit techniků i ekonomů je dlouhodobý, na 3 ekonomy v Praze je v Olomouci necelý jeden*);
- **podnikatelé i samosprávy jsou ve svých cílech rozptýleni, chybí strategická koncentrace úsilí** (*neexistuje program, který by v kraji dlouhodobě investoval alespoň desítky mil. Kč pro podnikání; rekapitulace krajských aktivit to potvrzuje*);
- **dosavadní přístupy charakterizuje šíře a těkavost, nikoliv hloubka a důslednost** (*jednotlivá podpora podnikům je v průměru méně než 1 mil. Kč, většinou s ročním zúčtováním (trváním)*);
- **chybí rozhled a zkušenost v mezinárodním prostředí a přenos nejlepších zkušeností a postupů** (*vývoz z kraje míří více na východ; podniky samy přiznávají informační a jazykové bariéry*);
- **pohraniční část kraje má dispozice pro zaostávání - lidské, zeměpisné a dopravní** (*především Staroměstsko a okres Jeseník jsou dopravně izolované; frekvence na hraničních přechodech s Polskem je méně než 1% z ČR*);
- **přílivu mezinárodních příležitostí po otevření EU brání trvalá jazyková bariéra** (*v Praze mluví prodavačky/či nejméně jedním jazykem plyně; u nás se nedomluví cizinci ani na 2 úřadech po sobě jdoucích*).

PŘÍLEŽITOSTI

- **nové spojení v trase D1 a D47 a tím i oživení v dnes mdlém prostoru Lipník, Přerov, Kojetín, Němčice** (*uchopení příležitosti má podpořit akční plán B*);
- **přesun solidně kvalifikované produkce ze západní Evropy by přinesl nové výzvy pro internacionalizaci, kooperační vazby a atraktivnost průmyslových profesí** (*k tomu je nutné posilovat vlastní schopnosti regionu, proto akční plány D, E*);

- **posilování automobilového průmyslu v kooperačních příležitostech podobně jako pro Ostravský region, tj. mezi Žilinou, Trnavou a Středními Čechami** (*předpokládá se, že toto odvětví nabídne přesun mnoha souvisejících produkcí, i v jiných odvětvích. Dosud je kraj poněkud mimo hlavní dění. Všechny akční plány musí tento faktor zohlednit*);
- **ekonomický růst v příhraničním Polsku spolu s otevřením hranic k lázeňským městům** (Ladek Zdroj a Klodzko), **která jsou živější než severní strana** (Patchkow, Otmuchov) (*akční plány A, C, E musí poskytnout prostor Jesenicku a přeshraniční ekonomice ve službách a návazných úrobách*);
- **možnost průmyslového zpracování zemědělských produktů** (*zemědělství má svou koncepci, ale v rámci akčního plánu B a E musí být prostor pro integrovatelné projekty*).

HROZBY

- **dlouhodobě nižší kurz USD uzavře mnoho mezinárodních trhů, což může být problémem evropských koncernů i menších českých podniků s vyšší kooperační závislostí na finálních exportech** (*hlavní střednědobou předpovědí na globálních trzích je posilování a vyšší konkurenceschopnost americké ekonomiky. Naopak pro evropské podniky bude těžší exportovat. Pozitivně by měl působit akční plán E, klastrování a posilování mezinárodních vztahů*);
- **nižší náklady některých produkcí zajišťovaných v Asii ohrozí některé zdejší kapacity, zvláště méně kvalifikované výroby, ale hrozí i „nečisté“ kopírování v některých produkcích hi-medium** (*přeorientovat se na nosnější obory by měly ulehčit akční plány A a B tím, že zlepší investiční prostředí v kraji*);
- **veřejná správa zvyšuje platy ve svém sektoru vysoko nad regionální podnikovou úroveň. Stále více mladých lidí vidí perspektivu mimo podnikání, nejlépe na úřadech** (*ocenění podnikatelské zodpovědnosti a odbornosti v rámci akčních plánů C, D má posílit a někomu i vrátit ambicióznost a sebedůvěru podstoupit rizika kvůli většímu úspěchu*);

- **státní koncepty školství na všech stupních zoufale postrádají vztah k podnikavosti lidí. Chybí u učitelské přípravy, v rozsahu výuky a vše míří jako dříve k zařazení absolventů do masy zaměstnanců** (*podnikání a odpovědnost lidí za sebe dosud není ani zdaleka mezi nejpřirozenějšími a nejvyššími společenskými hodnotami. Akční plán C to má změnit*);
- **další odliv inženýrů mimo kraj a naopak růst podílu obyvatel bez vztahu a vzdělání pro průmysl** (*přehlížení technických a průmyslových oborů je spojeno s přehlížením podnikání, které na těchto oborech stojí. Akční plán D je obranou*);
- **deformace dělnické pracovní síly vlivem postupné převahy méně kvalifikované práce** (*potenciál území sledují zolášť nadnárodní podniky také podle kvalifikační struktury. Umisťují investice tak, aby měli dost potřebných lidí. Tak se může stát zaostávající území pohodlným odkladištěm pro levnou práci. Akční plán D musí zohlednit i dělnické profese*).

B. VLASTNÍ KONCEPCE

1. FORMULACE A STANOVENÍ ODVĚTVOVÝCH CÍLŮ ROZVOJE

1.1 VÝCHODISKA

Analýza tvrdých údajů, stejně jako konjunkturální šetření ukazují, že trend trvalého zaostávání podnikatelské výkonnosti se dosud nepodařilo žádným nástrojem ovlivnit, resp. alespoň omezit.

Hlavní důvody neúčinnosti rozvojových nástrojů shledáváme v následujících oblastech:

- Státní politiky a dotační tituly jsou vyhlašované bez poznání příčinných jevů v ekonomice a společnosti jednotlivých regionů.

Nezřídka jde o politická opatření velmi krátkodobá a tendenční, další část tvoří pokusy, jak přebarvit resortní záměry do regionálních odstínů.

- Díky silné pozici resortních ministerstev to jsou odvětvové či dokonce až oborově vymezené nástroje, které neobsahují synergické prvky, působí izolovaně a nezřídka se vzájemně potírají.
- V rozpočtových pravidlech platných do konce roku 2003 nebyl prostor pro víceleté plánování finančních zdrojů veřejných rozpočtů. Kultura rozpočtového sektoru je postavena na ročních rozpočtech a ročním zúčtování. Efektivní podpory se však stěží vymyslí a organizují z roku na rok.
- Většina podpor se (často již před vyhlášením) stává „majetkem“ zájmových skupin, státních agentur a podobně. Při absenci otevřené soutěže, která bez zavedených pravidel veřejných podpor, veřejných zakázek a ochrany vlastnictví nemůže nastat, byla a stále zůstává nízká důvěra vlastních podnikatelů v užitečnost a upřímnost vyhlášených záměrů.
- Podnikatelé nejsou z různých důvodů přesvědčeni o užitku rozvojových politik a titulů, nevěří v jejich přístupnost, v odbornost implementace. Většinou, zvláště menší podniky, nemají čas a kapacitu se o podpory zajímat a dotáhnout je.

- Územní samosprávy, vč. bývalých okresních úřadů, nechápou podporu podnikání jako systémový krok k využití regionálních výhod a příležitostí. Jim stačí, pokud mohou v některých dílčích dotacích „zatlačit“ a pomoci. Prosazování toho, aby se zdroje soustředily do strategických směrů, jim není vlastní.

Předpokládáme, že ústřední resorty i nadále nemají potřebu vnímat a komunikovat podložené potřeby regionu. Jejich zájmem je mít co největší a co nejméně průhledné nástroje moci a finanční nehodnotitelné podpory jsou toho součástí.

1.2 CÍLE

Dlouhodobým cílem podpory podnikání v Olomouckém kraji je růst výkonnosti podniků, zvýšení jejich podílu na HDP kraje a zvýšení zaměstnanosti v podnicích.

Indikátory úspěšnosti jsou:

- růst HDP kraje;
- růst HPH v odvětví průmyslu, komerčních služeb a zemědělství;
- vznik a obsazování pracovních míst s nadprůměrnou mzdou;
- zvýšení počtu živých podniků v oborech hi-tech a hi-medium-tech dle OECD.

1.3 KONCEPČNÍ PODMÍNKY, JAK TOHO EFEKTIVNĚ DOSÁHNOUT, JSOU:

- dosáhnout souhlasu mnoha zainteresovaných subjektů na prioritách regionálního rozvoje podnikání;
- uznání nutnosti internacionalizace institucí, podnikání a pracovníků v kraji;
- uznání znalostí pro tvorbu konkurenceschopného hospodářství především formou rozvoje výzkumu a přenášení znalostí a zkušeností;

- uplatnit značnou regionální samostatnost při rozvojových iniciativách;
- trvale podněcovat inovativnost v podnicích, institucích i správě.

Střednědobé priority postihující analytické poznatky

Navrhujeme priority, které posílí či založí dlouhodobé průmyslové, kulturní a správní faktory a přednosti kraje. Podle celosvětově ověřovaných poznatků by měly vést k úspěchu v regionální konkurenci. Priority by měly založit nové jedinečné silné stránky kraje. Pro viditelný pokrok musí působit v delším časovém období (10-20 let). Uplatnění priorit je v akčních plánech.

- Vize, vedení, koordinace, financování
- Shlukování (klastrování)
- Podpůrné systémy a finance pro MSP s růstovým potenciálem
- Vysoké školství zapojené do hospodářského rozvoje
- Vzdělávání, péče o lidi a změny postojů (kultury)
- Propojování a internacionalizace

1. Vize a vedení

Pod tímto heslem rozumíme především zavedení silného regionálního řízení jako východiska z dosavadní apatie a vyčkávání, až něco rozhodne a učiní stát. Má-li krajská správa podpořit zdejší podnikání, musí dlouhodobě plánovat. Je třeba zapojit co nejvíce podniků do veřejných konzultací, aby se upevnila důvěra v regionální úsilí zapojených organizací.

Cílem musí být vytvoření týmového prostředí s možností aktivní účasti. Jako nutný doprovod v této prioritě vnímáme tlak na průmyslové terciární vzdělávání, na shodu v marketingu kraje a na pozornost aktivitám, které region neinicioval.

Tato priorita je extrémně komplexní, avšak bez ní se úspěch stěží dostaví.

2. Klastrování

Úspěch v tomto směru přináší jak nahodilá podpora růstových průmyslových oborů (především prostřednictvím vzdělávacích služeb), tak cílevědomá tvorba dlouhodobých či dokonce nově vzniklých průmyslových oborů s vysokým efektem znalostí.

Pro regionální udržitelný rozvoj existuje často užívaná definice: klastry jsou pracovní sítě samostatných podniků včetně specializovaných dodavatelů, organizací poskytujících znalosti (výzkum, projekce, zprostředkovatelé, agentury, poradci) a zákazníků spojených navzájem v hodnototvorném řetězci.

V tradičních regionech - zde je otázkou, zda tak chápat kraj či větší region (např. Morava?) - většinou působí „tradiční průmyslové klastry“ zaměřené na dlouhodobě specializovanou produkci. Nové regiony - což mohou být v delším výhledu města a území v kraji - bývají vděčným zázemím pro nové, umělé vytvářené struktury s vysokým podílem znalostního přístupu.

Pro oba přístupy je důležité připomenout, že základem je neformální tradice a shoda aktérů. Za zvláště důležité považujeme poznání, že univerzity nejsou pro klastrování životně důležité, resp. že nejsou předními tahouny. Mnohem více zde přinášejí podniky, které mají trvalejší vizi inovací a potřeb ve svém oboru. Na ni se totiž mohou nabalit asistenční (výzkum, poradenství, projekce) podniky a může vzniknout oborový rozvojový potenciál.

Stimulace klastrů je pro všechny úrovně veřejné správy poměrně riskantní. Přesto nejlepší zkušenosti ze světa ukazují, jak pozoruhodné přínosy to může regionům přinést. Připomínáme, že nejde o klastry za každou cenu, ale o síťování tam, kde se potvrzuje dlouhodobě udržitelná přidaná hodnota produkce a kde získané znalosti zakládají trvalý užitek pro hospodářskou praxi.

Cílem je šířeji přijatá shoda na spolupráci podniků a nalezení vhodných témat a forem pro klastrování.

3. Podpůrné systémy a finance pro MSP

Je všeobecně známo, že při rozvoji podnikání fungují zásadní faktory jako:

- vzdělávání a školení pro podnikání v co nejširším rozsahu;
- podpora kultury podnikání;
- snazší přístup k rizikovému kapitálu pro všechny druhy služeb;
- průběžné poradenství a školení přímo u zaměstnavatelů;
- podpora technologických výměn.

Vyjmenované faktory a jejich modifikace jsou obzvláště důležité pro identifikaci a podporu podnikům s růstovým potenciálem, avšak jejich působení nelze omezit jen na „růstové“ podniky. Podpůrných služeb je zapotřebí v jakémkoli typu menších podniků, ve fázi start-up, stejně jako pro přežití (survival).

Pro náš kraj považujeme za velmi aktuální:

- podnikatelská školení (už jako součást školní přípravy);
- nabídku prostor pro podniky s vyspělými technologiemi;
- zpřístupnění rizikového kapitálu (což je v České republice vzácnou výjimkou);
- dostatek, resp. zpřístupnění pomocných služeb pro podniky.

Cílem je posílit financování podniků a tím zvýšit jejich konkurenceschopnost.

4. Znalostní hospodářství a vysoké školy

Za vyšší mírou hospodářského růstu a tvorby pracovních míst stojí zejména inovující a technologicky vyspělé podniky. V tomto směru je ohromnou konkurenční nevýhodou právní stav, který omezuje angažmá univerzit, neboť pro akademickou kariéru je přednější publikace, než aplikace výsledků. Vytvořilo a prohlubuje se klima pohodlí a netečnosti univerzit k potřebám a příležitostem v podnicích.

Americké právo, které přiznává intelektuální vlastnictví pořízené z federálních zdrojů a umožňuje ho komercializovat, nám může připadat ne zcela etické, avšak výsledky spolupráce mezi americkými univerzitami, výzkumem a podniky jsou přesvědčivě pozitivní.

Obecně se role univerzit spatřuje v předávání dovedností a stabilizaci studentů v místě, v přechodu do podnikání, v technologické výměně. Nejsme přesvědčeni, že tato pozitiva největší škola v kraji naplňuje v potřebné míře. Zdá se, že roli „technologických driverů“ zde mohou nést spíše podniky, pokud se rozhodnou v kraji uplatňovat své inovační potřeby. Kraj by měl hledat formy, kterými takové podniky podpoří a formy propojení - byť „cizích“ univerzit s regionem. Je nejvyšší čas tento prostor uchopit, oživit a nespokojit se jen s proklamacemi. Předpokládáme změnu ve studijních profilech a vztažení perspektivních oborů do praktických podnikatelských souvislostí.

Cílem je zvýšení dosud nepatrných kapacit technických univerzit v kraji.

5. Vzdělávání, změny přístupů

Téměř všechny regiony tvrdí, že mezi jejich priority patří rozvoj lidských zdrojů či školení dovedností. Platí to pro úspěšnější i pro ty, co zatím prohrávají. Olomoucký kraj patří do druhé skupiny.

Úspěšné regiony volí „mezinárodní perspektivu“ a berou za své dlouhodobý rozvoj dovedností. Dlouhodobost, tudíž i důslednost je společným rysem úspěchů. Není nutné a zřejmě ani možné, aby se vzdělávala jen nejvyšší možná úroveň, nutná je nejvyšší možná kvalita pro danou skupinu. Špičková akademická studia jsou spíše výjimkou oproti prakticky zaměřenému vzdělávání v podnicích - inženýrů i dělníků.

Tato vzdělání mohou regionu přinést více než formálně pojaté „akademické“ moduly. Ostatně krajský radní Sekanina již před několika lety uvažoval o komplexní podpoře podniků realizované přenosem zkušeností a dalšími, vesměs výše uvedenými službami.

Cílem je lidský podnikatelský (a pracovní) kapitál, který dá region novou dynamiku.

6. Vytváření sítí a internacionalizace

Tento koncept není novinkou. Bylo prokázáno (60. léta v USA), že existuje úzká a pozitivní korelace mezi aktivitou a využíváním telefonní sítě. Dnes, kdy komunikační možnosti dramaticky vzrostly, je komunikace pro iniciaci vyjednání a uzavření obchodu ještě větší nutností. Novým pro náš kraj a velmi žádoucím efektem je, že komunikační vazby (sítě) zprostředkují pohled na zahraniční trh, nové technologie, mezinárodní praxi, tudíž odhalí standardy konkurence.

Součástí této priority by mohlo být rozpracování praktického přístupu k vytváření většího počtu mezinárodních podniků využívajících zde existující podnikání. Je možná k zamyšlení, zda se lze při síťování soustředit na menší počet iniciativ s vyšší pravděpodobností rychlejších efektů.

Techniky naplňující tuto prioritu se liší od „klasického“ pojetí exportu. Jde spíše o rozvoj produktů pro zahraniční trhy, tržní zpravodajství a specifická průmyslová centra.

Cílově bude úspěchem vyšší sdílení informací mezi podniky, zvláště rostoucím podílem informací z mezinárodního prostředí a naopak z kraje do něj. Vniknutí do mezinárodního prostředí znamená současně lepší orientaci v něm a sebejistotu podnikům. Do jisté míry může jít o efekt z ostatních priorit.

2. IDENTIFIKACE CÍLŮ VYŽADUJÍCÍCH SPOLUPRÁCI

Koncepce podnikání není odvětvově zúžena. Proto veškerá opatření, která kraj pro její uplatnění zvolí, musí být chápána jako průřezová. Více než o součinnost odborů krajského úřadu jde o součinnost formálních a neformálních autorit a činitelů v krajském prostředí. Dosud se to daří zcela výjimečně. V následujícím výčtu uvádíme možná synergická řešení.

3. SPECIFIKACE PROGRAMŮ A OPATŘENÍ

Priority uvedené výše navrhujeme naplňovat prostřednictvím krajských opatření spojujících politické úsilí samosprávy se zajištěním hmotných podmínek.

Upozorňujeme, že pozitivní dopady vyžadují dlouhodobou koncentraci. Prvé efekty mohou přijít do 3 let, hlavní dopad je v rozmezí 5-10 let, tj. v horizontu této koncepce (6 let).

Výčet opatření:

A. Vytvoření regionálních podpůrných finančních zdrojů

Analýzy ČMZRB ukazují, že úvěrové podpory a záruky přinášejí největší přírůstkový efekt. V našem kraji, který je investorsky ochablý, pomůže jen řádové zvýšení angažmá cizích zdrojů. Kraj, stát a větší města mohou vytvořit ustupní záruční podmínky, které učiní investování v kraji bezpečnější, respektive atraktivnější. K realizaci opatření může po roce 2006 přispět ERDF.

Logika tohoto plánu je v konečném přitažení nejsilnějších finančních zdrojů do kraje. Těmi jsou bankovní, penzijní a rizikové fondy. Záruční krajské podmínky by se tak měly zhodnotit příchodem miliard Kč pro podnikání.

B. Vstup silnějších developerů a investorů, kteří nabídnou nové podnikatelské prostory

Šetření potvrdilo, že stavební investice jsou prioritou rozvoje podniků. Současně zatěžují podniky pomalou návratností. Oslabují se podnikové zdroje na úkor pořízování nových technologií aj. V analýze prokázaná polycentrická koncentrace nabízí úvoj areálů a objektů skupinového využití přímo ve městech anebo v jejich bezprostřední blízkosti. Podporou z ERDF je možné developerům kompenzovat nižší výnosnost investic v kraji.

C. Podpora podnikatelského prostředí a výchova podnikatelského ducha obyvatel

Analýzy ukázaly dílčí nedostatky zdejšího prostředí. Některé z nich může kraj dlouhodobě odstraňovat. První důležitou oblastí je, že nedostatek podnikatelů znamená zhoršení situace. Kraj může podpořit výchovou a výcvik k podnikání od základních škol. Přitom lze využít zkušené seniory apod. Druhou důležitou oblastí je jazyková příprava. Navzdory proklamacím se v této oblasti nic nezměnilo.

D. Technické a průmyslové vzdělávání na 2. a 3. stupni škol a jako celoživotní vzdělání

Nedostatek kvalifikovaných lidí hlásí statistiky vzdělanosti, zjištění úřadů práce i samotní podnikatelé. Jde o setrvačný sociální pohyb, který nemá jen ekonomickou podstatu. Ve schopnostech krajské samosprávy a úřadu ve spojení s úspěšnými podniky je kampaň, která ukáže průmysl jako důstojný ekonomický prostor s perspektivou pro různé úrovně práce, s hrdostí na mezinárodně úspěšnou produkci atd. Na kampaň naváže posilování kvalitativní úrovně výuky, přizvání technických škol z oně regionu, přizvání odborných a výzkumných ústavů.

E. Internacionalizace, klastry a sítě v místním podnikání

Ze statistik je zřetelné, že v kraji je nízké zastoupení hitech a hi-medium-tech oborů. Podniky, které zde přesto působí, jsou poměrně izolované. Šetření tyto informace doplnilo konstatováním obav z konkurence a neseříznosti podniků při případné spolupráci. Velká část dotázaných se shodla na překážkách vůči zahraničním trhům. Tyto překážky nelze odstranit ihned, přesto se musí začít. Vzhledem k chybějícím kapacitám vlastních podniků je podle našeho přesvědčení možná jen cesta zapojení vysoce profesionálních osob a institucí, které by proces rozhýbaly, vedly jako svůj byznys. Takovými profesionály mohou být přímo hi-tech podniky v kraji, ústavy AV, zahraniční podniky a instituce, které by částí své kapacity nabídly informace a kooperace.

Určitě bude vhodné, aby kraj podpořil subjekty, které roli facilitátorů procesu mohou zvládnout. Bez ohledu na právní formu by s krajskou podporou samy oslovovaly podniky, poskytovaly informace a sjednávaly kontakty a mezipodniková jednání. Zajímavé může být angažmá některých škol a jejich studentů jako komunikátorů.

4. KVANTIFIKACE NÁROKŮ NA FINANČNÍ ZDROJE URČENÉ PRO REALIZACI CÍLŮ KONCEPCE

Podle dosavadních zkušeností jsou navržená opatření v souladu s užitím ERDF, ESF a 6. rámcového programu. Nám známé testy připravovaných nařízení EK pro období 2007-2013 je nevylučují. Proto jsou shodná či příbuzná opatření navržena v Analýze vstupních problémů a priorit regionu Střední Moravy pro využití podpory ze SF EU 2007-2013. Tímto směrem je možné nastavit krajské i soukromé zdroje a úsilí samospráv.

4.1 SOUČASNÉ MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ

4.1.1 Krajský projekt pro posílení absorpce SF v rámci Opatření 3.3 SROP nabízí financování přípravných analýz:

- přípravy projektových záměrů;
- působení odborníků na SF;
- vytváření účelových partnerství.

Touto cestou je možné připravit vstupní fázi všech opatření A - F ze zdrojů:

ESF	3 mil. Kč (2006+2007)
Státní rozpočet (SROP)	0,5 mil. Kč (2005)
Kraj a partneři	0,5 mil Kč (2005)

4.1.2 Technická asistence SROP může být použita pro vznik víceletých dokumentů, tedy i pro základní a prováděcí dokumentaci průběžně zvolených nástrojů opatření A, B, případně E.

Finanční rámec přibližně 1 mil. Kč je nutné dohodnout s RO SROP. O těchto zdrojích navíc vede diskusi AV ČR s MMR.

4.1.3 Operační program Rozvoj lidských zdrojů v opatření 3.1 a 3.3 umožňuje financování:

- praktických produktů středního školství;
- profesní vzdělávání.

Touto cestou je možné během dalších výzev vypracovat projekty pro části opatření C, D. Finanční rámce jsou dostatečné: ESF poskytne přibližně 75 mil. Kč (2005-2007), státní rozpočet 25 mil. Kč (2005 -2007).

Rozpočtové určení těchto zdrojů se lineárně zvyšuje od roku 2005 v poměru 1, 2, 3.

4.1.4 Krajský rozpočet ve schválených položkách může být doplňujícím zdrojem, především v počáteční fázi roku 2005.

4.1.5 Orientační předpoklad optimálního průběhu financování (viz. tabulka).

OBRAZEK 29: ORIENTAČNÍ PŘEDPOKLAD OPTIMÁLNÍHO PRŮBĚHU FINANCOVÁNÍ

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
A	Kraj	0,5	0,5	10	10	10	10
	SR			50	50	50	50
	SF, EU		1	10	100	100	100
	Jiné			100	500	500	1.000
B	Kraj		0,5	10	50	50	50
	SR	0,5		20	100	100	100
	SF, EU		1	20	200	200	200
	Jiné			200	1.000	1.000	1.000
C	Kraj	0,2	2	20	20	20	20
	SR			20	20	20	20
	SF, EU		1	100	100	100	100
	Jiné			20	20	20	20
D	Kraj	0,2	2	20	20	20	20
	SR		1	20	20	20	20
	SF, EU		4	100	100	100	100
	Jiné			20	20	20	20
E	Kraj	0,5	2	20	20	20	20
	SR			50	50	50	50
	SF, EU		1	50	50	50	50
	Jiné		1	50	50	50	50

5. OČEKÁVANÉ DŮSLEDKY PROGRAMŮ A OPATŘENÍ

V horizontu 2-3 let musí všechna opatření generovat **výstupy**:

- modely řešení jako finanční nástroje, výukové plány, příspěvky na info síť;
- informace k rozhodnutí jak pokračovat (zda vůbec);
- projekty podpor z EU, především řešení pro období 2007-2013;
- výroční zprávy o pokroku;
- průběžné informace všem zúčastněným (alespoň 2x ročně);
- partnerské dohody nebo podmínky, jak příští partnerství vznikne a k čemu.

Od roku 2007 by měly být **výsledky** ve formě:

- schválených částí programů s podporou EU (ERDF, ESF);
- úspěšně přijatých projektů;
- realizace projektů s výsledky:
 - zvýšení investic podniků v kraji;
 - development podnikatelských objektů;
 - konkurenceschopnější pracovní síla s vyšším příjmem;
 - internacionalizace podniků a síťování;
 - růst kvalifikačního profilu pracovních míst.

Dlouhodobé **dopady** celé koncepce jsou v aktivním přispění:

- růstu HDP bez zaostávání (nad "sestupovými příčkami");
- růst mezd v relaci průměrného růstu ČR;
- snížení nezaměstnanosti na průměr ČR;

6. ÚZEMNÍ ROZMĚR KONCEPCE

Navržená opatření mají v některém území větší předpoklady úspěchu, respektive různý význam.

Opatření A, C, D, E je určeno pro celé území kraje.

Opatření B je předurčeno pro obvody (POÚ) Olomouc, Prostějov, Šumperk, Mohelnice, Litovel, Přerov, Lipník, Hranice.

S postupem výstavby D1 může uspět v obvodech Němčice na Hané a Kojetín.

K dříve popsaným nevýhodám venkovského prostoru navrhujeme "sloučit" kritérium ostatních podpor, které kraj může per partes ovlivnit, do podmínky vzniku pracovních míst.

Zejména v příhraničních obvodech POÚ by pomohl upravený koordinovaný postup s úřady práce.

7. LEGISLATIVNÍ A NELEGISLATIVNÍ SOUVISLOSTI

Současná zákonná úprava netvoří podstatné problémy pro realizaci koncepce. Očekáváme naopak doplnění o potřebné zákony:

- zákon o partnerství;
- zákon o veřejných službách;
- zvláštní rozpočtová pozornost Střední Moravě nebo Olomouckému kraji nebo lépe, vyšší podíl krajů na rozpočtovém určení.

A úpravy zákonů o daních, zaměstnávání, vzdělávání.

Na legislativní kroky pro koncepci se nabízejí:

- určení gestora celé koncepce, tj. politického zaštitění. Současně určení, který partnersky uskupený tým (orgán) bude průběh kontrolovat a hodnotit. Nabízí se krajská tripartita, rada pro rozvoj lidských zdrojů nebo jiný "nový" tým;
- řízení jednotlivých kroků všech opatření delegovat mimo krajský úřad v míře co nejvyšší.

Krajský úřad by opatření podle akčních plánů rozběhl a zadal dílčí role aktivním profesionálním subjektům nebo osobám. Úřad by vedl přehled o průběhu, organizoval hodnocení včetně kontroly. Profesionálové by se ucházeli o výkonově stanovené příspěvky, výjimečně zakázky.

- Pro koncepci je klíčové, aby kroky a výstupy opatření A - E byly plynule koordinovány. I proto je lepší mít více dílčích partnerů a koordinovat z 1-2 míst, například strategický a školský útvar.
- Kraj by měl zjednodušit svůj náhled na efekty z podnikání. Univerzálně použitelná hlediska jsou pracovní místa a přidaná hodnota. Tímto směrem lze vyjednávat s ČMZRB, s ministerstvy, úřady práce i obcemi. Koncepce nepředpokládá izolovanou krajskou intervenci na venkově. V tomto prostoru lze využívat, upravit či posílit existující nástroje. Žádoucí by byla shoda v přístupu mezi krajem a úřady práce. Úřady práce podporují tvorbu pracovních míst. Kraj může vyjednávat o doplnění těchto podpor do povolené výše.

C. AKČNÍ PLÁNY

OPATŘENÍ PRO VŠEOBECNOU ASISTENCI KRAJE K PODPOŘE PODNIKÁNÍ

Do akčních plánů nelze převést všechny aktivity, které v příštích 6 letech budou naplňovat v koncepci nastolené priority a opatření. Proto je nutné trvale monitorovat vývoj podnikatelského prostředí a přispívat k využití příležitostí k rozvoji.

1. Rozpočet kraje by měl pamatovat každým rokem min. 1 mil. Kč na pokrytí aktuálních výdajů. K ověření a výběru „toho, co financovat“ může pomoci pracovní skupina zúčastněná na zpracování koncepce.

Upřesnění výdajů by mohlo být před schválením rozpočtu kraje a v polovině období.

Hodnocení účinnosti a efektivnosti je samozřejmostí.

2. Pokud kraj bude uplatňovat svá kritéria pro hodnocení resp. vyhlašování a přiznání podpor podnikatelům, měla by být uplatněna kritéria:

- podle přírůstku přidané hodnoty (to v sobě shrnuje i kvalitativní a inovační efekty),
- podle přírůstku pracovních míst s nadprůměrným platem (v území) nebo míst pro znevýhodněné,
- podle oborů či technologií (pozor může být velmi subjektivní a zkreslující),
- dle dělení podle OECD a podobně (HI TECH, HI MEDIUM TECH), nebo podle odborností pracovních míst (tzv. pracovníci v RDTI).

3. Kraj by měl ve smyslu této koncepce pečlivě sledovat vývoj národní průmyslové politiky a národní prorůstové koncepce. Jestliže se vláda ČR v polovině roku přiklonila k tezí o soustředěné podpoře inovativních ekonomických center (oblastí, území) formou podpory větších korporací, pak nabývá regionální péče o MSP dvojnásobného významu. Koncepční opatření by tedy měla být systémově promítána do pozičních dokumentů, které kraj přímo připravuje nebo se na přípravě jeho zástupci podílejí pro období 2007-13. V opačném případě bude kraj směřovat na periferii Evropy.

4. Podpora (výchovou ale i jinými formami) podnikání v perspektivních oblastech služeb tj. sociální a osobní služby, zdraví, vzdělání, kultura, poznávání a cestování, informace souvisí s požadavkem zařadit podnikatelská hlediska do některých krajských koncepcí při jejich aktualizaci.

AKČNÍ PLÁN A: VYTVOŘENÍ REGIONÁLNÍCH PODPŮRNÝCH FINANČNÍCH ZDROJŮ

GARANT: RADNÍ
ODBOR: OSR, EO

Souhrnný návrh pro plán A1 – A2

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
A	Kraj		0,5	10	10	10	10
	SR			50	50	50	50
	SF, EU		1	10	100	100	100
	Jiné			100	500	500	1.000

Návrh zdrojů je odvozen od britských a nizozemských relací rozvojových fondů. Veřejné zdroje jsou navrženy tak, aby zajišťovaly investiční atraktivitu pro finanční investory (výnosnost) a aby splňovaly dosavadní požadavky dle Nařízení EK. Objemy jsou navrženy jako „minimální“ pro efektivní náklady finančních operací.

DÍLČÍ CÍL A1: DEKLARACE OLOMOUCKÉHO KRAJE O VŮLI VYTVOŘIT REGIONÁLNÍ PODPŮRNÝ ZDROJ PRO PODNIKATELE

Zdroj bude poskytovat půjčky a záruky, a tím zvýší objem financování pro podnikatele tak, aby se růst ekonomických výkonů v kraji postupně blížil průměrnému růstu v ČR.

Ve Zdroji se soustředí finance kraje (menší část – cca 10%), bank, fondů a ERDF, čímž se umožní financovatelnost velkých ročních objemů investic.

Zdroje se soustředí především na projekty s vyšší přidanou hodnotou. To nevylučuje, že část prostředků může podpořit podniky v problémovém území např. A 2.2 kombinace půjčky a dotace z APZ.

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	A 1.1 Připravit záměr pro krajskou radu - koho oslovit - jak oslovit - co nabídnout - co je cíl jednání - kdo je garant a jeho tým		Dokument k projednání v krajské radě	2006
	A 1.2 Připravit finanční plán účasti krajského rozpočtu - pro rozpočet 2006 - pro rozpočtový výhled	Konzultace	Usnesení RK o zařazení finančního plánu do rozpočtové přípravy. Dokument v krajské radě	2006
<i>Kroky A 1.2 a 1.3 lze provádět současně.</i>				

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>A 1.3</p> <p>Oslovit schválené finanční instituce</p> <ul style="list-style-type: none"> - co je cílem - co realizujeme a co poptáváme - jaký je vyjednávací prostor a limity <p>Sezvat schůzku a osobně potvrdit. Oslovení. Představit tým a postup projednání</p>		<p>Jmenování garanta a týmu.</p> <p>Dopis o zájmu (letter of interest).</p> <p>Pozvání a zápis ze schůzky.</p>	2006
	<p>A 1.4</p> <p>Navrhnout krajské radě model podpůrného zdroje a finanční partnery, popř. způsob jejich výběru</p> <ul style="list-style-type: none"> - finanční a organizační forma zdroje - zaměření - plán (výsledky, zdroje, ukazatele) 	Konzultace ekonomické a právní	Dokument k projednání v krajské radě.	2006
	<p>A 1.5</p> <p>Předložit do zastupitelstva kraje dokument k rozhodnutí o vzniku podpůrného zdroje.</p>		Projednání v zastupitelstvu kraje	2006-7

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>A 1.6</p> <p>Zpracovat projekt, jak využít pro podpůrný zdroj finance z ERDF a EBRD.</p> <p>Zajistit jeho umístění do programového dokumentu na období 2007/2013.</p> <p>Jako zdroje využít také SR dle finančního předpokladu.</p> <p><i>Při zpracování projektu je nutno striktně dbát Nařízení EK k užívání finančních regionálních fondů.</i></p>	<p>Konzultace projekce a hodnocení ex-ante.</p> <p>0,5 mil. Kč kraj</p> <p>1,0 mil. Kč SROP 3.3 TA nebo kraj</p>	<p>Projednání v zastupitelstvu kraje</p>	<p>2006-7</p>

AKČNÍ PLÁN A: VYTVOŘENÍ REGIONÁLNÍCH PODPŮRNÝCH FINANČNÍCH ZDROJŮ

DÍLČÍ CÍL A2: KONSOLIDOVAT ČÁST VEŘEJNÝCH ZDROJŮ NA SPOLEČNÉ FINANCOVÁNÍ V PROBLEMATICKÝCH OBLASTECH

Vznik podpůrného zdroje dle A1 nemůže pomoci všude. V problémovém území je nutné hledat i drobnější formy podpory. Totéž platí o přípravě projektů s dopadem na podnikání v obcích a s jejich účastí.

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>A 2.1</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Iniciovat společné resp. vícezdrojové financování krajsky významných projektů ve venkovském prostoru, pokud mají průkazný efekt pro zdejší podnikání. <p><i>Posílit solidaritu s přirozeně znevýhodněným venkovem, kde má podnikání infrastrukturní a obslužné problémy.</i></p>		Dokument k projednání v ZK.	2006-7

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>A 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Spojit krajské příp. městské zdroje se zdroji APZ resp. úřadů práce k posílení podpory zaměstnavatelů – podnikatelů. <p><i>V rámci APZ se poskytuje podpora zejména na vznik resp. obsazení pracovních míst. Tato podpora jen zřídka pokrývá investiční a ostatní náklady zaměstnavatele. Podnikatel může získat obecně až 49% podpory a 100 tis. Kč během tří let bez žádosti o výjimku ze zákona. Nabízí se tedy doplnit podpory APZ o další zdroje (kraje) do výše až 49%. Vhodné zejména pro Jesenicko, Hanušovicko, Kojetínsko.</i></p>		<p>Projednání s PÚP, zpráva.</p> <p>Návrhy pro rozpočtový výhled krajských podpor.</p>	<p>2006</p>

AKČNÍ PLÁN B: VSTUP SILNĚJŠÍCH DEVELOPERŮ A INVESTORŮ, KTEŘÍ NABÍDNOU NOVÉ PODNIKATELSKÉ PROSTORY

GARANT: RADNÍ
ODBOR: OSR

Souhrnný návrh pro plány B1 – B3

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
B	Kraj		0,5	10	50	50	50
	SR			20	100	100	100
	SF, EU		1	20	200	200	200
	Jiné			200	1.000	1.000	1.000

Rok 2006 bude asi nutno posílit, zvažte kde a o kolik. Návrh vychází ze zvýšení zdrojů ERDFv příštím období. Veřejné zdroje jsou kalkulovány do 30% celku, tj. v relaci podpor pro velké podniky (developeři atd.).

DÍLČÍ CÍL B1: VZNIK STRATEGICKÝCH ZÓN V KRAJI PRO DEVELOPERY A INVESTORY

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>B 1.1</p> <p>Vytipování vhodných lokalit (1-3) v rámci podnikatelského trojúhelníku Olomouc – Přerov – Prostějov. Vytipování proběhne na základě strategických, vlastnických a urbanistických vazeb. Účastnit se bude kraj a města (regionalisté + územní plánování) Czechinvest, urbanisté a expertní firmy</p>		Vytipované strategické plochy	1. pol. 2006

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>B 1.2 Přijetí záměru krajskou radou a radou příslušného města</p>		Usnesení rad.	červen/2006
	<p>B 1.3 Navázání kontaktů s developery.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjištění jejich požadavků a podmínek pro vstup do lokalit na území OK, seznámení s vytipovanými lokalitami - rozhodnutí, zda nositel celého projektu bude developer nebo vstoupí až v určité fázi projektu nebo nemá zájem vůbec 		Jednání s investory. Rozhodnutí o způsobu zapojení investora	2. pol. 2006

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>B 1.4</p> <p>Rozhodnutí kraje o formě vstupu a nositeli projektu, výběr strategické zóny</p> <p>a) nositel celého projektu developer</p> <p>b) nositel projektu (vyřešení vlastnických vztahů, infrastruktura) bude kraj</p> <p>c) nositel projektu (infrastruktura) – bude kraj, vlastnické vztahy bude řešit město</p> <p>V případě b) či c) by se připravená plocha nabízela developerům i investorům (zejména investoři s vyšší přidanou hodnotou).</p> <p>Vyřešit i partnerství v projektu.</p>		Rozhodnutí o nositeli projektu a jeho partnerech.	2. pol. 2006
	<p>B 1.5</p> <p>Připravit projekt jak využít podpory ERDF a financování EIB pro developery, popř. pro kraj. Jako zdroje využít také SR dle finančního předpokladu. Projekt zařadit jako krajskou prioritu do programového dokumentu na období 2007/2013.</p>	<p>Konzultace, projekce, hodnocení ex-ante.</p> <p>0,5 mil. Kč kraj</p> <p>1,0 mil. Kč SROP 3.3, TA nebo kraj</p>	<p>Projekt v požadované struktuře.</p> <p>Ex-ante hodnocení.</p> <p>Zařazení do programového dokumentu.</p>	1. pol. 2007
	<p>B 1.6</p> <p>Vyřešení vlastnických vztahů</p>		Vykoupené pozemky v celé zóně do vlastnictví nositele projektu	2007

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	B 1.7 Vybudování infrastruktury v zóně		Kompletně připravená zóna vybavená technickou infrastukturou	2008 - 2009
	B 1.8 Marketingové aktivity		Vydané materiály. Pořádané prezentace. Počet veletrhů. Počet navázaných kontaktů a potenciálních zájemců	2009 až do obsazení

AKČNÍ PLÁN B: VSTUP SILNĚJŠÍCH DEVELOPERŮ A INVESTORŮ, KTEŘÍ NABÍDNOU NOVÉ PODNIKATELSKÉ PROSTORY

DÍLČÍ CÍL B2: STRATEGICKÝ BROWNFIELD V OBLASTI PODNIKÁNÍ PRO DEVELOPERY A INVESTORY

<i>Váha</i>	<i>Aktivity</i>	<i>Aktuální zdroje</i>	<i>Ukazatele výstupu</i>	<i>Termín</i>
	<p>B 2.1</p> <p>Kompletní průzkum všech typů brownfield v kraji. Vytipování strategických brownfield (1-3) v rámci podnikatelského trojúhelníku Olomouc – Přerov – Prostějov. Vytipování proběhne na základě strategických, vlastnických a urbanistických vazeb. Projekt vyhledávací studie bude realizován expertní firmou za účasti kraje a Czechinvest.</p>		<p>Databáze všech brownfield v kraji. Záměry využití pro některá brownfields (nejen v oblasti podnikání) Vytipované a podrobně popsání strategické brownfieldy.</p>	2. pol. 2005
	<p>B 2.2</p> <p>Přijetí záměru krajskou radou popř. radou příslušného města</p>		Usnesení rad.	červen/2006

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>B 2.3</p> <p>Navázání kontaktů s developery.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjištění jejich požadavků a podmínek pro vstup do brownfieldu, seznámení s vytipovanými lokalitami - rozhodnutí, zda nositel celého projektu bude developer nebo vstoupí až v určité fázi projektu nebo nemá zájem vůbec 		<p>Jednání s investory.</p> <p>Rozhodnutí o způsobu zapojení investora</p>	<p>2. pol. 2006</p>
	<p>B 2.4</p> <p>Rozhodnutí kraje o formě vstupu a nositeli projektu, výběr strategického brownfield pro podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> d) nositel celého projektu developer e) nositel projektu bude kraj (vyřešení vlastnických vztahů, ekologické zátěže, úprava brownfields, dobudování infrastruktury) <p>Vyřešit i partnerství v projektu.</p>		<p>Rozhodnutí o nositeli projektu a jeho partnerech.</p>	<p>2. pol. 2006</p>

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>B 2.5</p> <p>Připravit projekt jak využít podpory ERDF a financování EIB pro developery, popř. pro kraj. Jako zdroje využít také SR dle finančního předpokladu. Projekt zařadit jako krajskou prioritu do programového dokumentu na období 2007/2013.</p>	Konzultace, projekce, hodnocení ex-ante.	<p>Projekt v požadované struktuře.</p> <p>Ex-ante hodnocení.</p> <p>Zařazení do programového dokumentu.</p>	1. pol. 2007
	<p>B 2.6</p> <p>Realizace projektu</p>		Vykoupené pozemky v celé zóně do vlastnictví nositele projektu	2008 - 2010
	<p>B 2.7</p> <p>Marketingové aktivity</p>		<p>Vydané materiály.</p> <p>Pořádané prezentace.</p> <p>Počet veletrhů.</p> <p>Počet navázaných kontaktů a potenciálních zájemců</p>	2009 až do obsazení

AKČNÍ PLÁN B: VSTUP SILNĚJŠÍCH DEVELOPERŮ A INVESTORŮ, KTEŘÍ NABÍDNOU NOVÉ PODNIKATELSKÉ PROSTORY

DÍLČÍ CÍL B3: TECHNOLOGICKÉ PARKY, PODNIKATELSKÉ INKUBÁTORY

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>B 3.1 Technologické parky v OK</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora VTP UP a jeho rozšiřování, podpora transferu inovací do praxe - v návaznosti na cíl D1 (zřízení technické fakulty v OK a výběr vhodné lokality) rozšířit fakultu i o technologický park - jednat o podmínkách vzniku VTP při fakultě nebo detašovaném pracovišti VŠ. Podporu vzniku fakulty či pracoviště spojit s vznikem VTP 	0,5 mil. Kč SROP 3.3 TA nebo kraj	<p>Umístění nebo zapojení 3 nových podniků ročně. 1 patent ročně.</p> <p>Vznik VTP.</p> <p>Vznik VTP.</p>	2006 - 2013
	<p>B 3.2 Vyzvat UP, aby označila obory ve kterých znamená špičku a může předávat know-how. <i>K těmto oborům pomoci připravit projekty propojení na podnikání v kraji. Nabídnout městům viz B 1.3.</i></p>		<p>Výzva UP. Dokument mezi UP a krajem.</p>	2006

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	B 3.3 Podnikatelské inkubátory <ul style="list-style-type: none"> - podpora inkubátorů na rozvoj podnikání v celém OK - stanovení podmínek podpory s přihlédnutím na možnost využívání SF 	0,5 mil. Kč kraj	Vznik 1 pracoviště ročně. Projekt pro období 2007-13 s podporou SF.	2007-13
	B 3.4 Připravit projekt (nebo celokrajské opatření, program) pro období 2007-2013 s podporou SF.	0,5 mil. Kč SROP 3.3 TA nebo kraj	Projekt. Rozpočtový výhled. Opatření v programových dokumentech.	2006-2013

AKČNÍ PLÁN C: PODPORA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ A VÝCHOVA PODNIKATELSKÉHO DUCHA OBYVATEL

GARANT: **RADNÍ**
ODBOR: **OSR V DÍLČÍCH KROCÍCH PODLE POTŘEBY VE SPOLUPRÁCI S OŠMT, KH, OŽPZ**

Souhrnný návrh pro plán C 1 – C3

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
C	Kraj		2	20	20	20	20
	SR			20	20	20	20
	SF, EU		1	100	100	100	100
	Jiné			20	20	20	20

Návrh zdrojů od roku 2007 vychází z předpokladu, že ze SF bude možné čerpat cca 4x více než nyní. V období 2004-2006 je pro kraj (průměrem na počet obyvatel) v národních a regionálních opatřeních podobného typu přes 200 mil. Kč zdrojů SF a SŘ.

DÍLČÍ CÍL C 1: DEKLAROVAT A PRAKTICKY POTVRDIT, ŽE PODNIKÁNÍ A PODNIKATELÉ JSOU ZÁKLADNÍM PILÍŘEM PROSPERITY REGIONU A PŘÍJMŮ JEHO OBYVATEL

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>C 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připravit aktivity s účastí kraje a autorit (KHK aj.), které ocení nejlepší příklady podnikání jako: <ul style="list-style-type: none"> - inovativnost podniku - místní kooperace a síťování - exportní úspěchy - kvalitu investic - péči o personál a další 		<p>Projekt kampaně na 2006.</p> <p>Dokument k projednání v krajské radě.</p>	2005
	<p>C 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sjednat záštitu uznávané osoby - autority pro tuto kampaň. 	0,2 mil. Kč	<p>Vyhlášení kampaně.</p> <p>Dohoda kraje s autoritou (i více).</p>	2005
	<p>C 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sestavit rozpočtový výhled pro kampaň a prosadit ho do krajského rozpočtu a rozpočtového výhledu. 	<p>Náklady realizace kampaně.</p> <p>0,8 mil. Kč</p>	<p>Zařazení do rozpočtu.</p> <p>Rozpočtový výhled.</p>	2006

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>C 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připravit krajský projekt do programového období 2007-2013. <p><i>Využít ESF na celou kampaň, nebo na dílčí prvky komunikace a publicity o podnikání.</i></p>		<p>Projekt. Pravidelné zprávy.</p>	<p>2007-2013</p>

AKČNÍ PLÁN C: PODPORA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ A VÝCHOVA PODNIKATELSKÉHO DUCHA OBYVATEL

DÍLČÍ CÍL C2: VČLENIT PRAKTICKOU PODNIKATELSKOU VÝCHOVU DO ŠKOLSTVÍ 1. A 2. STUPNĚ

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>C 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Projednat v rámci aktualizace Dlouhodobého plánu rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje, aby se na základních i středních školách vytvořil prostor pro podnikatelsky zaměřenou výchovu. 		Aktualizovaný plán.	2006
	<p>C 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připravit projekty praktické podnikatelské výchovy (vzdělávání) pro střední školy včetně soukromých. <i>Nemusí se soustředit jen na doplnění středoškolské výuky, ale zahrne také kurzy dospělých. Podnikání nechápat jen za zpracovatelský průmysl, ale i za oblasti sociálních služeb, kultury, zdravotnictví, vzdělání, informací, cestování a osobních služeb („Krása“).</i> 	0,5 mil. Kč kraj	Pilotní projekty na různých středních školách.	2006

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>C 2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Na každé škole sjednat periodické návštěvy u stáže odvětvově blízkých podniků. Taktéž dohodnout přednášky a semináře s důvěryhodnými podnikateli na školách. 		<p>Oslovení podnikatelů. Dohody podnikatelů se školami.</p>	<p>2006-2007 a dále</p>
	<p>C 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připravit návrh nebo projekt, jak posílit pozitivní vnímání podnikání v předškolní a základní školní výchově. <p><i>Projekt rozložit až do roku 2013 a zařadit do programových opatření s podporou ESF. Podnikání nechápat jen za zpracovatelský průmysl, ale i za oblasti sociálních služeb, kultury, zdravotnictví, vzdělání, informací, cestování a osobních služeb („Krása“).</i></p>	<p>0,5 mil. Kč kraj</p>	<p>Víceletý projekt. Rozpočtový výhled. Pravidelné zprávy.</p>	<p>2007-2013</p>

AKČNÍ PLÁN C: PODPORA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ A VÝCHOVA PODNIKATELSKÉHO DUCHA OBYVATEL

DÍLČÍ CÍL C3: VČLENIT PRAKTICKOU PODNIKATELSKOU VÝCHOVU DO STÁVAJÍCÍCH OBORŮ VŠ V KRAJI

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>C 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připravit analýzu nových příležitostí podnikání ve službách. <p><i>Konkurenceschopnost regionu bude ovlivňována pružností reakcí na nové poptávky po specifických odbornostech například v důsledku stárnutí, vyšší spotřeby „domácích služeb“ jako hlídání, úklid, údržby. S postupnou internacionalizací poroste poptávka po specifickém oborovém využití cizojazyčné komunikace..</i></p>	<p>0,5 mil. SROP 3.3 TA nebo kraj</p> <p>0,2 mil. kraj</p>	<p>Analýza.</p>	<p>2006</p>

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>C 3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýzu publikovat vůči školám (UP a VOŠ) se záměrem, aby upravily výuku směrem k praktickému uplatnění absolventů v podnikání. <p><i>Podnikání oždy pokryje poptávku rychleji než aktivity veřejného sektoru. Proto je možné uvážit vznik a podporu podnikatelských inkubátorů takových služeb, ve kterých by si studenti a absolventi ověřili své schopnosti. Podnikání nechápat jen za zpracovatelský průmysl, ale i za oblasti sociálních služeb, kultury, zdravotnictví, vzdělání, informací, cestování a osobních služeb („Krása“).</i></p>		<p>Projednání se školami v kraji.</p>	<p>2007</p>
	<p>C 3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýzu konfrontovat s koncepcemi, které uplatňuje veřejný sektor. <p><i>Například pro podnikání v sociální oblasti je nutné zajistit rovné podmínky nedeformované tržní prostředí viz aktuální úhrady EK subvencím do státních a regionálních nemocnic na úkor soukromých.</i></p>		<p>Aktualizované koncepce. Nabídky – pobídky k podnikání v „nových“ službách.</p>	<p>2006, 2007</p>

AKČNÍ PLÁN D: TECHNICKÉ, PRŮMYSLOVÉ, JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ NA ŠKOLÁCH A CELOŽITOVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

GARANT: RADNÍ
ODBOR: OŠMT SPOLU S OSR A KH PŘI KONKRÉTNÍCH KROCÍCH

Souhrnný návrh pro plány D1- D3

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
D	Kraj		2	20	20	20	20
	SR		1	20	20	20	20
	SF, EU		4	100	100	100	100
	Jiné			20	20	20	20

Návrhy od roku 2007 odpovídají relacím pro ESF a INTERREG. Současně předpokládáme vyšší objemy v projektech oproti současnému období.

DÍLČÍ CÍL D1: ZVÝŠIT PŘÍLEŽITOSTI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ TECHNICKÝCH A PRŮMYSLOVÝCH OBORŮ V KRAJI V ÚZKÉ SPOLUPRÁCI S MÍSTNÍMI PODNIKY.

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>D 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Deklarovat tento cíl jako krajskou prioritu. <i>Pro uvedení zdejších podniků je to důležitý argument při přípravě spolupráce s technickými univerzitami.</i> 		Krajská deklarace.	2006

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>D 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vyzvat podniky ke spolupráci při vzniku vysokoškolských pracovišť kvalitních technických univerzit v kraji. <p><i>VŠ pracoviště v kraji mají nejvyšší efekt v úzkém vztahu se špičkovými podnikovými pracovišti. To nevyklučuje, že kraj nebo města nabídnou vhodné prostory pro teoretickou výuku.</i></p>		<p>Výzva podnikům. Projednání se 3 VŠ.</p>	<p>2006</p>
	<p>D 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Po konkrétní odezvě podniků vyzvat obce (účast kraje je samozřejmá) a jimi zřízené školy, ale i soukromé školy ke spolupráci na zajištění objektů výuky, ubytování, publicity aj. 			
	<p>D 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vyzvat VŠ (i soukromé) k posouzení možnosti zřízení pracovišť či fakulty v kraji, vždy s cílem také zřídit VTP (cíl B3). 			

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>D 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ve spolupráci s aktivními podniky a školami připravit programová opatření pro období 2007-2013 s podporou EU (7. rámcový, ESF příp. ERDF). <p><i>Opatření se bude opírat o konkrétní projektové záměry. Na výukové projekty by mohly navázat praktické technologické inkubátory, které by zvýšily příležitost uplatnění absolventů.</i></p>		<p>Opatření v programových dokumentech.</p> <p>Rozpočtový výhled.</p>	
	<p>D 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Podpořit projekty, jak využít vysokoškolské pracoviště pro do vzdělání resp. Celoživotní vzdělávání. <p><i>Nutné, neboť se blíží generační pokles počtů studující mládeže a tím kapacitní nerovnováha některých škol.</i></p>		<p>2 kurzy.</p>	<p>2008</p>

AKČNÍ PLÁN D: TECHNICKÉ, PRŮMYSLOVÉ, JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ NA ŠKOLÁCH A CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

DÍLČÍ CÍL D2: STABILIZOVAT OBOROVÉ KAPACITY STŘEDNÍHO ŠKOLSTVÍ V PRŮMYSLOVÝCH CENTRECH

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>D 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Projednat v rámci aktualizace Dlouhodobého plánu rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje <p><i>Výsledné šetření by mělo zahrnovat řádné středoškolské vzdělávání i posílení celoživotního vzdělávání (dospělých).</i></p>		Aktualizovaný plán úpravy plánů škol.	2006
	<p>D 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Propojit střední a vyšší vzdělávání s podnikovými kapacitami. <p><i>Vyžvat podniky k přistoupení za předpokladu, že mají odpovídající:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dlouhodobý podnikatelský výhled, - technickou úroveň produkce, - mezinárodní praxi, - plán profesních potřeb. 		3 smlouvy v kraji.	2006

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>D 2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vyzvat odborníky mimo učitelskou veřejnost k zapojení. <p><i>Nabízí se využití seniorů jako praktických školitelů a konzultantů.</i></p>		Výzva 5 zapojených osob.	2006
	<p>D 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Propagovat podpůrné programy a podpořit zapojení do nich. <p><i>Ze strany podniků a škol existují nedostatečně využívané programy typu „Profese“, „Celoživotní profesní vzdělávání“ atd.</i></p>		3 podpořené projekty škol nebo podniků.	2008

AKČNÍ PLÁN D: TECHNICKÉ, PRŮMYSLOVÉ, JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ NA ŠKOLÁCH A CELOŽITOVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

DÍLČÍ CÍL D3: ZLEPŠIT SCHOPNOST JAZYKOVÉHO KOMUNIKACE

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>D 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> Při aktualizaci Dlouhodobého plánu rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje navrhnout zvýšení objemu a kvality jazykové výchovy na ZŠ a SŠ. Totéž pro jazykové kurzy podnikatelů a pracujících. 		Aktualizovaný plán.	2006
	<p>D3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> Vytvořit program podpory zahraničních stáží dětí a mládeže. <p><i>Formou výměnných pobytů žáků, studentů (skupin a tříd) podstatně zvýšit jazykovou aktivitu. Posoudit vhodnost internetové komunikace se zahraničím.</i></p>	<p>1,0 mil. Kč kraj 0,5 mil. Kč SR 2,0 mil. Kč OP RLZ</p>	<p>Program podpory. Plány škol. Rozpočtový výhled.</p>	2006-7

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	D 3.3 <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připravit podpůrná opatření z ESF pro období 2007-2013. 		Opatření v programových dokumentech.	2006-7
	D 3.4 <ul style="list-style-type: none"> ▪ Projednat s PÚP a MPSV, zda je možné přidat jazykovou výuku i do rekvalifikačních projektů. 	1,0 mil. Kč kraj 0,5 mil. Kč APZ 2,0 mil. Kč OP RLZ	Zprávy s projednáním. Návrhy pro orgány kraje.	2006

AKČNÍ PLÁN E: INTERNACIONALIZACE, KLASTRY A SÍTĚ V MÍSTNÍM PODNIKÁNÍ

GARANT: RADNÍ
ODBOR: OSR S DÍLČÍ POMOCÍ OŠMT, KH PŘI KONKRÉTNÍCH KROCÍCH

Souhrnný návrh pro plány E1-E2

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
E	Kraj		2	20	20	20	20
	SR			50	50	50	50
	SF, EU		1	50	50	50	50
	Jiné		1	50	50	50	50

Návrh financování od roku 2007 vychází z předpokladu čtyřnásobného zvýšení podpor ze SF oproti současnosti, jak jsou v průmyslových opatřeních SROP a OPMP. Kalkulován je 50% spolufinancování pro podniky a vyšší podíly podpor pro neziskový sektor, tj. AV ČR, VŠ a kraj.

DÍLČÍ CÍL E1: ZPŘÍSTUPNIT PRŮMYSLOVÉ A OBCHODNÍ INFORMACE PRO VÍCE ZDEJŠÍCH PODNIKŮ

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>E 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> Vypracovat „krátký“ dokument pro oslovení ústavů AVČR, VŠ, informačně poradenských agentur; podniků schopných sdílet a vyhledat informace pro jiné podniky, obchodních misí konzulátů v ČR, hospodářských a obchodních komor zemí a regionů mimo ČR. <p><i>Dokument vysvětlí účel, záměr jaká bude organizace a „zeptá se“ na možné odvětvové zaměření spolupráce.</i></p>		Oslovení institucí	2005

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>E 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zřídit informační kanál, kterým bude kraj informovat o možnostech zapojení se místních podniků do sdílení (příjmu) informací. <i>Podniky mohou být osloveny přímo, podadresou na webu kraje, prostřednictvím KHK, OHK. Kanálů může být více, ale informace vždy stejné. Pro posílení informovanosti je možné využít facilitátory.</i> 		Aktualizované informační podklady.	2006
	<p>E 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připravit projekty trvalé spolupráce mezi těmi, kteří se nabídli jako poskytovatelé informací a místními podniky. <i>Projekty musí být měřitelné na výstupu, kraj musí mít monitorovací přístup. Připravit rozpočty a kvantifikovat požadavky na podporu z kraje. Zvážit potřebu facilitátorů nebo manažerů projektů.</i> 	1,0 mil. Kč kraj 1,0 mil. Kč SROP 3.3 TA nebo kraj	Smlouvy a plány.	

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>E 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připravit projekty, které využijí další finanční zdroje a budou dál rozšiřovat kontakty podniků se světem. <p><i>Projekty pro období 2007-2013 s využitím ESF, ERDF, 7. Rámcový program. Připravit také opačný kanál – informace o zdejším prostředí a kapacitách, technologiích distribuovat alespoň v rozsahu partnerských regionů.</i></p>	<p>0,5 mil. Kč kraj</p> <p>0,5 mil. Kč jiné</p>	Případné ustanovení facilitátorů.	2006, 2007
	<p>E 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zajistit krajskou finanční podporu – jako rozpočtový výhled na celé období projektů, nebo jako úvěr např. od EBRD. 		Rozpočtový výhled.	2007-2013

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>E 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zavést průběžné monitorování projektů, hodnocení výsledků. Pravidelně prezentovat pokrok a potřeby podniků krajským orgánům, angažovaným skupinám a autoritám. <p><i>Protože se jedná o komunikační projekty, je potřeba věnovat pozornost celkové koordinaci a jednoznačnosti postupu. Je možné, že zapojení facilitátorů nebude pro větší projekty stačit. Řešením může být „institucionalizace“, tj. vznik či pověření stálého pracoviště specializovaného na tuto problematiku vč. evidence, archivace, publicity atd.</i></p>		<p>Monitorovací a hodnotící zprávy příp. vznik speciálního pracoviště.</p>	<p>2006</p>

AKČNÍ PLÁN E: INTERNACIONALIZACE, KLASTRY A SÍTĚ V MÍSTNÍM PODNIKÁNÍ

DÍLČÍ CÍL E2: ZALOŽIT A PODPÓRIT KLASTRY MÍSTNÍCH PODNIKŮ PROPOJENÉ NA ŠPIČKOVÉ VŮDČÍ PODNIKY A INSTITUTE V OBORECH

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>E 2.1</p> <p>Rozhodnout o prioritě, širší shoda na prioritě a postupu.</p>		<p>Dokument k projednání v krajské radě.</p> <p>Projednání se sociálními partnery.</p>	
	<p>E 2.2</p> <p>Vypracovat prováděcí projekt (harmonogram, kompetence, milníky, rozpočet)</p> <ul style="list-style-type: none"> - nalézt způsob jak zapojit facilitátory a jak je vybrat - nalézt způsob jak přímo zapojit potenciální nosné podniky - stanovit řídicí mechanismy projektu, komunikaci a hodnotící mechanismy <p><i>Rozhodnout, zda komunikovat na dálku, zda veřejnou výzvou nebo pozvat podniky ke konzultační schůzce, kde by se vyjádřily k dalším otázkách: nakolik síťovat odvětvově, nakolik mimo region příp. i v zahraničí, zda využít facilitátory.</i></p>	<p>Konzultace ekonomické a právní</p> <p>0,3 mil. Kč</p>	<p>Vypracovaný projekt.</p> <p>Určení garanta a týmu.</p>	2006

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>E 2.3</p> <p>Oslovit potenciální poskytovatele info služeb, tj. škol, výzkumných ústavů, informačně poradenských agentur, podniků schopných rozšířit svou činnost o poskytování potřebných služeb.</p>	0,2 mil. Kč	<p>Vyhlášení záměru.</p> <p>Vyhodnocení zájmu.</p>	2006
	<p>E 2.4</p> <p>Vyhlásit podpory budování sítí pro sdílení informací, aby poptávající podniky a nabízející (služby) předložily skupinové projekty na vytvoření a provoz sítí, info kanálů atd.</p> <p><i>V každém klastru by měl být zapojen vysoce inovační podnik nebo výzkumná instituce, stejně jako podniky se silnou exportní zkušeností.</i></p>	3,0 mil. Kč	Vyhlášení podpůrného programu.	
	<p>E 2.5</p> <p>Vybrat, koordinovat a průběžně hodnotit.</p>		<p>Čtvrtletně zpracovávané zprávy.</p> <p>Prezentace důležitých výsledků a poznatků pro orgány kraje a angažované skupiny a autority.</p>	

Váha	Aktivity	Aktuální zdroje	Ukazatele výstupu	Termín
	<p>E 2.6</p> <p>Publikovat a „nabalovat“ kontakty mimo region.</p> <p><i>MPO v posledních letech podporovalo síť nejméně 3 typy dotací vč. Obranného průmyslu. Podobně podporuje nadregionální síť EU. Krajské podpory by neměly kolidovat s mimokrajskými.</i></p> <p><i>Ideální bude zahrnout podporu klastrů do programových dokumentů 2007-2013 a podle toho upravit finanční plány.</i></p>			

ZÁVĚREČNÉ SHRnutí

Po ustálení prvotních strukturálních změn ekonomiky v Olomouckém kraji se ukazují dispozice a trendy s dlouhodobým vlivem na podnikání.

V kraji především neroste počet obyvatel. Vnitřní trh tedy není rozvojovým faktorem velkého významu. Postupně roste role měst jako přirozených center ekonomického dění. Oproti městům většina venkova relativně ztrácí koupěschopnost a zásobu ekonomicky aktivních osob. **O ekonomickém růstu kraje rozhodne podnikání ve městech a jejich bezprostředním okolí.**

Nevýhodou kraje je určitá odtažitost zdejších vysokoškolských kapacit od technických oborů, které jsou nezbytné pro průmysl a část služeb, tvořících 40% ekonomických výkonů.

Podnikání, které "přežilo" či vzniklo po transformaci, je výkonnostně slabé. Smířit se s tím by však znamenalo trvalý propad životní úrovně a stále větší problémy v budoucnosti. Lze tomu zabránit.

Podnikání v kraji, tak jako celá česká ekonomika, může využít řady příležitostí, které globální trendy nabízejí. Nové světové trhy, přesun produkce z drahých zemí, zapojení do špičkových technologií. Úspěch ale vyžaduje poctivou a důslednou přípravu. Navrhli jsme směry, ve kterých je podle dostupných signálů možné získat regionální konkurenční výhody účinný ČR i ostatnímu konkurujícímu světu.

Jde o návrhy, které by optimálně působily, pokud se budou doplňovat.

Hlavní návrhy směřují k **posílení investic do podnikání** formou regionálních kapitálových zdrojů současně s příchodem developerů a investorů, kteří podnikům "odlehčí" pořízením vhodných objektů a podnikatelských areálů. V tomto směru nejde jen o průmysl, ale i o zvýšení investic pro služby podnikům včetně vývoje. Úspěchem bude zvýšení investic o miliardy Kč do roku 2013.

Další návrhy směřují ke zvýšení **schopností lidí podnikat, domluvit se cizími jazyky a zvládat technické dovednosti v průmyslu**. Lidí více nebude, musí však umět mnohem více a musí chtít uspět.

Poslední, nikoli co do významu, je **internacionalizace a informační síťování podniků**. V kraji i jinde působí podniky, osoby i instituce schopné poskytovat informace, získávat kontakty, připravit kooperace a inovace všeho druhu. S podporou mohou vzniknout sítě a klastry, ve kterých výkonnost podniků poroste rychleji.

Účinný návrhy jsou využitelné v rámci strukturálních podpor EU. Mohou se stát účinnými penězovody, kterými kraj zlepšit podmínky "svých" podniků a svých obyvatel.

Ačkoliv je koncepce zaměřena na "tradiční" průmysl, stále větší prostor by mohli podnikatelé získat v odvětví, která uspokojí obyvatele vyspělých zemích při realizaci jejich blahobytu. Jde o výrobní průmysl a služby směřující do péče o zdraví, péče o krásu, sociální služby, vědění a vzdělání, přístupu k informacím, péče o domácnost, kultury, zábavy a cestování. I zde může krajská samospráva i obce vytvářet prostor k podnikání. Vždyť ne každou službu musí poskytovat organizace ve veřejném sektoru. Cestou je deregulace, koncesní smlouvy na konkrétní výkony, individualizace plateb, příspěvků a dotací a především vědomí, že tržní prvky nejsou strašákem ale mnohde nástrojem pokroku. Bylo by vhodné, aby krajské plány a koncepce, které se uvedených záležitostí týkají, byly nahlíženy také z pohledu jaký je zde prostor k podnikání a co pro to dělat. Podnikat a inovovat mohou lékaři, učitelé, ošetřovatelé a další profese. Čím více budou, tím více impulsů bude i pro tradiční průmyslové profese.

Na závěr je třeba upozornit, že vedle akčních plánů musí existovat prostor a zdroje k činnosti pro podnikatele podle aktuálních potřeb.

PŘEHLED ZKRATEK

AV ČR	Akademie věd České republiky
BIC	Podnikatelské inovační centrum
ČEB	Česká exportní banka
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSN EN ISO	Řada norem pro řízení jakosti
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelé
EBRD	Evropská banka pro rozvoj
EIB	Evropská investiční banka
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost
EK	Evropská komise
EMAS	System ekologického řízení
ERDF	Evropský rozvojový regionální fond
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
ESVO	Evropské společenství volného obchodu
EU	Evropská unie
EUROSTAT	Evropský statistický úřad
FTE	Ekvivalent plného pracovního úvazku
GATT	Světová smlouva o volném obchodu
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICT	Informační technologie
ILO	Mezinárodní úřad práce
IM	Investiční majetek
ISIC	Mezinárodní systém identifikace komodit
ISO	System řízení jakosti
MD	Ministerstvo dopravy

MI	Ministerstvo informatiky
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podnikání
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZE	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NaP	Dusík a fosfor
NUTS II	Nomenklatura jednotek územní statistiky stupně II.
NUTS III	Nomenklatura jednotek územní statistiky stupně III.
OECD	Organizace ekonomicky vyspělých států
OKEČ	Odvětvová kategorizace ekonomických činností
OPOK	Operační programy Olomouckého kraje
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OP PP	Operační program Průmysl a podnikání
ORP	Obce s rozšířenou působností
OSR	Odbor strategického rozvoje
PC	Osobní počítač
P.O.	příspěvková organizace
POÚ	Pověřené obecní úřady
PRÚOOK	Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje
RDTI	Výzkum, vývoj, technologie, inovace
RES	Registr ekonomických subjektů
REZZO	Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší
RPIC	Regionální poradenské informační centrum
ŘO SROP	Řídící orgán Společného regionálního operačního programu
SF	Strukturální fondy
SITC	Standardy mezinárodní obchodní klasifikace (Standard International Trade Classification)
SLDB	Sčítání lidí, domů a bytů
SOP	Sektorový operační program
SROP	Společný regionální operační program
SŠ	Střední škola
USD	Měnová jednotka v USA
UTB	Univerzita Tomáše Bati

V + V	Věda a výzkum
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
VŠB	Vysoká škola báňská
VŠCHT	Vysoká škola chemicko-technologická
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
VÚC	Vyšší územní celek
VUT	Vysoké učení technické